

ទស្សនាវដ្តី

០៣០៧/៨២/៥១៧/៦

C. 305/370/597/A

សារស្តារចារ្យ

ជ្រាបចេញ
រាល់ត្រីមាស
ពី

**សម្រាប់
សារស្តារចារ្យខ្មែរ**

ទីស្នាក់ការ

លេខ ១២៣ E វិថីព្រះសីហនុ ភ្នំពេញ

កក្កដា - សីហា - កញ្ញា - តុលា - វិច្ឆិកា - ធ្នូ

ឆ្នាំ

ទ

៦

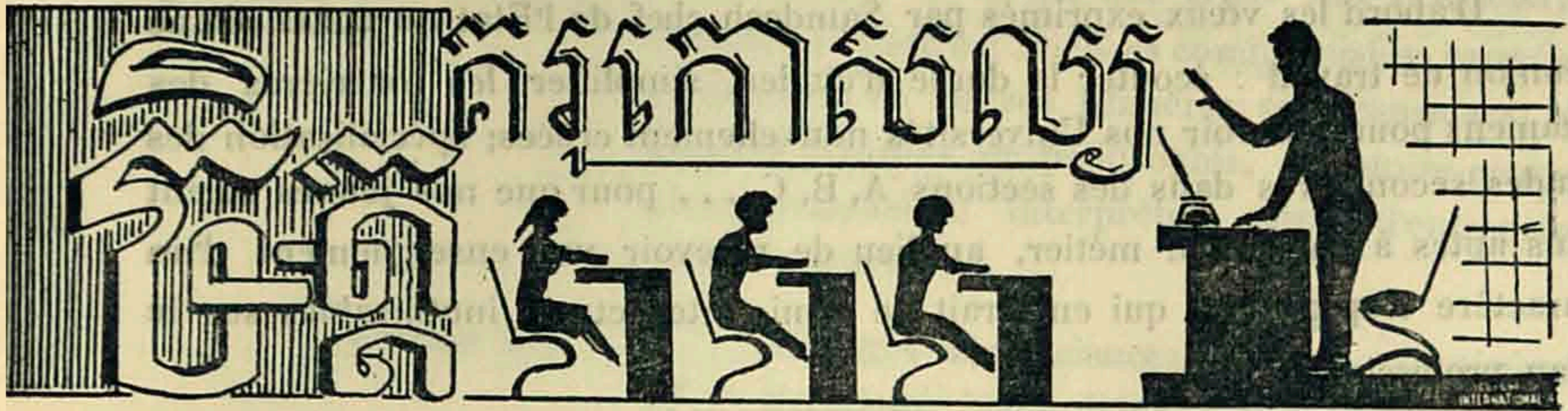
លេខ

19

- ចិត្ត - គំរូកោសល្យ 1
 - Où en est la réforme de l'enseignement ? 1
 - ស្នាដៃដ៏ថ្មី លើវិស័យសិក្សាធិការ នៅប្រទេសចិន 4
 - កំណាត់ : ខ្ញុំសាងជីវភាព - ម៉ម បន្ទូត 9
- ការទាក់ទងរបស់ ស.ស.ខ. 11
- ពិធីទទួលស្ងៀមក្រៅអំពីវិទ្យាស្ថានពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ 16
 - សុន្ទរកថារបស់ ម. លាង ហាមអាន អគ្គលេខាធិការ វ.ព.ស. 16
 - សុន្ទរកថារបស់ ម មាស ឌឹម ប្រធាន ស.ស.ខ. 16
- សូរជ្ជងសាលា 24
- មហាសន្និបាតសាមញ្ញ ស.ស.ខ. 1965 28
 - សេចក្តីរាយការណ៍សកម្មភាព - ឌីវី អុល អគ្គលេខាធិការ 28
 - សេចក្តីរាយការណ៍ ហិរញ្ញវត្ថុ - ឡឹក វ៉ែន អគ្គលេខាធិការ 28
- ពិធីជប់លៀងនឹងដំណើរកំសាន្ត 44
- ដំណឹងខ្លី ៗ 49
- អត្ថបទនឹងឯកសារ 49
 - ការប្រែប្រួលអាស៊ី អាហ្វ្រិក 1955 - 1965 52
 - វិញ្ញាណសាប្រឡង 55
 - ប្រវត្តិវិទ្យា - ម៉ែ លន់ អគ្គលេខាធិការ ស. ប. ស. ខ. 62
 - វេយ្យាករណ៍ - ញឹម ម៉ៅ សាស្ត្រាចារ្យ មហាវិ - គរ 68
 - អត្ថបទអនុញ្ញាត្យ 72

OU EN EST LA REFORME DE L'ENSEIGNEMENT ?

On entend beaucoup parler de réduction de durée d'études dans le cycle secondaire, de refonte du programme, de la suppression du Baccalauréat 1ère partie etc... Finalement, la rentrée scolaire s'est faite sans qu'une modification spectaculaire soit intervenue. Y a-t-il réellement une réforme de l'enseignement en vue ?

Selon nos renseignements recueillis auprès des sources proches du Ministère de l'Education Nationale, voici où en est cette réforme, dans le cas de l'Enseignement Secondaire.

I. — **Y aura-t-il une réduction de durée d'études ?**

Oui, d'après les avis formulés par les professeurs et responsables des établissements de la capitale au cours d'une réunion tenue le 2 Septembre 1965, le système suivant a été proposé

- 4 années d'études dans le 1er cycle
- 2 années d'études dans le 2e cycle

En tout, 6 années d'études secondaires, au lieu de 7.

II. — **Le Baccalauréat National 1ère partie sera-t-il supprimé ?**

Selon la décision du Conseil Supérieur de l'Education, les deux Baccalauréats actuels seront remplacés par un seul Baccalauréat National qui sanctionnera le fin des études secondaires. La réunion précédente des responsables et professeurs est du même avis. Cette décision entrera en vigueur en 1966.

III. — **Dans quel sens se fera la réforme du programme ?**

Plusieurs idées président à cette réforme.

D'abord les vœux exprimés par Samdech chef de l'État au cours d'une réunion de travail : écouter la durée d'études, simplifier les barrières des examens pour pourvoir nos Universités nouvellement créées; spécialisation des études secondaires dans des sections A, B, C, . . . pour que nos jeunes soient plus aptes à choisir un métier, au lieu de recevoir un enseignement d'un caractère trop général qui en ferait de semi-intellectuels inutilisables sur le plan professionnel .

Compte-tenu des hautes instructions de Samdech chef de l'État, les responsables (Conseil Supérieur de l'Éducation, Commission Technique du Programme) se fixent en outre pour principe de :

* maintenir le niveau actuel; la réduction de la durée d'études ne doit pas entraîner une nouvelle baisse de niveau;

* harmoniser le programme entre les différentes années d'études, d'où la nécessité de tout remanier depuis la classe de 6e jusqu'à la classe de 1ère, et ceci dans chaque section, à cause de l'interdépendance des disciplines (ex: Mathématiques et Physiques doivent concorder);

* spécialiser dans le sens d'orienter selon la vocation des élèves, mais non spécialiser à fond comme dans les écoles professionnelles. Les conditions des collèges et lycées du royaume ne se prêtent pas à une transformation aussi radicale. D'ailleurs l'enseignement secondaire ne doit pas être confondu avec l'enseignement professionnel et technique.

Finalement, il a été proposé dans la Commission Technique du Programme de laisser aux classes de 6e et 5e leur caractère d'enseignement général. A partir de la classe de 4e, les élèves auraient à choisir entre les trois sections suivantes :

- 1./ **Section A** : Sciences humaines (enseignement où prédominent les lettres khmères, les lettres françaises, la philosophie, les langues vivantes, l'histoire et la géographie).
- 2./ **Section B** : Sciences technico-mathématiques (enseignement où prédominent les mathématiques, la physique, la technologie).
- 3./ **Section C** : Sciences agronomiques et expérimentales (enseignement où prédominent la physique, la chimie, les sciences naturelles, les sciences agricoles).

A la fin de la classe de 1ère, chaque section est sanctionnée par un Baccalauréat correspondant (serie A.B.C). Les débouchés probables pour chaque section pourraient être les suivants :

Section A : Faculté de Droit; Université des Beaux-Arts; Faculté des Lettres; Sciences commerciales; banques; Professorat de Lettres Khmères ou Françaises, de langues vivantes, de philosophie, d'histoire-géographie; rédacteurs; interprètes; chefs d'entreprise; conservateurs etc...

Section B : Facultés des Sciences; Ecoles d'Ingénieurs (T.P; électricité, hydraulique, arts et métiers, architecture et urbanisme); carrières de l'industrie; recherche; Ecoles d'Officiers. Professorat de Math.

Section C : Faculté des Sciences; Faculté de Médecine et annexes, Faculté de Pharmacie; Ecoles d'Ingénieurs agricoles et de Vétérinaires; Ecoles de Chimie; Faculté de Cultures tropicales; Faculté d'Electrotechnique; Professorat de Sciences physiques ou de Sciences naturelles. etc...

IV.— Et le Diplôme d'Etudes Secondaires du 1er Cycle sera-t-il maintenu ?

Le D. E. S. P. C. reste une étape pour ceux qui ne peuvent aller jusqu'au bout des années d'études secondaires. Il y aura à prévoir un programme d'enseignement court pour le 1er cycle de 4 ans, de façon que dans chaque section les élèves reçoivent un enseignement assez complet. Le 2e cycle de 2 ans complètera le 1er cycle par un enseignement qui serait « intermédiaire entre l'enseignement long et l'enseignement court » comme disent les spécialistes. Comme pour le Baccalauréat, le D. E. S. P. C. comptera les séries A. B. C. Les titulaires pourraient embrasser une carrière ou s'orienter vers les écoles d'apprentissage ou professionnelles.

Telles sont à peu près les grandes lignes de cette réforme dont la mise en application serait prévue pour la rentrée de Septembre 1966, si tout marche bien. Actuellement, des commissions techniques se partagent les disciplines, pour élaborer le nouveau programme. C'est le plus gros morceau à avaler. La tâche sera ardue, mais il faut faire vite et, à notre avis, ne pas perdre de vue les moyens d'application à la disposition des responsables. Nous tiendrons nos membres au courant de ce qui sera fait et acquis dans notre prochain numéro. Cette réforme dans l'Enseignement Secondaire n'est qu'un aspect d'une réforme plus vaste qui touche également l'Enseignement Primaire et l'Enseignement Supérieur.

ស្នាដៃដ៏ល្អនៃណាសិរ្សសិក្សាធិការ

សិក្សាធិការ ដែលចង់ភ្ជាប់ការសិក្សា
 ជាមួយនឹងការងារសុទ្ធស្របត្របត ឬ ជាមួយ
 នឹងការងារកសិកម្ម គឺជាប្រព័ន្ធចម្រើកដែល
 បានបង្កើតឡើងជាការសាកល្បង តាំងតែពី
 ឆ្នាំ ១៩៥៨ មកម្ល៉េះ តាមគោលការណ៍ដែល
 ថា សិក្សាធិការត្រូវបំរើនយោបាយនៃវណ្ណៈ
 អធន ហើយត្រូវជាប់ទាក់ទងនឹងការងារ
 ផលិតកម្ម ។ សព្វថ្ងៃនេះ គេប្រទះឃើញ
 សាលា ដែលរៀនតែពាក់កណ្តាលពេល
 (écoles à mi-temps) នៅគ្រប់តែទីក្រុងនឹង
 ទីជនបទ ។ ទីក្រុងទាំងអស់សុទ្ធតែមានសា-
 លាមធ្យមសិក្សាកសិកម្ម ហើយនឹងសាលា
 មធ្យមសិក្សាតិកនិកគ្រប់ប្រភេទ ដែលរៀន
 តែពាក់កណ្តាលពេល ។ រីឯទីជនបទវិញ
 ក៏មានសាលាបឋមសិក្សាជនបទរៀនពាក់
 កណ្តាលពេល សាលាមធ្យមសិក្សា
 កសិកម្ម ហើយនឹងសាលាមធ្យមសិក្សា
 តិកនិក ដែលតម្រូវឱ្យធ្វើការសិក្សាផង
 ធ្វើការងារស្រែចំការផងដែរ ។

បន្ទាប់ពីសោធនកម្មពេល ៦ ឆ្នាំមក
 ឃើញថាប្រព័ន្ធសិក្សាបែបថ្មីនេះកាន់តែបាន
 ភ្ជាប់ការសិក្សានៅនឹងការងារផលិតកម្ម
 ច្បាស់លាស់ឡើងៗ ហើយ ។ ប្រព័ន្ធ
 សិក្សាបែបថ្មីនេះ បានធ្វើឱ្យការអប់រំសង្គម
 និយមចំរើនលូតលាស់ឡើងតាមគោល
 ការណ៍“បរិមាណ-ល្បឿនល្បឿន-គុណភាព
 នឹងសន្សំសំចៃ” ។ សាលារៀនបែបថ្មីនេះ
 បានជួយឧបត្ថម្ភគ្រឹះបុគ្គលនៃជាន់នឹងអ្នក
 ស្រែចំការឱ្យបានទៅរៀនសូត្រគ្រប់ៗគ្នា។
 ក្នុងស្រែចំការ គេបានបង្កើតសាលា
 បឋមសិក្សាដែលបញ្ចូលការសិក្សានឹងការ-
 ងារស្រែចំការជាមួយគ្នាតាមរូបភាពផ្សេងៗ
 ក្នុងគោលបំណងនឹងផ្តល់នូវការងាយស្រួល
 ដល់កសិករទាំងឡាយ ដែលចង់បញ្ជូនកូន
 ទៅសាលារៀន ។ សិស្សអាចនឹងរៀន
 ពាក់កណ្តាលថ្ងៃបាន បើគេមិនអាចនឹងទៅ
 ក្នុងសាលាពេញមួយថ្ងៃបានទេ ។ ចំពោះ
 សិស្សប្រភេទណាដែលយល់ថា ពេលពាក់

នេសាទសេដ្ឋកិច្ច

កណ្តាលថ្ងៃនៅតែយូរពេកទៀតនោះ គេ
 បង្រៀនតែពេលព្រឹក ឬនៅពេលថ្ងៃត្រង់
 ឬតែពេលល្ងាចប៉ុណ្ណោះ ។ រីឯម៉ោងរៀន
 ប្រែប្រួលជាដរាប ។ គេបង្រៀនគ្រប់ម៉ោង
 ទាំងអស់ តាមតែសិស្សមកដល់សាលា នៅ
 ពេលព្រឹក ពេលថ្ងៃ ឬពេលល្ងាច ។ នៅក្នុង
 តំបន់ដែលអ្នកស្រុកស្ថិតនៅប៉ុន្មានម៉ោង ឬ
 ចួនកាលដោយមានភ្នំ ឬផ្លូវទឹកខ្លាចយ
 ដាច់ពីគ្នា - ជាហេតុនាំឱ្យសិស្សមានការ
 លំបាកនឹងមកសាលា - គេក៏បានបង្កើតនូវ
 សាលាគោចរ ។ តំបន់ចំការស្រែក៏មាន
 សាលារបស់គេដែរ៖ សាស្ត្រាចារ្យជិះសេះ
 តាមបង្រៀនអ្នកចំការសត្វព័កនៃមួយទៅ
 កន្លែងមួយ ។ ចំពោះកូនចៅរបស់គ្រួសារ
 ដែលរស់នៅលើទឹក គេបានបង្កើតសាលា
 ចល័តដែលស្របទៅនឹងលក្ខណៈជីវភាព
 របស់អ្នកស្រុក ។ ដោយហេតុនេះហើយ
 បានជាសិស្សកូនអ្នកទីពាល់ក្រនឹងអ្នកមធ្យម
 ក្នុងស្រុកទាំងប្រាំបួន បានកើនចំនួន

ឡើងយ៉ាងសន្ធឹកសន្ធាប់ ។ នៅឃុំជាច្រើន
 ជាង ៩០% នៃក្មេងដែលដល់អាយុរៀន
 សុទ្ធតែបានចូលសាលារៀនទាំងអស់ ។
 នៅទីក្រុង ការសិក្សាជាសាកល បាន
 ត្រូវសំរេចបានជាស្រេច ក្នុងបឋមសិក្សា ។
 សិស្សភាគច្រើន ដែលចេញពីបឋមសិក្សា
 អាចបន្តការសិក្សារបស់ខ្លួននៅមធ្យមសិក្សា។
 ទីក្រុងជាច្រើនបានបង្កើតនូវសាលាមធ្យម
 សិក្សាឧស្សាហកម្ម ដើម្បីនឹងអនុញ្ញាតឱ្យ
 សិស្សទាំងដំនាន់ៗ ណាដែលពុំអាចបន្តការ
 សិក្សាក្នុងសាលាមធ្យមសិក្សាពេញពេល
 បាន បានសិក្សាបណ្ឌិត ធ្វើការបណ្ឌិត ។
 ជាមួយនឹងការធ្វើឱ្យទំនើបជាលំដាប់
 (modernisation progressive) នៃឧស្សាហ-
 កម្ម និង កសិកម្ម ទីក្រុងនឹងស្រែចំការទាំង
 ឡាយ ត្រូវការនូវចំនួនកាន់តែច្រើនឡើងៗ
 នៃអ្នកក្របខ្លួនរដ្ឋបាល ដែលចេះគិតគូរ
 ហើយនឹងអ្នកឯកទេស ក្នុងវិស័យផ្សេងៗ ។
 ហេតុនេះ សិស្សដែលចេញពីសាលារៀន

ពាក់កណ្តាលពេល ហើយដែលបានទៅ

ធ្វើការក្នុងរោងចក្រ ភាគច្រើនក៏បានក្លាយ

ទៅជាជាន់យ៉ាងចំណាប់ ។ សិស្សខ្លះបាន

ធ្វើការជាអ្នកតំណែង ហើយចូលកាលទទួល

មុខងារជានាយរោងជាង ឬធ្វើជាបុគ្គលិក

រដ្ឋបាល ក្រោយពេលមានជោគជ័យក្នុង

ការប្រឡង ។ សិស្សជាច្រើននៃសាលា

មធ្យមសិក្សាភស្តុភារ បានកាន់កាប់មុខងារ

ជានាយក្រុមផលិតកម្ម ជាអ្នកកត់ត្រាបញ្ជី

ការងារប្រចាំថ្ងៃ ជាឆ្នាំយ៉ាង ជាអ្នកបើក

ត្រាក់ទ័រ ជាអ្នកកាន់គ្រឿងបូមទឹក ជាអ្នក

បច្ចេកកសិកម្ម (agrotechnicien) ជាគិលា-

នប្បដ្ឋក ជាអ្នកអគ្គិសនី ជាពេទ្យសត្វ

ជាអ្នកចិញ្ចឹមសត្វ ។ ល ។

គឺមកពីគេរៀនផង ធ្វើការផង ដូច្នេះ

បានជាសិស្សនៃសាលាមធ្យម ទុត្តមសិក្សា

រៀនពាក់កណ្តាលពេលទាំងឡាយ មិនចាំ

បាច់រង់ចាំពេលចប់ការសិក្សា ដើម្បីធ្វើខ្លួន

ឲ្យយល់នាញប្លែកក្នុងការងារទេ ។ តាំង

ពីក្នុងសាលាម៉ែ៖ គេបានក្លាយខ្លួនជាកម្លាំង

ថ្មីនៃផលិតកម្មស្រេចទៅហើយ ។

ជាទាហានណ៍ សាលាមធ្យមសិក្សា

ខ្លះ បានធ្វើឲ្យយង់កំរលក្លាយទៅជាស្រែផ្តល់

ផលយ៉ាងខ្ពស់ ពីព្រោះគេបានបញ្ចូលនូវវិធី

ស្រាវជ្រាវក្នុងការធ្វើស្រែចំការ ។ សិស្សខ្លះ

បានផ្តល់ដល់ក្រុមចិញ្ចឹមសត្វ នូវសត្វពូជ

ល្អ ។ ដែលកាន់តែកើនចំនួនរីកធំឡើង ។

ក្រោមការថែទាំរបស់គេ ។ សិស្សខ្លះទៀត

បានផ្តល់ដំបូន្មានតំណែង ដើម្បីការពារដើម

ឈើទប់ទល់នឹងជម្ងឺ ហើយនឹងសត្វចង្រៃ

ផ្សេង ។ ធានាឲ្យផលបានសម្បូរណ៍នៅ

លើផ្ទៃដីដ៏ធំទូលាយ ។

នៅក្នុងសាលារៀនពាក់កណ្តាលពេល

នៃទីក្រុង ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងការងារ បាន

ដណ្តើមរៀង ។ ខ្លួន នូវពេលពាក់កណ្តាល

ថ្ងៃម្នាក់ ឬពេញមួយថ្ងៃពេញម្នាក់ ឬមួយ

អាទិត្យពេញម្នាក់ ទៅតាមករណីផ្សេងៗ ។

ក្រោយពេលអប់រំគ្រប់សព្វហើយ សិស្ស

អាចនឹងបំពេញការងាររបស់ជាន់ធម្មតា

បាន ។ នៅក្នុងរោងជាង គេឃើញសិស្ស

ទាំងឡាយ បញ្ជាម៉ាស៊ីនបានយ៉ាងស្រួលក

ដូចជាជាន់មែនទែន ឬក៏ដោះស្រាយយ៉ាង

ប៉ុន្តែប្រសប់នូវចំណោទតិកនិក ដូចជាអ្នក
 តិកនិកពិតប្រាកដដែរ ។ ហេតុនេះហើយ
 បានជានៅក្នុងរោងចក្រជ្រលក់កំណាត់សំ
 ពត់នៅ យ៉ាងពូ (Yangpu) នាក្រុង ស៊ាងហៃ
 រោងជាងខាងសិបដប់បោះ ត្រូវបានត្រូវមើល
 ការខុសត្រូវជាញឹកញយ តែដោយជាន់ជំ-
 នាញការម្នាក់ ឬ ពីរនាក់តែប៉ុណ្ណោះ ។
 រីឯការងារផ្សេងៗ សុទ្ធតែត្រូវប្រគល់ឱ្យ
 សិស្ស សាលា តិកនិក រៀន ពាក់កណ្តាល
 ពេល ដែលជា សាលាស្ថិតនៅក្នុងរោងចក្រ
 នោះតែម្តងទាំងអស់ ។

ការបង្កើត សាលា បែបថ្មីនេះ អាចឱ្យ
 គេអនុវត្តបានយ៉ាងងាយស្រួល នូវមូលកាត
 “ល្បឿនលឿន និង សន្សំសំចៃ” ក្នុងការ
 ស្ថាបនាស្រុកទេស និងការពង្រីកសិក្សា
 ធិការ—ជាហេតុអាច បន្តបន្ទុកហិរញ្ញវត្ថុ
 ផ្សេងៗនៃរដ្ឋ និងនៃមហាជន ។ នៅក្នុងតំ-
 បន់ជនបទនានា សាលារៀនពាក់កណ្តាល
 ពេលជាច្រើនត្រូវបានកសាងចាប់តាំងពី
 លេខសូន្យឡើងទៅ ដោយស្នាដៃផ្ទាល់
 របស់សាស្ត្រាចារ្យនិងសិស្ស ដែលបាន
 យកចិត្តទុកដាក់នឹងការងារក្នុងលក្ខខណ្ឌនៃ

មធ្យមបាយដែលគេមាន ។ គេបង្កើត
 ខ្លួនគេផ្ទាល់នូវសម្ភារៈសិក្សា; គេធ្វើតុ កៅអី
 ហើយសង់បន្ទប់រៀនដោយប្រើប្រាស់របស់
 ដែលមាននៅនឹងកន្លែង ហើយដោយផ្ទាល់
 ខ្លួនគេថែមទៀត ។

ដូច្នេះ បើតាមលេខច្បាប់សាលាស្ថិត ការ
 អប់រំសិស្សម្នាក់ក្នុង សាលា មធ្យមសិក្សា
 តិកនិករៀនពាក់កណ្តាលពេល អាចធ្វើឱ្យ
 រដ្ឋសន្សំប្រាក់បានពាក់កណ្តាលចំនួនប្រាក់
 ដែលត្រូវចំណាយ ដើម្បីការអប់រំសិស្សម្នាក់
 ក្នុងសាលារៀនពេញពេល ថ្នាក់ស្មើគ្នា និង
 ថ្នាក់នៃសាលារៀនពាក់កណ្តាលពេល ។
 មិនតែប៉ុណ្ណោះ សិស្សនៃសាលារៀនបែប
 ថ្មី បានបង្កើតសម្បត្តិដ៏សំបើម ឱ្យរដ្ឋ
 ដោយសារការងារបង្កើតផលរបស់គេក្នុង
 ពេលសិក្សាថែមទៀត ។

ក៏ប៉ុន្តែ រឿងសំខាន់ក្រែកលែងនោះ គឺ
 ការដែលសាលារៀនបែបថ្មីនេះ ពុំបានផ្តាច់
 ខ្លួនចេញពីផលិតកម្ម ពិតថភាព (réalité)
 ពីមហាជនឡើយ ។ សិស្ស-សាស្ត្រាចារ្យ
 រៀននឹងបង្រៀនផង ហើយជ្រមុជក្បាល
 ក្នុងការងារទស្សនាហិកម្ម - កសិកម្មផង ។

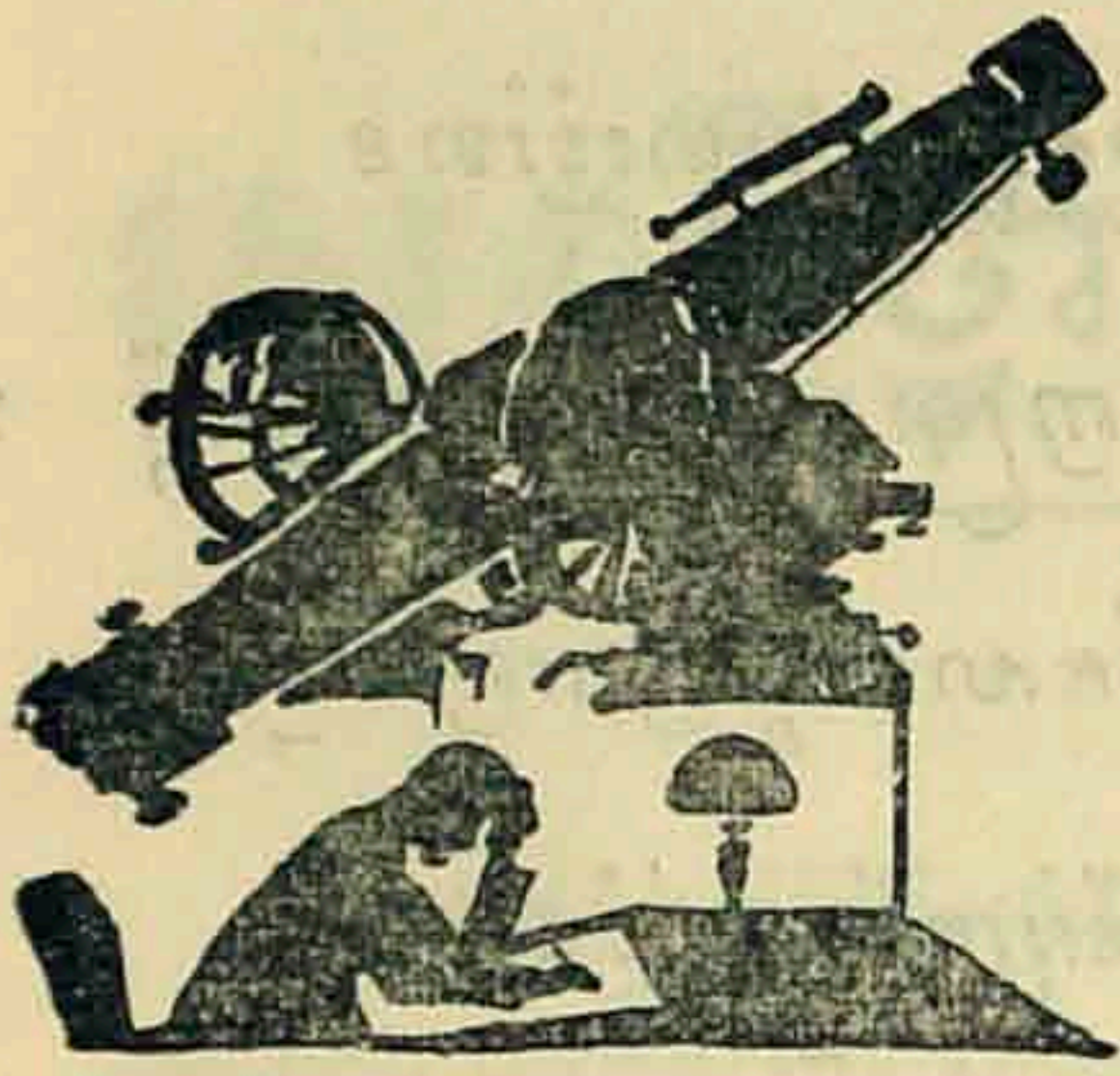
សិស្សដែលត្រូវអប់រំក្នុងលក្ខណៈបែបនេះ
 មានសម្បទាគ្រប់គ្រាន់ក្នុងបញ្ហា ក៏ដូច
 ជាក្នុងហត្ថកម្ម ។ គេទាំងឡាយអាចធ្វើ
 ដំណើរទៅដល់កំរិតខ្ពស់ ទាំងខាងផែន
 សម្បជញ្ញៈនយោបាយ ទាំងខាងផែនព្រឹត្តិ
 វិទ្យា និងវប្បធម៌ ។

សាលារៀនពាក់កណ្តាលពេល បាន
 ក្លាយជាវត្តនៃការសរសើរជាទូទៅពីមហា
 ជន ។ ជាទូទៅហរណ៍ នៅក្នុងឃុំ លិនស៊ី
 (Lintse) ខេត្ត ចាន់គុន (Chantong)
 កសិករទាំងឡាយ បានឃើញក្នុងរូបសិស្ស
 មានសញ្ញាប័ត្រនៃសាលាបែបនេះ នូវអ្នក
 ធ្វើការងារមែនៗ ។ អ្នកស្រុកបានប្រកាស
 ថា : “ សិស្សទាំងនេះ គេមានទម្លាប់នឹង
 ការងារ គេមិនខ្លាចហត់ មិនខ្លាចប្រឡាក់
 ហើយគេប្រគល់ខ្លួនដោយរីករាយ ឱ្យការ
 ធ្វើស្រែចំការ ” ។ យុវជនក្មេងៗ ចេះដឹង
 ហើយ ឈ្លាសវៃក្នុងរឿងតិកនិក ដែលជា
 អ្នកចេះធ្វើការល្អដោយដៃក៏បាន ដោយខ្លួន
 ក្បាលក៏បាន ទាំងនេះ មានសមត្ថភាពនឹង
 បំពេញកិច្ចការរបស់គេបានគ្រប់ទីកន្លែង ។

រឿងនេះ ក៏ដូចគ្នានឹងរឿងរបស់សិស្ស
 នៃសាលារៀនពាក់កណ្តាលពេលនៅទីក្រុង
 ដែរ ។ ដោយធ្វើការជាមួយជាន់ទាំងឡាយ
 សិស្សអាចបណ្តុះដល់ខ្លួនគេនូវគំនិតស្នេហា
 នូវទំលាប់គិតដល់សាធារណប្រយោជន៍
 នូវនិយមន័យមានខ្លឹមសារនៃការចាត់ចែងនឹង
 វិន័យ ។ គេមាន ពុំមែនតែតំរូវនឹងព្រឹត្តិ
 តិកនិកប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែមានទាំងការ
 ពិសោធន៍ ក្នុងការអនុវត្តនឹងមានសម្បទា
 ច្បាស់លាស់ចំពោះការងារថែមទៀត ។

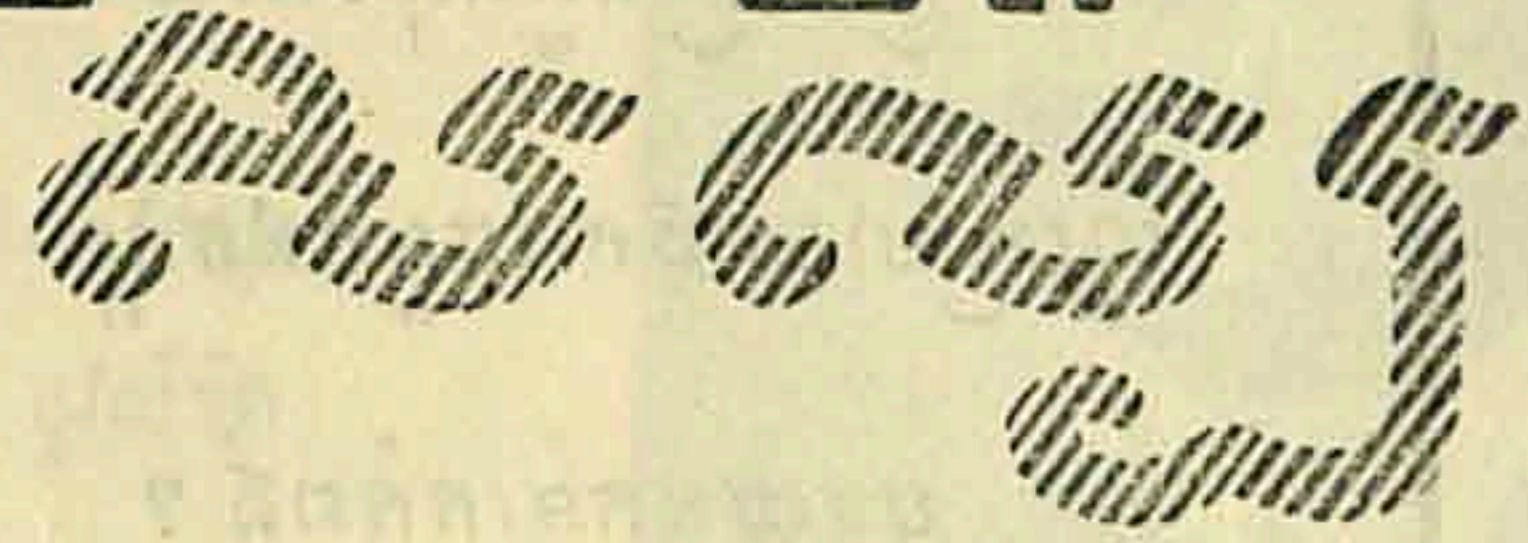
សព្វថ្ងៃនេះ ការពិសោធន៍លើសាលា
 ដែលចង់ភ្ជាប់ការសិក្សា ជាមួយនឹងការងារ
 ទស្សនាហត្ថកម្មនឹងកសិកម្ម បានត្រូវបន្តដំណើរ
 យ៉ាងគ្រឹកគ្រងទូទាំងប្រទេស ។ ការចង
 ភ្ជាប់ការសិក្សា ទៅនឹងការងារទស្សនាហត្ថកម្ម
 កសិកម្មនេះ បញ្ជាក់នូវទិសដៅសំរាប់
 ការពង្រីកមានរយៈពេលវែង នៃការសិក្សា
 អប់រំសង្គមនិយមនៅប្រទេសចិន ។ ប្រព័ន្ធ
 ពេញលេញនៃ បឋម-មធ្យម-ទត្តមសិក្សា
 នឹងត្រូវបង្កើតឡើង ដើម្បីទទួលកន្លែងដ៏
 សំខាន់មួយក្នុងការអប់រំ នៅប្រទេសចិន ។

នឡាសាស្ត្រ

ខ្ញុំ

កំណាព្យ

ខ្ញុំ សា ង ដី វិ ភា ព

“ ខ្ញុំសូមឧទ្ទិស កំណាព្យនេះ ជូនដល់មិត្តខ្ញុំទាំងអស់
ដែលធ្វើការនៅឯអនុវិទ្យាល័យព្រះសីហនុវិទ្យា សាស្ត្រកញ្ចប់ឆ្នាំ ”

ទឹកតូចកណ្តាលទ្រូងមេគង្គ

រសាត់កំពុងកាត់ដលសា

ភ្លឹមភ្លឹម ៗ តែឯកា

រសាត់ទៅណា ខ្ញុំមិនដឹង ។

មេគង្គទឹកខ្លាំងកម្លាំងក្រែក

ហូរទឹកចូលដៃបំពេញបឹង

ហូរនាំដីល្បប់លុបដីរឹង

សំឡឹងឃើញផលពេកសំរេក ។

ខ្សែទឹកហូរគូបរមជាធ្នង់

ហូរពួយសំយុងហូរមិនមក

មិនត្រឡប់ក្រោយហូរនាំយក

ផលល្អធម៌មកកម្ពុជា ។

ខ្សែទឹកហូររម្ងាប់ប្រដូច

ខ្សែរងខ្សែរតូចរម សាមគ្គា

ធ្វើការចំរើនដល់ភាព

វប្បធម៌វឌ្ឍនាជូនជាតិខ្មែរ ។

ទឹកហូរពុំឈប់ពុំចេះហាត់

ខ្សែមានអំណាត់ដូចទឹកដែរ

មេគង្គឈប់ហូរទើបយើងកែ

ចិត្តនឹករលៃបរកខ្លួនបាន ។

សំឡឹងទឹកតូចខ្ញុំស្រណោះ	ទឹកតូចហូរផ្ទោះខ្ញុំខាន
ដីវិភាពកំពុងរណ្តំប្រាន	រុញប្រាណធម៌យូរមកកកក្តើ ។
ប្រឹងប្រែងអ្នកអុំកាយទឹក	ទឹកសាចហូរញឹកញីសប្បីៗ
ហូរស្រោចពងកាយអ្នកឥតស្ល	តើអ្នកអ្វីប្រាប់ខ្ញុំផង ?
ឬមួយអ្នកអុំកក់ពង ?	ឬមួយអ្នកលង់វង្វែងហោង ?
ឬមួយអ្នកអុំដើម្បីផង	អ្នកកាត់រលងក៏យអវិជ្ជា ។
សូមអ្នកគ្រឿងចូលមកអាយ	អ្នកអុំស្រសស្រាយលើកដៃព
គ្រឿងឡើងជាសញ្ញាលា	ថាលាខ្ញុំលាលាមិត្តសិន ។

ដោយ " មម - ធនុនា "

និ. សា. ផ្នែកខ្មែរឆ្នាំទី ១

បណ្ណាគារអន្តរជាតិ 150 G មហាវិថីនេរ ភ្នំពេញ

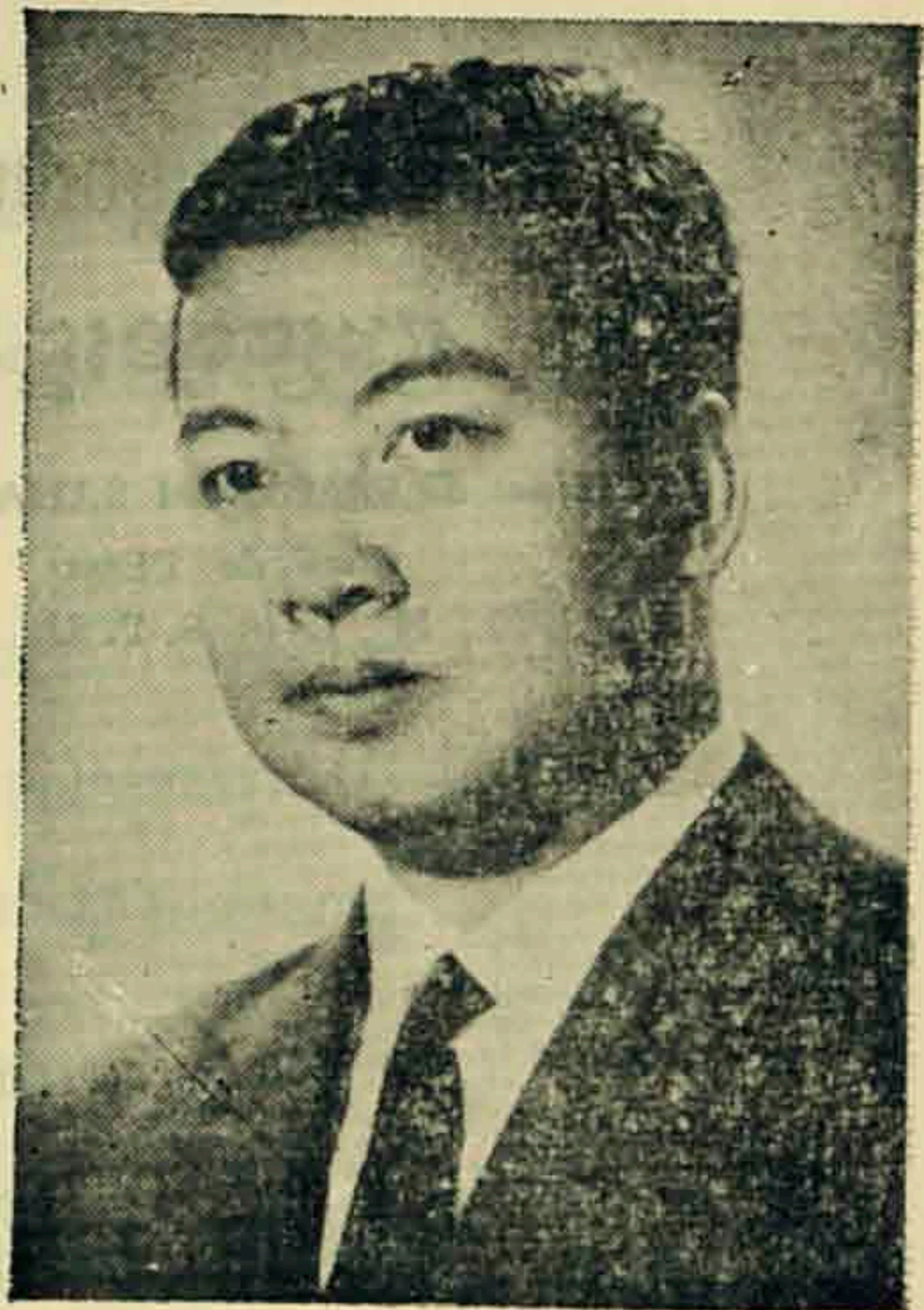
សូមអញ្ជើញ មិត្តសមាជិកនៃសមាគមសាស្ត្រាចារ្យខ្មែរទៅទិញសៀវភៅ នៅ

បណ្ណាគារនេះ !

រង្វាន់ ២០ % នឹងមានធ្វើជូនបំពោះមិត្តណាដែលទៅទិញ ហើយបានបង្ហាញ
បណ្ណសមាជិក ។

មានលក់សៀវភៅសិក្សា សៀវភៅប្រលោមលោកជាភាសាខ្មែរ នឹងជាភាសា
បារាំង; មានលក់ទស្សនាវដ្តីដែលផ្សាយចេញនៅប្រទេសចិន វៀតណាម នឹងនៅសហ-
ភាពសូវៀត ហើយនឹងសៀវភៅសំរាប់បណ្តុះបណ្តុះវិជ្ជាជីវ្ជជាច្រើនមុខទៀតជា ភាសា
បារាំង នឹង « អេស្ប៉ូរីងតូ » ព្រមទាំង រូបភាពផង ។

សេចក្តីថ្វាយព្រះពរ

ក្នុងឱកាសពិធីចំរើនព្រះជន្មសម្តេចធីតា គំរប់ ៤៤ វិស្សា
សមាគមសាស្ត្រាចារ្យខ្មែរយើងបានធ្វើថ្វាយចំពោះព្រះអង្គ នូវលិខិត
ថ្វាយព្រះពរមួយច្បាប់ កាលពីថ្ងៃទី ៣០ តុលា ១៩៦៥ ។

មកដល់ថ្ងៃទី ៣ វិច្ឆិកា ស.ស. ខ. យើងបានទទួល
នូវសេចក្តីអំណរគុណមួយច្បាប់ពីសហជីវន តាមលេខាធិការដ្ឋាន
ផ្ទាល់នៃសម្តេចព្រះប្រមុខរដ្ឋ ។

ខាងក្រោមនេះ គឺជាសេចក្តីនៃលិខិតទាំងពីរ :

នៅក្នុងឱកាសជំនួញក្រុម នៃពិធីចំរើនព្រះជន្មសម្តេចធីតាគំរប់៤៤

ព្រះវិស្សានេះ :

ទូលព្រះបង្គំទាំងឡាយ សមាជិកគណៈកម្មាធិការនាយក នៃសមាគម
សាស្ត្រាចារ្យខ្មែរ ដែលជាកូនចៅសម្តេចធីតា សូមចូលរួមជាមួយនឹងប្រជាជាតិ
ទាំងមូល សូមព្រះរាជវរោកាសប្រសិទ្ធិថ្វាយសម្តេចធីតា នូវពរសព្វសាធុការ
មហាប្រសើរដ៏លើសលុប សូមសម្តេចធីតា ទ្រង់ប្រកបទៅដោយព្រះជន្មយុ
យ័នយូរ រាប់ជាងរយព្រះវិស្សា ហើយសូមព្រះអង្គទ្រង់ប្រកបដោយមហា
ជោគជ័យសិរីមង្គលវិបុលសុខឈ្នះអស់មារសត្រូវគ្រប់ទិសទី

ដើម្បីទ្រង់គង់ជាម្ចាស់ ហើយនឹងជាព្រះអគ្គមគ្គុទេសក៍ នៃប្រជាជាតិខ្មែរ
ទាំងមូល នៅលើមាតិដីរុងរឿងនៃសន្តិភាព ឯករាជ្យ អព្យាក្រឹត បង្រួប
បង្រួមជាតិ និងវឌ្ឍនភាពដែលព្រះអង្គទ្រង់ជាព្រះស្ថាបន្យករដ៏បូណ៌ដ៏អង្គអាច ។

នៅក្នុងឱកាសដ៏ប្រសើរនេះ ទូលព្រះបង្គំទាំងឡាយ សូមថ្លែងថ្វាយ
សម្តេចធីតាថ្មីទៀត នូវសេចក្តីស្វាមីកកិត្តិយសរង្គោះរង្គើរបស់ទូលព្រះបង្គំ

ខុទ្ទកាល័យនៃសម្តេចសហជីវិន

ព្រះរាជអាណាចក្រកម្ពុជា

ព្រះប្រមុខរដ្ឋ

ភ្នំពេញ នៅថ្ងៃទី ៣ ខែវិច្ឆិកា គ.ស. ១៩៦៥

Cabinet de SAMDECH SAHACHIVIN

Chef de l'Etat

N° 1.448 S. P. U.

នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃសម្តេចព្រះប្រមុខរដ្ឋ

សូមជំរាបមក គណៈកម្មាធិការនាយកនៃសមាគមសាស្ត្រាចារ្យខ្មែរ

ក្រុងភ្នំពេញ ។

ខ្ញុំមានកិត្តិយសសូមថ្លែងជូនវិញ ក្នុងព្រះបរមនាមនៃសម្តេច
ព្រះប្រមុខរដ្ឋ នូវអំណរគុណដ៏ជ្រាលជ្រៅចំពោះសហជីវិន ព្រមទាំង
សហជីវិន-សហជីវិនទាំងឡាយជាសមាជិក-សមាជិកានៃសមាគមនេះ
ដែលបានរួមគ្នាប្រសិទ្ធិស័ព្ទសាធុការពរថ្វាយព្រះអង្គ នៅក្នុងឧកាស
ព្រះរាជពិធីចំរើនព្រះវស្សា កាលពីថ្ងៃទី ៣១ តុលា ១៩៦៥ ។

សូមគុណបុណ្យព្រះរតនត្រ័យ និងព្រះបារមីនៃអតីតព្រះ
មហាក្សត្រគ្រប់ព្រះអង្គជួយបំបាច់រក្សាសហជីវិន - សហជីវិនទាំងអស់
ជាសមាជិក-សមាជិក នៃសមាគមនេះ សុំឲ្យបានប្រកបតែនឹង
សុភមង្គលវិបុលសុខគ្រប់ប្រការជានិច្ចកុំបីយៀងឃ្លាតឡើយ ។

សូមសហជីវិនទទួលនូវសេចក្តីរាប់អានដ៏ជិតស្និទ្ធនឹងជាពិសេសអំពីខ្ញុំ ។

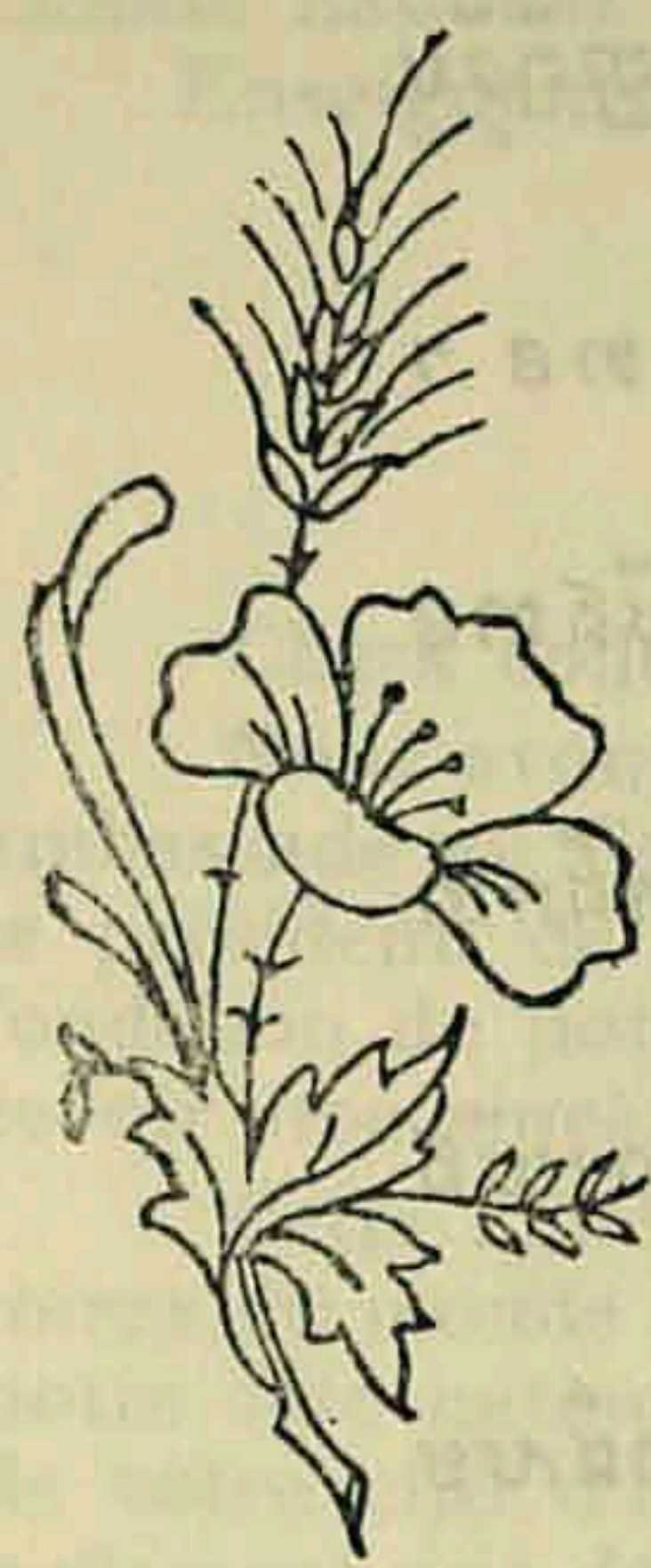
ហត្ថលេខា : នាង យូ រាជ

តទីទំព័រទី ១១

ទាំងឡាយចំពោះព្រះរាជបល្ល័ង្ក ចំពោះសម្តេចព្រះមហាក្សត្រិយានី
ចំពោះព្រះអង្គសម្តេចឧ នឹងចំពោះព្រះនយោ បាយដ៏ភ្លឺស្វាងរបស់ព្រះអង្គ
ហើយសូមប្តេជ្ញាដ៏ត្រឹមត្រូវនឹងព្រះរាជនយោបាយព្រះអង្គលុះដល់
ទីអវសាន ។

សូមក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ ភ្នំពេញនៅថ្ងៃ ៣០ តុលា ១៩៦៥

មិត្តភាពរវាង ស.ស.ខ. និង
សហជីពទូទៅ នៃ អ្នកអប់រំចិន

កាលពីថ្ងៃ ២៩ កញ្ញា ១៩៦៥ សមាគមយើងបានធ្វើលិខិតមួយច្បាប់
ទៅសហជីពទូទៅ នៃអ្នកអប់រំប្រទេសចិន ដើម្បីនឹងប្រសិទ្ធិការដល់
ប្រទេសចិន ក្នុងឱកាសបុណ្យខួបទី ១៦ នៃការបង្កើតសាធារណរដ្ឋ
ប្រជាមានិតចិន ។

នៅថ្ងៃ ៣ វិច្ឆិកា សហជីពអ្នកអប់រំចិនក៏បានឆ្លើយតបមកវិញ ។
ខាងក្រោមនេះ គឺជាអត្ថបទនៃលិខិតទាំង ២ ៖

សហសេរីកជាទីស្នេហា

នៅក្នុងឱកាសបុណ្យខួបទី ១៦ នៃការបង្កើតសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន
ដែលនឹងចូលមកដល់ក្នុងប៉ុន្មានថ្ងៃទៀតនេះ សមាគមសាស្ត្រាចារ្យខ្មែរមាន
សេចក្តីរីករាយយ៉ាងក្រៃលែង និងសូមសំដែងហើយប្រសិទ្ធិជូនសមាជិកគណៈ
កម្មាធិការកណ្តាល ព្រមទាំងសមាជិកនៃសហជីពអ្នកអប់រំចិនទាំងមូលនូវ
សេចក្តីសរសើរយ៉ាងខ្លាំងក្លា ហើយនឹងពរសព្វសាធុការមហាប្រសើរដើម្បី
សេចក្តីសុខនិងសេចក្តីចំរើនសព្វថ្ងៃរបស់យើង ។

ព្រមជាមួយនេះ យើងខ្ញុំសូមសំដែងនូវសេចក្តីកោតស្ងប់ស្ងែងយ៉ាងជ្រាល
ជ្រៅរបស់យើង ដល់មហាប្រជាជនចិនជាមិត្ត ចំពោះជោគជ័យដ៏សំបើមអស្ចារ្យ
ដែលប្រជាជននេះបានសំរេចនៅក្នុងគ្រប់វិស័យ សេដ្ឋកិច្ច នយោបាយ វប្បធម៌
សង្គមកិច្ច ការការពារប្រទេស ជំនួយដល់ប្រទេសជាមិត្ត ការគាំទ្រចលនារំដោះ
ជាតិ និងការការពារសន្តិភាពសកលលោក ។ យើងខ្ញុំជឿជាក់ថា ក្នុងមហា

បាតកម្មនៅមុខទ្វារទានអានមិនឆ្កាំនេះ ប្រជាជនជាក្រៀវដែលបានអញ្ជើញពីទីប

ទាំងប្រាំទៅ ប្រាកដជានឹងក្រក់ ចំពោះសមិទ្ធិដ៏សំបើមថ្មីៗ ទៀតជាមិនខាន ។

ក្នុងឆ្នាំនេះ យើងខ្ញុំមានកិត្តិយសជាពិសេស ដោយប្រទេសកម្ពុជាយើងមាន

គណៈប្រតិភូមួយដ៏សំខាន់ ដែលមានអង្គសម្តេចព្រះប្រមុខរដ្ឋទ្រង់ជាអ្នកដឹកនាំ

មានគណៈប្រតិភូនៃសមាគមមិត្តភាពខ្មែរ-ចិន ហើយនឹងគណៈប្រតិភូកីឡា យើង

ដែលនឹងបានចូលរួមក្នុងសេចក្តីសប្បាយរីករាយ ហើយនឹងមោទនភាពដ៏សម

ហេតុផលនៃប្រជាជនចិន ហើយមានឧកាសនឹងធ្វើការរីកចម្រើន ស្មោះស្ម័គ្រចំពោះ

ប្រជាជនចិនដ៏ជាគង្គីយនឹងចំពោះអ្នកដឹកនាំជំរុញវិទ្យានៃប្រជាជននេះ ជាអាទិ

ចំពោះលោកប្រធាន ម៉ៅ សេ ទុង ។

សូមឧបាយចំណងមេត្រីភាពរវាងសមាគមសាស្ត្រាចារ្យខ្មែរ នឹងសហជីព

អ្នកអប់រំចិនរីកចំរើនឡើង ហើយបិតបេរចេរកាលអង្វែងតទៅ !

សូមឧបាយប្រជាជនចិនយកបានជ័យជំនះកាន់តែច្រើន ហើយកាន់តែធំ

ឡើងទៀតក្នុងគ្រប់វណ្ណសិរី !

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២៧ កញ្ញា ១៩៦៥

Comité national du Syndicat des
Enseignants de Chine

Pékin, le 3 novembre 1965

A l'Association des Professeurs Khmers
123 E MV Préah Sihanouk
Phnom - Penh
CAMBODGE

Chers collègues,

Nous avons été très heureux de recevoir, par l'intermédiaire de notre ambassade au Cambodge, la lettre de félicitations qui nous a été adressée par le président de votre Association à l'occasion du 16ème anniversaire de la fondation de notre République Populaire. Pour cela, nous vous prions de recevoir nos sincères remerciements.

Cette année, plus de 2.000 invités venus de plus de 80 pays et territoires du monde ont participé aux côtés de notre peuple à la célébration de notre fête nationale. Nous avons été particulièrement honorés par la présence de votre chef d'Etat, S.A. le prince Norodom Sihanouk qui a conduit personnellement une délégation pour venir participer aux célébrations de notre fête. Les visites qu'il a effectuées en différents endroits de notre pays et des discours qu'il y a prononcés constituent un grand encouragement pour nos travailleurs et notre peuple qui poursuivent activement la révolution et l'édification socialistes. Il a reçu partout un chaleureux accueil de la part de toutes les couches populaires. La visite des invités Khmers ainsi que la déclaration commune des deux pays ont apporté une nouvelle contribution au renforcement de l'amitié traditionnelle et de la coopération entre les deux peuples.

Le peuple chinois se réjouit cordialement de toutes les réalisations que votre peuple a accomplies dans les domaines de l'industrie, de l'agriculture, de la culture et de l'éducation ainsi que la santé publique. Nous vouons une grande admiration au peuple Khmer qui, après avoir rejeté « l'aide américaine », s'est engagé encore plus résolument dans la voie d'un développement indépendant. Beaucoup d'enseignants ont visité ici à Pékin l'exposition « le Cambodge d'aujourd'hui » consacrée aux réalisations de l'édification de votre pays. Nous avons été tous très touchés par la volonté de votre peuple de déployer tous vos efforts pour construire le pays.

Actuellement, l'impérialisme américain, le pire ennemi de tous les peuples, poursuit partout une politique d'agression et de guerre, ce qui oblige les peuples à mener une lutte à mort contre lui. Il s'emploie activement à étendre la guerre d'agression au Sud-Vietnam et cherche à allumer le feu de la guerre sur toute l'Indochine et tout le Sud-Est asiatique. Il ne cesse de faire des provocations et de proférer des menaces contre le Royaume du Cambodge. Actuellement, votre peuple et tous les peuples d'Indochine se tiennent aux premiers rangs de la lutte contre l'impérialisme américain. Vous luttez non seulement pour défendre votre patrie mais aussi pour apporter une contribution à la sauvegarde de l'indépendance et de la sécurité de tous les peuples du Sud-Est asiatique. Les travailleurs et le peuple de notre pays soutiennent votre lutte comme ils soutiennent celle des frères et soeurs vietnamiens, et mèneront jusqu'au bout la lutte contre notre ennemi commun, l'impérialisme américain.

Puisse l'amitié entre les enseignants et les peuples de nos deux pays durer éternellement comme les eaux du Mékong qui lie nos deux pays.

*Comité national du Syndicat des
Enseignants de Chine*

ស.ស.ខ.

ទទួលអំណោយ

សៀវភៅ

អំពីវិជ្ជាស្ថាន

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ

កាលពីថ្ងៃ ២៨ តុលា ១៩៦៥ នៅវិជ្ជាស្ថានពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ
 មានធ្វើពិធីប្រគល់ចំពោះ ស.ស.ខ. នូវសៀវភៅចំនួនជាងមួយរយក្បាល
 ដែលវិជ្ជាស្ថានពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ បានផ្តល់ជាអំណោយចំពោះសមាគម
 យើង តាមសេចក្តីសុំរបស់យើង ។
 មុនចាប់ផ្តើមពិធី មិត្តលាង ហាបអាន - នាយកវិជ្ជាស្ថានបានធ្វើការ
 ណែនាំឱ្យស្គាល់នូវនាមនិងមុខងាររបស់មន្ត្រីនានា ដែលបានចូលមករួម
 រួមជាច្រើនក្នុងពិធីនេះ ។ បន្ទាប់មក នាមនិងមុខងាររបស់សមាជិកគណៈ
 កម្មាធិការនាយកនៃ ស.ស.ខ ដែលបានចូលទៅរួមក្នុងពិធីនេះគ្រប់គ្នា
 ទាំងអស់ ក៏ត្រូវបានបង្ហាញតបទៅវិញដោយមិត្តប្រធាន មាស ឌឹម ។
 ពិធីចាប់ផ្តើម : មិត្តនាយកវិជ្ជាស្ថាន បានថ្លែងសុន្ទរកថាមួយរៀបរាប់
 ពី វិជ្ជាស្ថានពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ និងដើម្បីប្រគល់សៀវភៅ ។ តមកទៀត
 មិត្តប្រធានសមាគមយើងក៏បានធ្វើសុន្ទរកថា សំដែងសេចក្តីរីករាយនឹង
 អំណរគុណ ចំពោះអំណោយដ៏សប្បុរស និងដ៏ថ្លៃថ្លានេះ ។

ខាងក្រោមនេះ យើងសូមចុះផ្សាយមិត្ត នូវសេចក្តីនៃសុន្ទរកថាទាំង ២ :

សហជីវិនប្រធាន

សហជីវិនី - សហជីវិន

ថ្ងៃនេះជាទិវាជីវិតស្រស់ស្រាយ ដែលយើងទាំងអស់គ្នា បានជួបជុំក្នុងមជ្ឈមណ្ឌលប្រកប
ដោយក្បួនខ្នាតជាបូរសគល់របស់វប្បធម៌ អក្សរសាស្ត្រជាតិ ។ គឺជាលើកដំបូងបំផុតហើយ
ដែលវិជ្ជាស្ថានពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ បានរៀបចំពិធីតូចមួយបែបនេះ ដើម្បីជានិមិត្តរូបនៃ
ការទាក់ទងផ្សាយនូវឯកសារជាស្នាដៃកើតឡើងដោយវិវិយភាព យ៉ាងបរផ្តាច់របស់អ្នកប្រាជ្ញ
គន្ធបណ្ឌិតសម័យបុរាណនឹងសម័យថ្មីរបស់ជាតិ ។ គោលបំណងធំរបស់វិជ្ជាស្ថានយើង
ពុំមែនមានត្រឹមតែការប្រមូលរក្សាទុកឯកសារជាតិ បរទេស ដែលទាក់ទងខាងពុទ្ធសាសនា
ប៉ុណ្ណោះទេ គឺបានទំលាយកមកដកលំទុកក្នុងបណ្ណាល័យរបស់ខ្លួន នូវស្នាដៃខាង
ប្រវត្តិវិជ្ជា ទេស្តវិជ្ជា មនុស្សវិជ្ជា ព្រមទាំងឯកសារគ្រប់បែបយ៉ាង ដែលទាក់ទងខាង
បុរាណវិជ្ជា មានចំណេះចេះដឹងខាងអារ្យធម៌ ទំនៀមទម្លាប់ប្រពៃណីជាដើមថែមទៀតផង ។
គេច្រើនយល់ច្រឡំថា វិជ្ជាស្ថានពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យនេះ គឺជាកន្លែងបង្រៀនធម៌អាថ៌កំបាំង
ពុទ្ធសាសនាចំពោះព្រះភិក្ខុសង្ឃ ដូចជាពុទ្ធិកវិទ្យាល័យព្រះសុរាម្រឹត - ឬពុទ្ធិកមហាវិទ្យា-
ល័យព្រះសីហនុរាជយ៉ាងនោះដែរ ។ ការពិតគឺមជ្ឈមណ្ឌលទាំងបីនេះ គ្រាន់តែចិតនៅ
ក្រោមឧបទ្រព្យស្នូលធម្មការដូចគ្នា ប៉ុន្តែមានមុខការ និងមានដំណើរការប្រតិបត្តិទៅខុស
គ្នា ហើយចិតនៅក្រោមការគ្រួសាររបស់អ្នកគ្រប់គ្រងផ្សេងគ្នាទៀត ។ ពុទ្ធិកសិក្សាទាំង
ពីរផ្នែក គឺពុទ្ធិកវិទ្យាល័យព្រះសុរាម្រឹត និងពុទ្ធិកមហាវិទ្យាល័យព្រះសីហនុរាជមានការអប់
រំបង្រៀន វិជ្ជាផ្លូវលោក និងផ្លូវសាសនាចំពោះព្រះភិក្ខុសង្ឃមែន ។ ប៉ុន្តែចំណែកខាង
វិជ្ជាស្ថានពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យឯណោះ មិនដូច្នោះទេ គឺជាក្រសួងវប្បធម៌មួយរបស់ជាតិគ្រប់
គ្រងដោយនាយក ដែលមានអគ្គលេខាធិការ និងអគ្គលេខាធិការរងជំនួស ។ វិជ្ជា
ស្ថាននេះចែកជា ៦ ការិយាល័យ ដែលមាននាយការិយាល័យព្រមទាំងបុគ្គលិកធ្វើការ
ទទួលខុសត្រូវរៀង ៗ ខ្លួន ។ ការិយាល័យទាំង ៦ នោះមាន :

១- ការិយាល័យក្រុមជំនុំព្រះត្រៃបិដក ដែលមានសម្តេចព្រះពោធិវង្ស ជាព្រះអធិបតី នឹងព្រះតេជះព្រះគុណ ព្រះមុនីកោសល សូ-ហាយ ជាអធិបតីរង ។
 ការិយាល័យនេះ បានពិនិត្យប្រែធ្វើឡើងវិញ នូវគម្ពីរព្រះត្រៃបិដករួចចប់សព្វគ្រប់ ចំនួន ១១០ ក្បាលហើយ សព្វថ្ងៃនេះ បានបោះពុម្ពផ្សាយដោយប្រាក់ថវិកាជាតិ បានចំនួន ៨៣ ក្បាលហើយ ។

២- ការិយាល័យទំនៀមទម្លាប់ ដែលទទួលរ៉ាប់រងប្រមូលចងក្រងសំរាំងឯកសារទាក់ទងខាងទំនៀមទម្លាប់ជាតិ ហើយក្នុងមួយឆ្នាំ ។ បានប្រកាសបើកការប្រឡង ២ លើក គឺ១ឆមាសម្តង ។ សព្វថ្ងៃ ការិយាល័យនេះ មានឯកសារចំនួនជាង ៣០០០ រឿង ។ យើងមានអ្នកឆ្លើយឆ្លងផ្តល់ព័ត៌មាននៅគ្រប់ជនបទ នឹងខេត្តនានានៃ ព្រះរាជអាណាចក្រ ។

៣- ការិយាល័យបណ្ណាល័យ ដែលមានចំនួនសៀវភៅ នឹងឯកសារគ្រប់ភាសា ដល់ទៅ ៣៧.៥៣២ ក្បាល ។ សៀវភៅទាំងអស់នេះ ចែកជាបីផ្នែក គឺ :

- ផ្នែកភាសាអឺរ៉ុប
- ផ្នែកភាសាបូព៌ាទិស
- នឹងផ្នែកក្រាំងព្រមទាំងសាស្ត្រាស្ថិតិ

បណ្ណាល័យនេះមានទំហំតូច ព្រមទាំងមានចំនួនសៀវភៅតិចទេ ប៉ុន្តែគុណភាព ខាងឯកសារសំខាន់ណាស់ ព្រោះជាយ៉ាងក្បួនខ្នាតដ៏ចាំបាច់កម្របានក្នុងទីដទៃ ហើយ ដែលអ្នកប្រាជ្ញ អ្នកស្រាវជ្រាវពុំអាចចៀសវាងកន្លងទីនេះបានឡើយ ។

៤- ការិយាល័យរៀបចំនិងបុគ្គលិក
 ៥- ការិយាល័យគណនេយ្យ ទទួលភារៈគ្រប់គ្រងយ៉ាងសៀវភៅ មើលការខុស ត្រូវខាងកិច្ចការ ប្រាក់ចំណូល ចំណាយ និងការលក់សៀវភៅបោះពុម្ពផ្សាយ ដោយវិធានស្ថានពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យនេះ ។

៦- ការិយាល័យបោះពុម្ពផ្សាយសៀវភៅនានា ព្រមទាំងទស្សនាវដ្តីកម្ពុជសុរិយា ។
 ចំពោះសៀវភៅជាភាសាជាតិ ទាំងខាងផ្លូវលោក និងផ្លូវធម៌ ព្រមទាំងសៀវភៅ
 សិក្សាដែលវិជ្ជាស្ថានបានបោះពុម្ពផ្សាយ ជាវចក្ខុជូនសព្វថ្ងៃនេះ មានចំនួនជាង
 ២០០ មុខ ។ ចំណែកឯទស្សនាវដ្តី កម្ពុជសុរិយា ដែលមានកំណើតនៃការផ្សាយ
 តាំងពីឆ្នាំ ១៩២៧ មក សព្វថ្ងៃ គឺជាទស្សនាវដ្តីជាតិតែមួយ ដែលមានអាយុកាល
 ចាស់ជាងគេហើយមានខ្លឹមសារយ៉ាងពិសេស ខាងវិជ្ជាសាសនា និងផ្លូវ
 លោក ។

សហជីវនី - សហជីវនី

សមិទ្ធិដែលបិតនៅចំពោះមុខ ហើយដែលបានផ្តល់ជូនជាអំណោយចំពោះសមាគម
 សាស្ត្រាចារ្យនេះ ហើយដែលជាលទ្ធផលនៃស្នាដៃស្រាវជ្រាវចងក្រង និងពន្លឿនរបស់
 បុគ្គលិក ជាព្រះសង្ឃនិងគ្រូហស្ថ ដែលជាអ្នកប្រាជ្ញ គន្ថបណ្ឌិតដ៏ឆ្លើមក្នុងអតីតកាល
 ព្រមទាំងបច្ចុប្បន្នកាល ធ្វើការក្នុងវិជ្ជាស្ថានពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ និងពុទ្ធិកវិទ្យាល័យព្រះសុ-
 រាម្រឹត ដែលតំដើមហៅថាសាលាបាលីជាន់ខ្ពស់ នៃក្រសួងធម្មការនេះ ជាពិសេសគឺមាន
 សម្តេចព្រះសង្ឃរាជថ្នាក់ទី ១ ជាតញ្ញាណោ ជួន ណាត និងសម្តេចព្រះពោធិវង្ស
 ហួត តាត អគ្គាធិការនៃពុទ្ធិកសិក្សាជាដើម ។ ដោយអំណោយស្តេចស្តី ប៉ុន្តែមាន
 ខ្លឹមសារ និងទឹកដមខាងវប្បធម៌ អក្សរសាស្ត្រជាបួសគល់របស់ជាតិនេះ វិជ្ជាស្ថានពុទ្ធ-
 សាសនបណ្ឌិត្យ សូមសមាគមសាស្ត្រាចារ្យ ដែលមានសមាជិកជាងមួយពាន់បីរយរូប
 មេត្តាយកទៅផ្សាយចំពោះសិស្សានុសិស្ស ឱ្យបានជ្រួតជ្រាបផង ។

ជាទីអរសាទ វិជ្ជាស្ថានសូមជូនពរសព្វសាធុការចំពោះសមាគមសាស្ត្រាចារ្យ ព្រម
 ទាំងសមាជិករបស់អង្គការនេះទាំងអស់ សូមបានប្រកបដោយវឌ្ឍនភាពចំរុងចំរើនកើនឡើង
 ជាលំដាប់ កុំបីយៀងឃ្នាតឡើយ ។

សហជីវិត - សហជីវិត

មិត្តទាំងឡាយ

យើងខ្ញុំមានសេចក្តីរំភើបជាពន់ពេក ដោយបានមកកាន់វិជ្ជាស្ថានពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ
 ដែលជាមជ្ឈដ្ឋានប្រកបដោយក្បួនខ្នាតជាបូសគល់វប្បធម៌ អារ្យធម៌ខ្មែរ ហើយដែលយើង
 ទាំងអស់គ្នាចេះតែប្រឡំនឹងសាលាបាលីជាន់ខ្ពស់ ដែលសព្វថ្ងៃនេះគឺជាពុទ្ធសិក្សាថ្នាក់
 មធ្យមនិងទត្តមសិក្សា ប្រឡំនឹងក្រសួងធម្មការថែមទៀតផង ។ យើងខ្ញុំសូមថ្ងៃនេះអំណរ
 គុណដ៏លើសលប់ចំពោះព្រះពុទ្ធិយានដ៏ប្រសើរនេះ ព្រមទាំងចំពោះពរសព្វសាធុការដល់សមា-
 គមយើងឧបាយមានវឌ្ឍនភាព ចំរុះចំរើនទៅមុខដែលសហជីវិតបានប្រសិទ្ធផលយើង នឹង
 ដល់សមាគមយើងដោយមេត្រីភាពអម្បាញមិត្តានេះ ។

ពិតណាស់ហើយ វិជ្ជាស្ថានពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យនេះ ជាមជ្ឈមណ្ឌលចាស់បុរាណ
 មួយដែលថែរក្សាទុកនូវឯកសារគ្រប់បែបយ៉ាងនៃវប្បធម៌ អារ្យធម៌ជាតិយើង ជាមជ្ឈដ្ឋាន
 នៃបណ្ឌិត បុរោហិត គន្ថបណ្ឌិត អ្នកប្រាជ្ញគ្រប់ផ្នែក ទោះជាខាងសាសនាក៏ដូចជាខាង
 វប្បធម៌ឯទៀត បានសិក្សារករក នឹងបង្កើតនូវគម្ពីរដ៏កាក្បួនខ្នាតគ្រប់បែបយ៉ាង ព្រម
 ទាំងវិលទៅប្រមូលកេរ្តិ៍ដំណែលដ៏មានតម្លៃ ពីជូនតារបស់ជាតិយើង ហើយដែលរករាយ
 ពាសពេញទាំងព្រះរាជអាណាចក្រ ។ មានឯកសារខ្លះសឹងតែបាត់បង់ទៅហើយ ហើយ
 ការរករកនៃអ្នកប្រាជ្ញទាំងនោះ បានធ្វើឲ្យមានជីវិតឡើងវិញនូវគម្ពីរដ៏កាក្បួនខ្នាតដែលស្មានថា
 នឹងអស់ជីវិតទៅហើយ ។

កិច្ចការដែលមានតម្លៃរកកាត់ថ្លៃពុំកើត ដែលខេមរាបណ្ឌិត្យទាំងព្រះសង្ឃនឹងគ្រហស្ថ
 បានអនុវត្តឡើង គឺកិច្ចការនៃក្រុមជំនុំព្រះត្រៃបិដក ដែលជាកេរ្តិ៍ដំណែលក្នុងព្រះពុទ្ធ-
 សាសនា ហើយដែលប្រជាជាតិខ្មែរយើងទទួលស្គាល់នឹងទុកជាសក្ការបូជាទូទាំងប្រទេស ។
 ការកសាងព្រះត្រៃបិដកនេះជាកំសុតាំងមួយយ៉ាងប្រត្យក្សបំផុតនៃវិរិយភាព កំរិតចំណេះ
 ចេះដឹងយ៉ាងខ្ពង់ខ្ពស់នៃអ្នកប្រាជ្ញបណ្ឌិត្យជនជាតិយើង ។ ក្នុងបណ្តាអ្នកប្រាជ្ញទាំងនេះ

សម្តេចព្រះសង្ឃរាជថ្នាក់ទី១ ជាតញ្ញាណោ ជួន-ណាត ទ្រង់ជាព្រះអគ្គប្រមុខគ្មានអ្នក
 ណា អាចប្រៀបនឹងព្រះបញ្ញាញាណរបស់ព្រះអង្គ ក្នុងវិស័យអក្សរសាស្ត្រ វប្បធម៌ អារ្យធម៌
 ជាតិយើងនេះបានឡើយ ។ ព្រះអង្គពុំគ្រាន់តែជាអ្នកប្រាជ្ញក្នុងកម្ពុជារដ្ឋប៉ុណ្ណោះទេ គឺជា
 អ្នកប្រាជ្ញដែលប្រទេសដទៃទៀតជាច្រើនបានទទួលស្គាល់ នឹងលើកព្រះឋានៈជា “មហា-
 ចណ្ឌិត” ទៀតផង ។

ឯកសារសំខាន់មួយទៀត ក្នុងការសិក្សាអក្សរសាស្ត្រខ្មែរ ហើយដែលខ្មែរភាគច្រើន
 ពុំទាន់ទទួលស្គាល់នូវតម្លៃនៅឡើយ គឺរឿងរាមកេរ្តិ៍នេះឯង ។ រឿងរាមកេរ្តិ៍អាចយកទៅ
 សិក្សាបានគ្រប់ថ្នាក់ ចាប់តាំងពីមធ្យមសិក្សារហូតដល់ទុត្តមសិក្សា ។ កាលបើបានសិក្សា
 យូរទៅ គេកាន់តែឃើញច្បាស់នូវតម្លៃ ហើយអត្ថនេះ រសជាតិនេះលេចចេញពីគ្រប់
 ទំព័រទាំងឡាយនៃគម្ពីរនេះ ចេះតែមានជានិច្ចពុំចេះហួតហែងរឹងស្ងួតសោះឡើយ ។ រឿង
 រាមកេរ្តិ៍ ពុំគ្រាន់តែជាអត្ថបទអក្សរសិល្ប៍ប៉ុណ្ណោះទេ គឺជាអត្ថបទសម្រាប់សិក្សាគ្រប់វិជ្ជា
 ក្នុងអក្សរសាស្ត្រ ជាក្បួនវេយ្យាករណ៍ ជាក្បួនប្រើពាក្យដែលបុរាណ ចារ្យខ្មែរយើងមាន
 បំណងទុកជាហាមភាពតាំងពីសម័យអង្គរមកម៉្លោះនោះថែមទៀតផង ។ ក្នុងមធ្យមសិក្សានឹង
 ទុត្តមសិក្សា សាស្ត្រាចារ្យបានចាត់ទុក ឯកសារនេះជាតម្លៃមួយពុំអាចកាត់បាន ។

ខ្ញុំជឿជាក់ថា នៅមានឯកសារច្រើនទៀត ដែលមានតម្លៃលើសលប់កាត់ពុំបានយ៉ាង
 នេះ ច្រើន ច្រើនឥតគណនាតែដោយខ្លះពេលវេលានឹងបញ្ញាញាណរបស់ខ្ញុំពុំហុចឡើយរៀប
 រាប់បានសព្វគ្រប់ ។

ការរៀបរាប់មកនេះ ក៏គ្មានបំណងអ្វីនឹងរំលឹកនូវសារប្រយោជន៍ នឹងតម្លៃវិជ្ជាស្ថាន
 ដែលខ្មែរភាគច្រើនពុំបានគិតដល់ ឬសឹងតែភ្លេចខ្លះទៅហើយ ដោយមានវិជ្ជាស្ថានដទៃទៀត
 កើតក្រោយ មានអគារធំៗ ថ្មីៗ តាមជាន់សម័យ ភ្លេចឯខ្លឹមសារហិតប្រយោជន៍នៃ
 មជ្ឈដ្ឋានវប្បធម៌ អារ្យធម៌ខ្មែរមួយនេះ ។ ការរៀបរាប់មកប៉ុណ្ណោះក៏ហាក់ដូចជាអំពាវនាវ

ដល់យុវជន ដល់សាស្ត្រាចារ្យ ដល់អ្នកស្នេហាអក្សរសាស្ត្រជាតិ វប្បធម៌ អារ្យធម៌ជាតិ
ឱ្យចូលមកសិក្សាករកន្លងបង្កើនតទៅទៀតនូវកេរ្តិ៍ដំណែលដ៏មានតម្លៃបែបនេះ ។

សមាគមសាស្ត្រាចារ្យខ្មែរ ប្តេជ្ញាថានឹងរួមចូលមកសិក្សា ចូលមករករកដើម្បី
បន្ថែមការចេះដឹងរបស់ខ្លួនក្នុងវិស័យវប្បធម៌ អារ្យធម៌ អក្សរសាស្ត្រជាតិ នឹងលើកតម្លៃ
មជ្ឈមណ្ឌលនេះផង ។ ការប្រគល់សៀវភៅដ៏មានតម្លៃរកកាត់ពុំបាន ដោយសប្បុរសអំពី
សហជីវននាយកវិជ្ជាស្ថាន ជាដំហានដំបូងដែលដឹកនាំឱ្យពួកសាស្ត្រាចារ្យយើង ឱ្យ
មកស្គាល់កាំដណ្តើរទី ១ នៃវិជ្ជាស្ថាន ហើយនឹងបន្តបំណងសិក្សានេះទៅអនាគតមិន
ឱ្យដាច់សោះឡើយ ។ ម្យ៉ាងទៀតគម្ពីរដ៏កា និងក្បួនខ្នាតទាំងនេះ ដែលសមាគម
យើងបានទទួលដោយអំណរគុណនឹងភតព្វាតាធម៌ យើងខ្ញុំនឹងរក្សាទុកមិនឱ្យខូចខាត
បាត់បង់ ព្រមទាំងនាំគ្នាយកទៅសិក្សារៀនសូត្របង្កើនកំរិតនៃការចេះដឹងតទៅទៀត ជា
ប្រយោជន៍សាធារណៈផង ព្រមទាំងផ្សាយវប្បធម៌នេះទៅគ្រប់មជ្ឈដ្ឋានតាមសំណូមពរ
របស់សហជីវននាយកវិជ្ជាស្ថាន ។

ក្នុងទីអវសាន សមាគមសាស្ត្រាចារ្យសូមប្រសិទ្ធិឱ្យគោលបំណងនេះរស់រវើកជា
និច្ច ដើម្បីសម្រេចដល់ទីដៅនៅចុងក្រោយបំផុត សូមបំណងការសិក្សានេះរឹតតែមានទឹក
ដមជានិច្ច ក្នុងចិត្តគំនិតអ្នកស្នេហាអក្សរសាស្ត្រ វប្បធម៌ និងអារ្យធម៌ខ្មែរ ។ សូមគុណ
បុណ្យព្រះរតនត្រ័យនឹងវត្តស័ក្តិសិទ្ធិក្នុងលោកដ្ឋយប្រសិទ្ធិពរ ឱ្យមជ្ឈមណ្ឌលពុទ្ធសាសនា-
បណ្ឌិត្យនេះមានវឌ្ឍនភាពចំរុះចំរើនជានិច្ចកាល សូមគន្ធបណ្ឌិតបុរោហិតទាំងអស់បាន
ប្រកបតែនឹង អាយុ វណ្ណៈ សុខៈ ពលៈ និងបដិកាណៈជានិច្ចនិរន្តរ៍ ដើម្បីជាម្ចាស់នៃការចំរើន
លូតលាស់នៃវប្បធម៌ និងអារ្យធម៌ជាតិខ្មែរយើងកុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ ។

ដេយា - វិជ្ជាស្ថានពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ

សំណាញ់ត្រីលើស

- យើងមានសេចក្តីក្រៀមក្រំជាពន្លឺពេក ដោយបានដំណឹងថា លោក វង់ យ៉ិន អធិការ
បច្ចេកទេសបានត្រូវចោរលួច កងទុកាសរៀបចំផ្ទះនៅភ្នំពេញ ដែលលោកត្រូវផ្លាស់មក
កាន់ដំណែងថ្មី ។ ការបង់ខាតមានប្រហែលជា ១ ម៉ឺនរៀល ។
- យើងបានទទួលដំណឹងដោយរីករាយអំពី ពិធីរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍នៃ :

- មិត្ត ខៀវ កូឡា ជាមួយ កញ្ញា លឿង លាងហូ
- មិត្ត អ៊ិន ហូ ជាមួយ កញ្ញា ហ៊ី ណារិន
- មិត្ត សេក ទ្រី ជាមួយ កញ្ញា ភិន គីមលី
- មិត្ត សៀវ ប៊ុស៊ិន ជាមួយ កញ្ញា ហាវ គីមហេង ។

សូមដាក់ជ័យនឹងសេចក្តីសុខគ្រប់ប្រការ កើតមានដល់គូស្រករថ្មីទាំងបួន កុំបី

ឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ ។

- ជាចុងក្រោយបង្អស់ យើងបានទទួលព័ត៌មានវិទ្យាល័យធ្នូ (ក្រចេះ) នូវដំណឹងអំពី
សេចក្តីក្រៀមក្រំដែលបានធ្លាក់ទៅលើមិត្ត ម៉ី - ឈាវ ដោយហេតុមាតារបស់មិត្តទើបនឹង
ទទួលអនិច្ចកម្មទៅ កាលពីថ្ងៃ ១៧ វិច្ឆិកា ១៩៦៥ នេះ នៅខេត្ត តាកែវ ដោយរោគាពាធ ។

សមាជិកទាំងអស់នៃអនុវិទ្យាល័យធ្នូរបស់យើងបានចូលរួមមរណទុក្ខនេះគ្រប់ៗគ្នា ។

សូមមិត្ត ម៉ី - ឈាវ ទទួលនូវសេចក្តីក្រៀមក្រំចិត្តនៃមិត្តសមាជិកគណៈកម្មាធិការ

នាយកទាំងអស់ដែលសូមចូលរួមរំលែកមរណទុក្ខនេះគ្រប់ៗគ្នាផង ។

លោកចៅហ្វាយស្រុក

- កាលពីថ្ងៃទី ៧ ខែតុលា ១៩៦៥ មិត្ត ប៊ូច សេង បានហ្វានអនុវិទ្យាល័យព្រៃដើមថ្មី បានរៀបចំផ្សារល្បែងមួយជូនចំពោះលោកចៅហ្វាយស្រុកថ្មី ។ ពិធីនេះប្រព្រឹត្តទៅក្នុង បរិយាកាសមិត្តភាពស្និទ្ធស្នាលជាទីពេញចិត្ត ដោយមានមិត្តបានហ្វានអនុវិទ្យាល័យព្រៃក សណែនាំនិងសហការីខ្លះចូលរួមជាមួយផង ។

- កាលពីថ្ងៃទី ៦ វិច្ឆិកា ១៩៦៥ មានការប្រកួតកីឡាជាមិត្តភាពរវាងអនុវិទ្យាល័យ ព្រៃដើមថ្មី និងសាលាបឋមសិក្សាព្រៃដើមថ្មីខាងត្បូង ។

នៅថ្ងៃទី ១៣ ខែដដែល អនុវិទ្យាល័យយើងខាងលើនេះ បានប្រកួតកីឡាជាមិត្តភាព និងសាលាបឋមសិក្សា អំបែងចែម្លងទៀត ។

លោកចៅហ្វាយស្រុក ព្រមទាំងសហការីខ្លះក៏បានចូលទៅរួមក្នុងការប្រកួតទាំងពីរ លើកនេះដែរ ។

- នៅដំណាច់ខែ តុលា មុននេះ មិត្ត ស៊ឹម ហុង នាយកវិទ្យាល័យព្រៃដើមថ្មីមន្ត្រីសីហនុ (តាខ្មៅ) បានធ្វើការប្រជុំសាស្ត្រាចារ្យនិងបុគ្គលិកការិយាល័យទាំងអស់ ដើម្បីពិនិត្យរួមគ្នា នូវលទ្ធផលនៃការសិក្សារបស់សិស្ស ក្នុងរយៈពេលចាប់ពីបរិច្ឆេទកាលមកទល់នឹងដំណាច់ ខែតុលា ។

ពេលពេលដល់ ស. ស. ១. មិត្តនាយកវិទ្យាល័យបានអំពាវនាវសាស្ត្រាចារ្យខ្មែរ ទាំងអស់ ជាពិសេសសាស្ត្រាចារ្យខ្លះដែលទើបនឹងចេញពីមហាវិទ្យាល័យគរុកោសល្យ ហើយដែលពុំទាន់ចូល ឱ្យចូលជាសមាជិក ស. ស. ១. យើងទាំងអស់គ្នា ។

● កាលពីថ្ងៃទី ៧ ធ្នូ សាស្ត្រាចារ្យ នឹងបុគ្គលិកនៃវិទ្យាល័យព្រះមហាក្សត្រិយានីកុសុមៈ
 (ក្របេះ) បានទៅប្រកួតកីឡាជាមិត្តភាព ជាមួយនឹងក្រុមកីឡាបុគ្គលិកនឹងសាស្ត្រាចារ្យ
 នៃអនុវិទ្យាល័យ “ព្រះរាជប្រជន័យភិថុ” ខេត្តស្ទឹងត្រែង ។

នៅយប់នោះ ក្រុមកីឡាវាយកូនឃ្លីលើតុក៏បានចាប់ប្រកួត ។ ការប្រកួតនេះត្រូវ
 បានបញ្ចប់ដោយព្រឹត្តិការណ៍យ៉ាងរីករាយដែលរៀបចំដោយមិត្តសាស្ត្រាចារ្យ នឹងសិស្សនៃ
 អនុវិទ្យាល័យខាងលើ ដើម្បីសំដែងមិត្តភាព ភាគរកាពររាជបង្កបួនផង ដើម្បីជាកិច្ចស្នាគមន៍
 ទិវាសិទ្ធិមនុស្សផង ។

ស្ថិតនៅថ្ងៃទី ១០ ធ្នូ ថ្ងៃបុណ្យសិទ្ធិមនុស្ស មិត្តយើងក៏បានចាប់ប្រកួតកីឡា បាល់
 ទះ ។ ពេលរសៀលគឺជាពេលប្រកួតកីឡាបាល់ទាត់ ។ ក្នុងការប្រកួតទាំង ២ លើក
 ខាងក្រោយនេះ លោកប្រមុខខេត្តនឹងភ្នាក់ងាររាជការក៏បានមកទស្សនាកសាងផង ។ ឯ
 មហាជនមួយចំនួនធំ ក៏បានធ្វើតុកាសមកទស្សនាយ៉ាងរីករាយដែរ ។ នៅពេលឈប់
 សំរាកម្តងៗ ក៏ដូចជានៅពេលចប់ការប្រកួត គេទាំងឡាយក៏បានទះដៃលាន់ព្រំពង់យ៉ាងវែង
 ដើម្បីជាការសំដែងនូវប័ត្ររីករាយនឹងជាសញ្ញាប្រសិទ្ធិពរជោគជ័យ ក្នុងតុកាសទិវានៃសិទ្ធិ
 មនុស្សដល់បងប្អូន ។ កីឡាករក៏ដូចជាទស្សនិកជន ពេលបែកគ្នា គេបែកដោយទឹកមុខ
 ញញឹមព្រមទាំងដក់ជាប់ក្នុងចិត្តនូវសេចក្តីសង្ឃឹម នឹងការពេញចិត្តរបស់គេ ចំពោះខ្លឹមសារ
 ដ៏សំខាន់នៃការប្រកួតនេះ ដែលមួយផ្នែកជាមធ្យោបាយពង្រីកពង្រឹងនូវមិត្តភាពសាមគ្គីភាព
 រវាងសមាជិកមហាគ្រួសារក្របេះ ឬបើនិយាយជាទូទៅ ជាការរឹតចំណងសាមគ្គីភាព
 រវាងប្រជាជននៃខេត្តទាំងពីរផង ហើយមួយផ្នែកទៀតជាសកម្មភាពមួយញ៉ាំងបរិយាកាសនៃ
 ទិវាសិទ្ធិមនុស្ស ឲ្យមានសភាពរីករាយយ៉ាងមហោឡារីកផង ។

រីឯលទ្ធផលមានដូចខាងក្រោមនេះ :

- ១- កីឡាកូនឃ្លីលើតុ : មិត្តខាងស្ទឹងត្រែងឈ្នះ ២ ទល់នឹង ១
- ២- កីឡាបាល់ទះ : មិត្តខាងក្របេះឈ្នះ ២ ទល់នឹង ០
- ៣- កីឡាបាល់ទាត់ : មិត្តខាងក្របេះឈ្នះ ៤ ទល់នឹង ១

- កាលពីថ្ងៃទី ១២ ធ្នូ នៅអនុវិទ្យាល័យទេពប្រណាម្យ មានបើកសម័យប្រជុំសមាជិក ចាស់ ថ្មី នៃសមាគមសាស្ត្រាចារ្យខ្មែរ ក្រោមអធិបតីភាពនៃមិត្ត លី - គឹមអ៊ុំ ចាងហ្វាន អនុវិទ្យាល័យ ដើម្បីនឹងធ្វើការជ្រើសរើសតំណាង ស.ស.ខ. ប្រចាំអនុវិទ្យាល័យនេះ ។

ក្រោយពីបានពិភាក្សា ប្តូរយោបល់គ្នាអស់ពេលដ៏យូរ អង្គប្រជុំបានមូលមតិគ្នាជា ឯកច្ឆន្ទថាត្រូវតែទុកដំណែងជាតំណាង ស.ស.ខ. នេះជូនមិត្តចាងហ្វាន ។ ប៉ុន្តែ ដោយ មិត្តមានការចាត់ការសាលាច្រើនពេក ដូចនេះត្រូវជ្រើសរើសតំណាងរងម្នាក់ដើម្បីនឹងជួយ ធ្វើការមិត្តភក្តិកិច្ចការបំរើសមាគម ។

មិត្ត កាន់ - វ៉ែន ក៏ត្រូវបានអង្គប្រជុំជ្រើសរើសឱ្យធ្វើជាតំណាងរងនៃ ស.ស.ខ. ប្រចាំអនុវិទ្យាល័យទេពប្រណាម្យ ។

មិត្តចាងហ្វានបានថ្លែងអំណរគុណដល់អង្គប្រជុំ ចំពោះការទុកចិត្តលើរូបមិត្តឱ្យនៅ ធ្វើជាតំណាង ហើយមិត្តបានឆ្លៀតឱកាសនោះពន្យល់អំពីគោលបំណងរបស់ ស.ស.ខ. យើង ចំពោះសមាជិកដែលទើបនឹងសុំចូលថ្មី ព្រមទាំងបានអំពាវនាវដល់សមាជិកទាំងអស់ ឱ្យបង្កើតវិភាគទានប្រចាំខែរបស់ខ្លួនឱ្យបានទៀងទាត់ ដើម្បីជួយផ្គត់ផ្គង់សមាគមក្នុងការ ចំណាយជាចាំបាច់ផ្សេងៗ ។

នៅពេលជាមួយគ្នានោះ តាមការស្នើយោបល់ពីមិត្តចាងហ្វាន អង្គប្រជុំបានស្រុះស្រួល មូលមតិគ្នាថានឹងធ្វើ ពិភពនិក (Pique Nique) នៅថ្ងៃទី ១៧ ធ្នូ នៅវត្តអង្គសិរី ដើម្បីធ្វើឱ្យ សមាជិក ស.ស.ខ. នឹងសហការនៅអនុវិទ្យាល័យទាំងអស់មានការស្និទ្ធស្នាលនឹងគ្នាម្យ៉ាង ហើយម្យ៉ាងទៀត ដើម្បីរឹតចំណងមិត្តភាពដែលមានរួចមកហើយឱ្យបានមាំឡើងទៀត ។

- កាលពីថ្ងៃទី ១៨-១៩ ធ្នូ ១៩៦៥ នៅក្នុងបរិវេណអនុវិទ្យាល័យ ព្រែកសណែក មាន បើកការប្រកួតកីឡាជាមិត្តភាពមួយរវាងក្រុមបុគ្គលិកអនុវិទ្យាល័យស្ទឹង " កំពង់ចាម " និង ក្រុមប្រះបុគ្គលិកអនុវិទ្យាល័យព្រៃដើមថ្លឹង រួមព្រែកសណែក ក្នុងស្រុកស្ទឹងឆរកណ្តាល ។

នៅពេលចប់ពិធីប្រកួតនាថ្ងៃទី ១៨ មានការរៀបចំពិធីដប់លៀងឧទ្ធារកម្ពុជា ប្រកបដោយ
 បរិយាកាសមេត្រីភាពសិទ្ធិសាល ក្នុងរង្វង់បុគ្គលិកទាំងបីគ្រឹះស្ថាន ហើយមានការបរិយាយ-
 បល់ក្នុងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និងការរឹតចំណងមេត្រីភាពជាទឹកកក្តៅ ដោយគេសង្កេត
 ឃើញជាអាទិ៍ លោក ថេង ស៊ី ចៅហ្វាយស្រុកស្ទឹងត្រែង មិត្ត ភូ គា ហេង មិត្ត ប៊ូប
 សេង មិត្ត ឆៃ ស៊ុន លី និងមិត្ត លាង ស៊ុន ចាងហ្វាន់អនុវិទ្យាល័យព្រែកសណែន - ព្រៃ
 ដើមថ្លង់-ស្នួល " កំពង់ចាម " និងដីហៃ " កំពង់ចាម " ឡើងម្តងៗម្នាក់ កាន់ទង្ក្រសនសព្វ
 ព្រមដោយការទេវដៃអបអរនៃ សាស្ត្រាចារ្យ និងបុគ្គលិកជិត ១០០ នាក់ ។ បន្ទាប់ពេល
 ចប់ការប្រកួតបាល់ទាត់ ដោយបានលទ្ធផល ពីរទល់នឹងពីរ នៅពេលព្រឹកថ្ងៃទី ១៩ មិត្ត
 អនុវិទ្យាល័យស្នួល បានលាចេញដំណើរពីព្រែកសណែនទាំងក្តីអាស្រ័យ និងយកទៅទូរអនុ-
 ស្សាវរីយជាទីមនោរម្យ ។

● កាលពីថ្ងៃ ២៣ ធ្នូ ១៩៦៥ កន្លងទៅនេះ លោក ខៀវ កុមារ អគ្គហោរោក ក្នុង
 នាមគណៈកម្មាធិការនាយកនៃសមាគមសាស្ត្រាចារ្យខ្មែរ បានអញ្ជើញទៅដង្ហែសពលោក
 សោម តាំង អឿន ត្រូវជាឪពុករបស់លោក ភូ ស៊ុនដារ៉ា សាស្ត្រាចារ្យអនុវិទ្យាល័យស្នួល
 ដែលធ្វើឈាមបនកិច្ចនៅវត្តទុណាលោម វេលាម៉ោង ៣ រសៀល ។

សមាជិកទាំងអស់នៃគណៈកម្មាធិការនាយក សូមមិត្ត ស៊ុនដារ៉ា ទទួលនូវការចូលរួម
 មរណទុកនេះជាមួយមិត្តផង ។

● យើងមានសេចក្តីរករាយ ដោយបានដំណឹងជាចុងក្រោយបំផុត ថាមិត្ត ថាច់ ស៊ីប
 ចាងហ្វាន់អនុវិទ្យាល័យធ្នូ (ក្រចេះ) ដែលជាតំណាងនៃ ស.ស.ខ.យើង ទើបនឹងបានរៀប
 អាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយនាងកញ្ញា អី សូភណ្ណ ។ ក្នុងពិធីនេះ មិត្តសមាជិកគណៈកម្មាធិការ
 នាយកខ្លះនឹងសមាជិកនៅក្នុងពេញជាច្រើនទៀតបានចូលរួមផង ។

យើងសូមប្រសិទ្ធិពរឧបសគ្គស្រុករថ្មីនេះ ជួបតែនឹងសុខសួស្តីសេរីមង្គលកុំបីយៀង
 ឃ្នាតឡើយ ។

យល់រកប្ប យម្ភតាមទ្រង់ប្រែប្រួលធាតុចម្រុះ ៦១ ទីប្រាំនៃកម្មវិធីស្រាវជ្រាវ
- យល់រកប្ប យម្ភតាមទ្រង់ប្រែប្រួលធាតុចម្រុះ ៦១ ទីប្រាំនៃកម្មវិធីស្រាវជ្រាវ

មហាសន្និបាតសាមញ្ញ ស.ស.ខ. ឆ្នាំ 1965

សមាជិក មហាសន្និបាតកំពុងស្តាប់សេចក្តីរាយការណ៍
របស់គណៈកម្មាធិការនាយក ដោយផ្ញើនិមិត្ត

ដើម្បីយល់រកប្ប យម្ភតាមទ្រង់ប្រែប្រួលធាតុចម្រុះ ៦១ ទីប្រាំនៃកម្មវិធីស្រាវជ្រាវ
- យល់រកប្ប យម្ភតាមទ្រង់ប្រែប្រួលធាតុចម្រុះ ៦១ ទីប្រាំនៃកម្មវិធីស្រាវជ្រាវ

ប ហាសន៍បុគ្គលិកសាមញ្ញនេះ បានបើកសម័យប្រជុំ នៅទីស្នាក់ការរបស់ខ្លួន (ជាលើកទីពីរនៅទីនេះ) កាលពីថ្ងៃចន្ទ ២៣ សីហា នៅម៉ោង ១៨ ក្រោមអធិបតីភាពរបស់មិត្ត កែ - សុខន ប្រធាន ។

អ្នកដែលបានអញ្ជើញចូលរួមមហាសន៍បុគ្គលិក ក្រៅពីសមាជិកនៃគណៈកម្មាធិការ នាយកចេញ មានអស់មិត្តតំណាង ស.ស.ខ. តាមអគារនឹងក្រសួងផ្សេងៗ អស់មិត្ត សមាជិកមួយចំនួននៅក្នុងពេញ ហើយនឹងអស់មិត្តមួយចំនួនទៀត ដែលជាសមាជិក នៃគណៈមេប្រយោគប្រឡងសញ្ញាបត្រលើកទីពីរ ។

មិត្ត កែ សុខន បើកសម័យប្រជុំដោយគូសបញ្ជាក់អំពីសារៈសំខាន់ ប្រធាន នៃសមាជិកយើងឡើងវិញ ហើយនឹងការចំរើនលូតលាស់ដែលសមាគម យើងបានជួបប្រទះឥតឈប់ឈរក្នុងរយៈមួយឆ្នាំកន្លងទៅ ។

មិត្ត មាស ឌឹម អនុប្រធាន ដែលបានទទួលសម្លេងពីមិត្ត កែ សុខន អនុប្រធាន បានធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍ខាងផ្លូវចិត្តមួយយ៉ាងក្សោកក្សាយ ។ បន្ទាប់ពី បានរំលឹកឡើងវិញនូវការរួមចំណែករបស់សមាគមយើង ក្នុងការដង្ហែ ព្រះរាជនយោបាយរបស់សម្តេចឧត្តម មិត្តអនុប្រធានបានបញ្ជាក់នូវ ទំហំរបស់សមាគមយើង ហើយនឹងសកម្មភាពនៃសមាគមយើង ក្នុង “ ចលនាអក្ខរកម្ម ” ក្នុងចលនាខេមរនិយកម្មនៃការសិក្សាជាតិយើង ក៏ដូចជាក្នុងការទាក់ទង ជាមួយសមាជិកនៅរាជធានីនឹងនៅតាមខេត្ត ។

នៅក្នុងសេចក្តីរាយការណ៍សកម្មភាពរបស់ខ្លួន មិត្ត ទីវ អុល អគ្គលេខាធិការ អគ្គលេខាធិការបានពណ៌នា :

១. អំពីការខិតខំរបស់គណៈកម្មាធិការនាយក

- ក្នុងការទាក់ទងសមាជិកឧបាយបានដិតស្មុគី ប្រយោជន៍នឹងបំរើ
ឧបាយបានដិតដល់ ស្របទៅតាមបណ្តាំនៃមហាសន្និបាតឆ្នាំ ១៩៦៤ ដូច
ជាការទៅសាកសួរសុខទុក្ខមិត្តនៅមន្ទីរពេទ្យ ហើយនឹងការឆ្លើយតបនឹង
សំណួរផ្សេងៗ របស់មិត្តជាដើម ។

- នឹងក្នុងការពង្រីកសមាគម មានការតាំងសៀវភៅនិងការសូមដី
សង់ទីស្នាក់ការជាដើម ។

២. អំពីការរួមបំណែកលំអការសិក្សាជាតិ

ដោយជំរុញនូវគំនិតខេមរនយកម្មនៃការសិក្សា និងចូលរួមក្នុង
“ ចលនាអក្ខរកម្ម ” ។

៣. អំពីការទាក់ទងជាមួយនិងដំណើរស្បៀងជីវិត ហើយនឹងសមាគមដទៃទៀត ។

ហើយក៏បានបំផុសឡើងនូវបញ្ហាសំខាន់ៗមួយចំនួន ដើម្បីជូន
មហាសន្និបាតសំរេច (សូមអានអត្ថបទ ទៅខាងក្រោយ) ។

អគ្គហិរញ្ញវត្ថុ

មិត្ត ឡឺក វ៉ែន អគ្គហិរញ្ញវត្ថុបានជំរាបអង្គប្រជុំថា ហិរញ្ញប្រាក់របស់
យើង មានស្ថានភាពនឹងនជាមធ្យម ប៉ុន្តែមិត្តបានបញ្ជាក់ថា នៅមានមិត្ត
តំណាងជាច្រើនដែរ ដែលពុំទាន់បានប្រមូលភាគទានដើមកគណៈ
កម្មាធិការនាយក ហើយមិត្តក៏បានអញ្ជើញនាវាសូមឧបាយមិត្តទាំងនោះរុករាន
បំបាត់ការយឺតយ៉ាវរបស់ខ្លួន (សូមអានតារាងលេខស្តីអំពី ចំណូល ចំណាយ
និងសំណល់ ទៅខាងក្រោយ) ។

លុះការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសសមាជិក គ. ន.

ថ្មី បានប្រព្រឹត្តទៅរួចហើយ (សូមមើលលទ្ធផល នៅ
ខាងក្រោម) ការពិភាក្សាអំពីសេចក្តីរាយការណ៍
(ខាងផ្នែកចិត្ត ខាងសកម្មភាព និងខាងហិរញ្ញវត្ថុ)
ក៏ចាប់ផ្តើម ។

មានមិត្តជាច្រើននាក់ បានឡើងធ្វើអន្តរាគមន៍ ដោយចាប់អារម្មណ៍

ការពិភាក្សា

សរសើរអំពីការខិតខំរបស់គណៈកម្មាធិការនាយក ក្នុងការទាក់ទងនឹង
សមាជិក ក្នុងការផ្តល់វិភាគទានដល់ខេមរនិយកម្មនៃការសិក្សា និងក្នុងការពង្រីកឥទ្ធិពលនៃ
សមាគមដោយបង្កើនការទាក់ទងជាមួយនិងសម្របជនជាន់ខ្ពស់របស់ជាតិ ហើយនិងសមាគមសិក្សា
បរទេស ។ មានមិត្តខ្លះបានសំដែង សេចក្តីពេញចិត្តរបស់ខ្លួន ចំពោះការផ្សាយមេរៀនផ្សេងៗ ជា
ភាសាខ្មែរ ដោយមិត្ត ម៉ែ លន់ មិត្ត មាស ឌឹម មិត្ត ឡឺក
រ៉ែន ហើយសូមឧទេស្ឋនាវដ្តីយើង បន្តការនេះតទៅ
ទៀត ហើយឧបាយបានកាន់តែទៀងទាត់ឡើង ។ ធ្វើត
ឧកាសនោះ មិត្ត ធុច រិន បានធ្វើសំណូមឧបាយមិត្តទាំង
ឡាយ ចូលរួមចំណែកក្នុងការនិពន្ធអត្ថបទ ឧបាយបាន
សកម្មជាងនេះថែមទៀត ។ អត្ថបទរបស់មិត្ត អាចចូល
ក្នុងផ្នែកណាក៏បាន : — អត្ថបទសំខាន់ស្តីអំពីការសិក្សា
ក្នុងប្រទេស ឬនៅបរទេស — ផ្នែកវប្បធម៌ — វិទ្យា-
សាស្ត្រនិងសិល្បៈ — ជីវិតភាពមិត្តយើង — សរដ្ឋន៍
សាលា — អត្ថបទនិងឯកសារ — រឿងកំសាន្តខ្លះៗ — គំនូរ
កំប្លែងស្នេហា — ពាក្យខ្លះ...។

លទ្ធផលនៃការបោះឆ្នោត			
មិត្ត មាស ឌឹម	62	សម្លេង	
— ឌីវី អុល	68	—	
— កែ ធីមហ្វុត	61	—	
— ធុច រិន	64	—	
— លាង ហាប់អាង	60	—	
— ឡឺក កុមារ	67	—	
— ទេស សារីរ៉ុន	43	—	
— គង់ សុគុណ	50	—	
— អ៊ុំ រ៉ាន់ដិន	49	—	
ប្រឹក្សា			
— សូ ណាយ			
— ឡឺក រិន			
— អ៊ុល ចន្ទ			

សេចក្តីសំរេចចិត្ត

មហាសន្និបាត ក្រោយដែលបានពិភាក្សាអស់ពេលយូរមក បានសំរេចជាឯកច្ឆន្ទ

នូវបញ្ហាដូចតទៅ :

១. ញាតិ

ធ្វើញាតិមួយច្បាប់ថ្មីយ សម្រេចព្រះបិតាសិក្សាធិការជាតិ មុនព្រះរាជដំណើរទៅ

កាន់ប្រទេសបារាំង និងប្រទេសសង្គមនិយមមួយចំនួន (តាមគំនិតវិណានាំ នៃ

មហាសន្និបាត— សូមអានអត្ថបទនៅខាងមុខ) ។

II. ១. ខេមរនិយកម

សូមឱ្យ ស.ស.ខ. យើងចូលរួមឱ្យសកម្មក្នុងខេមរនិយកមនៃការសិក្សាជាតិ

មានការជូនយោបល់តាមអត្ថបទ ការផ្សាយការពិសោធន៍ពីបរទេស និងការ

ផ្សាយមេរៀនផ្សេងៗ ជាភាសាខ្មែរជាដើម ។

២. តំណាងរាជ

— សូមឱ្យតំណាងទាំងឡាយ ជ្រើសរើសតំណាងរាជម្នាក់សំរាប់ជួយការងារខ្លួន។

— មិត្តតំណាងរាជអាចបើកសំបុត្រសមាគម ហើយចាត់ចែងការខ្វះជួសតំណាង

ដើម្បីជៀសវាងការយឺតយូរ ។

៣. អតីតនិស្សិត-សាស្ត្រាចារ្យ

— សូមឱ្យមិត្តសាស្ត្រាចារ្យ រាប់រកមិត្តដែលទើបតែនឹងចេញពីមហាវិទ្យាល័យ

គរុកោសល្យទៅឱ្យបានរកទាក់ ហើយសួរនាំឱ្យចូល ស.ស.ខ. ។

— សូមមិត្ត ដែលបានចូល ស.ស.ខ. តាំងតែពីមហាវិទ្យាល័យគរុកោសល្យមក

សួរនាំរក ស.ស.ខ. ក្នុងអគារដែលមិត្តចូលទៅបង្រៀន ហើយសូមចុះឈ្មោះ

ជាថ្មីផង ។ — បើមិត្តចង់បានបណ្ណសមាជិកថ្មី សូមផ្ញើរបៀបចម្លងសន្និក្តីនឹង

លេខបណ្ណ និ-សាស្ត្រា របស់មិត្តមកគណៈកម្មាធិការនាយក ។

៤. សាលាគរីជំរុំសិក្សា

សូមឱ្យ គ.ន. ធ្វើអន្តរាគមន៍ សូមឱ្យមិត្តសាស្ត្រាចារ្យទាំងឡាយណាដែល
 បានបំពេញការបានពង្រឹងមកហើយ មានសិទ្ធិចូលប្រឡងជាមួយនឹងសាស្ត្រា-
 ចារ្យដែលមានសញ្ញាបត្រ « Propédeutique » ផង ។

៥. ជំរុំវិភាគ

- សូមឱ្យ គ.ន. តាមសួរអំពីការផ្អាកទុកនូវប្រាក់បំណាច់គ្រួសារ (សូមអានព័ត៌មាន
 ថ្មី ទៅខាងក្រោយ) ។
- សូមឱ្យ គ.ន. ធ្វើអន្តរាគមន៍ជាមួយក្រសួងមានសមត្ថកិច្ច ឱ្យបានបើកប្រាក់
 ប្រឡងសិក្សាឱ្យបានឆាប់រហ័ស ។

៦. ថ្ងៃកំណើតស.ស.ខ.

សូមឱ្យ គ.ន. សើរើឯកសារចាស់ៗ ហើយជ្រើសរើសយកថ្ងៃណាមួយ ជាថ្ងៃ
 កំណើតរបស់សមាគមយើង ។

III. សាមគ្គីភាព

១. សូមឱ្យ គ.ន. រៀបចំ ដំណើរកំសាន្តមួយទៅគិរីរម្យនៅថ្ងៃអាទិត្យ 29-8-65
២. រឹងតឹងដប់លៀង ជាប្រពៃណីរបស់សមាគម ត្រូវធ្វើនៅថ្ងៃពុធ 25-8-65 នៅ
 បដិសណ្ឋារមណ្ឌលនៃសមាគម ប.ស.ខ. ។

មិត្តសមាជិកទាំងឡាយ បានពិភាក្សាអំពីបញ្ហាទាំងពួងយ៉ាងសកម្ម ក្នុងគំនិតយោគ
 យល់គ្នាដើម្បីឆ្ពោះទៅរកសេចក្តីចម្រើនរួម ហើយមហាសន្និបាតក៏បានចប់សព្វគ្រប់នៅម៉ោង
 ២១,១៥ នាទី ក្នុងបរិយាកាសសាមគ្គីជិតស្និទ្ធយ៉ាងក្រៃលែង ។

សេចក្តីរាយការណ៍សកម្មភាព

ទីរ៍ អុល

មិត្តទាំងឡាយ

ឆ្នាំកន្លងទៅនេះប្រកបទៅដោយព្រឹត្តិការណ៍ជាច្រើន ដែលផ្តល់នូវផលល្អដល់ប្រទេស
នឹងប្រជាជាតិយើង ។ ប្រជាជនយើងបានរួមគ្នាជាធ្នូមួយដង្រៃព្រះរាជបល្ល័ង្កនឹងសម្តេច
ព្រះប្រមុខរដ្ឋ ដើម្បីការពារបូរណភាពនិងអធិបតេយ្យភាពជាតិ ចំពោះកលទុបាយដ៏ទុក្រិដ្ឋ
នៃចក្រពត្តិអាមេរិកនឹងបរិវារពាំនាំខាងក្នុងនាំខាងក្រៅ នឹងដើម្បីស្តារបនាប្រទេសជាតិ ។
នៅលើវណសិរស្សសិក្សាធិការ សម្តេចព្រះបិតាសិក្សាធិការជាតិ ទ្រង់បានណែនាំឱ្យកែទម្រង់
ការសិក្សានឹងបើកចលនាអក្ខរកម្មទូទាំងប្រទេស ។

នៅក្នុងចលនារួមលើផ្ទៃប្រទេសយើងនេះ សមាគមយើងបានខិតខំផ្តល់នូវវិភាគទាន
ដោយអស់សមត្ថភាពរបស់ខ្លួន ស្របទៅតាមចរន្តនៃការវិវត្តរបស់ជាតិ និងក្នុងក្របខណ្ឌ
នៃលក្ខន្តិកៈរបស់ខ្លួន ។ ដូចនេះហើយបានជាសមាគមយើងបានបិតនៅក្នុងលក្ខណៈការ
ងារងាយស្រួល ហើយបានទទួលនូវលទ្ធផលគួរជាទីពេញចិត្ត ។

៤. ជីវភាពផ្ទៃក្នុងសមាគម

ដោយអនុលោមទៅតាមបណ្តាំនៃមហាសន្និបាត ១៩៦៤ គ.នាយកបច្ចុប្បន្នបានខិតខំ
រឹតចំណងសាមគ្គីភាពរវាងមិត្តយើងយ៉ាងមមាញឹក ដោយបង្កើនការទាក់ទងគ្នាឱ្យបានជិត
ស្និទ្ធជាងឆ្នាំមុនឡើងទៀត ។

- ក្រោយបរិសេសកាលប្រមាណពីរខែ បញ្ជីជំរឿន ក៏បានផ្ញើទៅគ្រប់អគ្គនាយកដ្ឋាន សិក្សា; បន្ទាប់មក ស្រេចបញ្ជីរំលឹកក៏បានផ្ញើទៅជាញឹកញាប់ថែមទៀត ។ ដូចនេះហើយ បានជាគេអាចសង្កេតឃើញដោយពេញចិត្តថា សមាជិកយើងបានឡើងចំនួនពី ៨០០ កាល ពីឆ្នាំមុនមកដល់ ១.៣០០ ក៏ដំណើរនេះ !

- ការសាកសួរសុខទុក្ខ មិត្តយើងតាមសំបុត្រក៏ ដោយផ្ទាល់ខ្លួននៅមន្ទីរពេទ្យ កំពង់ចាម បានបង្កើនឡើងទៀត រីឯការចូលរួម ជួយទូបត្តិអ្នកក៏ចូរវល់ផ្សេងៗ (អាពាហ៍ពិពាហ៍ សំរាលកូន . . .) ក៏កាន់តែចំរើន ។ តាមការអំពាវនាវរបស់ គ.ន.ជា ហូរហែមក គំនិតភាគរភាពនេះក៏បានរីករាយជ្រួតជ្រាបនៅក្នុងមជ្ឈដ្ឋានមិត្តយើងជាច្រើន មាននៅអនុវិ. សាលាលេខ ៥ វិទ្យា. កំពង់ធំជាដើម (មិត្ត ទីវី-អុល អាសបញ្ជីមិត្តដែលគ.នាយកបាន ទៅសាកសួរនឹងជួយទូបត្តិ) ។

- គ.នាយកបានប្រតិបត្តិតាមសំណូមពរដែលមិត្តយើងជាច្រើនបានផ្ញើមកតាម លិខិតក៏ បានប្រាប់ផ្ទាល់មាត់ក៏ ។

- មានការសាកសួរនឹងស្នើយោបល់ដល់ក្រសួងមានសមត្ថកិច្ច អំពី “Certificat de cessation de paiement” ;
- ការប្រមូលប្រធានវិញ្ញាសាប្រឡងផ្សេងៗ ចុះទស្សនាវដ្តី ;
- ការចុះផ្សាយមេរៀនដើម្បីឆ្ពោះទៅរកខេមរនិយកម្មនឹងដើម្បីសំរួលការបង្រៀន របស់មិត្តយើងជាដើម ។

- លក្ខន្តិកៈកែទំរង់ក៏បានយកទៅដកល់ ។

- ទស្សនាវដ្តី ចេញបាន៤លេខតាមគំរោងការ ប៉ុន្តែចំពោះព្រឹត្តិបត្រព័ត៌មាន គណៈកម្មាធិការនាយកសំរេចថា នឹងចេញតែនៅពេលណា ចាំបាច់ (គឺគ្មានភាពទៀងទាត់ ដូចមុនទៀតទេ) ។

● គ.នាយកបានសំរេច ការតាំងសៀវភៅ សូរៀត ជា ភាសា បារាំង នៅទីស្នាក់
 ការរបស់ខ្លួន ពីថ្ងៃ ១៥ ដល់ថ្ងៃ ២៥ មិថុនា ជាហេតុដែលធ្វើឲ្យបណ្តា ល័យយើងកើនសៀវ
 ភៅចំនួនជាង ១០០ ក្បាលទៀត ។ កិច្ចការរៀបចំពិធីនេះបានធ្វើឲ្យមិត្ត គ.នាយក នឹងមិត្ត
 ខ្លះនៅក្នុងពេញមានការរវល់ជាច្រើន ជាប្រភពមួយនាំឲ្យសាមគ្គីភាពយើងកាន់តែបានជិត
 ស្និទ្ធស្នាលកំរិតឡើងទៀត ហើយកិត្តិសព្ទ ស.ស ខ. យើងបាននាំឡើងមួយកំរិតទៀត ។
 និស្សិតនឹងបញ្ជាវន្តគ្រប់មជ្ឈដ្ឋានបានមកអានសៀវភៅដែលយើងតាំងនោះ ។

● ម្យ៉ាងទៀត ដំណាងនៃគ.នាយកបីនាក់ (មាស ឌឹម កែ គឹមហួត ទីវ អុល)
 បានទៅ ស្រុមជឿ នៅបូរីគីរម្យមួយកន្លែងដើម្បីនឹងសង់ទីសំណាក់ទៅអនាគត ។

២. ចំពោះបញ្ហាសិក្សាធិការជាតិ

ក្រៅពីសកម្មភាពរឹតចំណង សាមគ្គីភាពហើយនឹងជួយ ឧបត្ថម្ភគ្នាទៅវិញទៅមក សកម្ម
 ភាពសំខាន់មួយទៀតរបស់សមាគមយើង គឺការផ្តល់នូវវិភាគទានរបស់ខ្លួនក្នុងការធ្វើឲ្យ
 សិក្សាធិការជាតិកាន់តែបានចំរើននឹងប្រសើរឡើង ហើយដោយចំពោះ គឺសំរេចការកែ
 ទំរង់ដែលសម្តេចឧទ្រែងបានត្រួតស្រាយរួចមកហើយ ។

ក្នុងគំនិតនេះ គ.នាយកយើងបានធ្វើសកម្មភាពផ្សេងៗ ដូចជា :

- ១. បានធ្វើញត្តិមួយច្បាប់ (ថ្ងៃ 23-12-64) ថ្វាយសម្តេចព្រះបិតាសិក្សាធិការជាតិដើម្បី
 នឹង គាំទ្រនូវព្រះវិហារណៈកែទំរង់កម្មវិធីសិក្សាជាតិ ដែលព្រះអង្គទ្រង់បានប្រោស
 ប្រទានក្នុងឧកាសប្រជុំការងារក្នុងព្រះបរមរាជវាំង កាលពីថ្ងៃ 13-12-65 ។

- ចំពោះញត្តិនេះ ទ្រង់បានបញ្ជាឲ្យសហជីវន ទៅ សេង ធ្វើយតប (4-1-65) ។

២. បានធ្វើលិខិត (ថ្ងៃ 23 - 12 - 64) ជូនសហជំរឿន ៧ សេង ប្រធានគណៈកម្មាធិការកែទម្រង់កម្មវិធីសិក្សា ដើម្បីនឹងបញ្ជាក់នូវគំនិតសហប្រតិបត្តិការ របស់ ស.ស.ខ. យើង ។

៣. បានចុះទស្សនាវដ្តី នូវអត្ថបទណែនាំបញ្ចេញផ្សាយនូវគំនិតខេមរនីយកម្ម តាម អត្ថបទ យើងក្តី តាមសេចក្តីកត់ហេតុ នៃការប្រជុំការងាររបស់គណៈកម្មាធិការ ជាតិខាងការកែទម្រង់ក្តី តាមការពិសោធន៍នៃ របៀបសិក្សានៅប្រទេសឆាឡាក់ ។

- ឯមេរៀន ផ្សេង ៗ ជាពិសេស មេរៀនប្រវត្តិវិទ្យាក៏បានចុះផ្សាយជាហូរហែមកដែរ ។

៤. សមាគមយើងបាន បើកប្រឹក្សាកំរោង មួយនៅទីស្នាក់ការរបស់យើងដើម្បីនឹងបង្រៀន ជនមិនចេះអក្សរ ។ ពេលចូលរៀន មានសិស្សជាង ២០ នាក់; សព្វថ្ងៃនេះសិស្ស ដែលមករៀនទៀងទាត់ ចំនួន ១២ នាក់ ។ គេចេះអាន ចេះសរសេរនឹងចេះធ្វើលេខ ចន្លឹកបន្តិចហើយ ។ សម័យប្រឡង នឹងបើកតាមកាលគួរ ។

III. ការទាក់ទងជាមួយនិងសិស្សជនខ្មែរ ហើយនឹងសមាគមដទៃ

ក្នុងវិស័យនេះ សមាគមយើងបានបន្តហើយបង្កើននូវការទាក់ទងដែល ស.ស.ខ ធ្លាប់ បានធ្វើជារៀងរហូតមកហើយ ។

១. សម្តេចព្រះមហាក្សត្រីយានីព្យាបាលព្រះរោគ

- គណៈកម្មាធិការនាយក បានធ្វើទូរលេខមួយច្បាប់(25-3-65) ថ្វាយសម្តេចព្រះ មហាក្សត្រីយានី ក្នុងឱកាសដែលព្រះអង្គទ្រង់កំពុងតែព្យាបាលព្រះរោគនៅ ប្រទេសបារាំង ។

- ព្រះអង្គទ្រង់បានព្រះរាជទានឱ្យសម្តេច ប៉ែន នុត ធ្វើយតបមកយើងវិញ ។

២. កងទុកាសឆ្នាំបី យើងបានធ្វើ :

១. ទូរលេខមួយច្បាប់ (10-4-65) ថ្វាយព្រះពរឆ្នាំបី ចំពោះសម្តេចព្រះមាតាជាតិ នាក្រុងប៉ារី

- ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ជាឱ្យសម្តេច ថែន នុត ឆ្លើយតប (17-4-65)

២. លិខិតមួយច្បាប់ថ្វាយព្រះពរសម្តេចព្រះប្រមុខរដ្ឋ

៣. - ព្រះសំយរាជថ្នាក់ទី ១

៤. - ព្រះសំយរាជថ្នាក់ទី ២

- ព្រះអង្គទ្រង់បានឆ្លើយតបមកវិញ ។

៣ បំពោះសហជីពអ្នកអប់រំចិន

- កងទុកាសដែលប្រទេសមហាមិត្តទី១ របស់យើង សាកល្បងដោយសំរេចជោគ ជ័យនូវគ្រាប់បែកបរមាណូទី ២ របស់ខ្លួន យើងបានធ្វើលិខិតសរសើរនឹងគ្រូក អរមួយច្បាប់ចំពោះសហជីពអ្នកអប់រំចិន (20-5-65) ។

- ចំពោះលិខិតនេះ មិត្តយើងបានឆ្លើយតបមកវិញ កាលពីថ្ងៃ 2-7-65 ។

IV. បញ្ហាខ្លះៗ

កងឆ្នាំដែលកន្លងទៅនេះ សមាគមយើងមានដំណើរទៅមុខគួរជាទីសោមនស្សហើយ ប៉ុន្តែនៅមានបញ្ហាខ្លះដែលមិត្តយើងគប្បីជួយដោះស្រាយឱ្យបានស្រួលផង ។

១. ការទាក់ទង

ចំពោះបញ្ហាជំរឿនសមាជិកដែលគ.ន.ធ្វើទៅ មានមិត្តតំណាងភាគច្រើនបានឆ្លើយតប មកវិញដោយរួសរាន់ ប៉ុន្តែ ក៏នៅមានមិត្តមួយចំនួនទៀត ដែលរហូតមកទល់នឹងពេលនេះ នៅពុំទាន់បានឆ្លើយតបសោះ ។ ការនេះ បង្កើតជាការពិបាកមួយ យ៉ាងធំចំពោះគ.ន.កង ។ ការទាក់ទងនឹងមិត្តយើង មានការធ្វើទស្សនាវដ្តីជាដើម ។ សូមអំពាវនាវ (. . .) ។

២. ការពិនិត្យមេរៀនប្រវត្តិវិទ្យា-ភូមិវិទ្យា

មិត្ត កែ គឹមហួត បានដកស្រង់កម្មវិធីថ្នាក់ទី ៣ - ៤ ធ្វើទៅស្នើមិត្តយើងខ្លះឱ្យជួយ
និពន្ធមេរៀនខាងលើ ១ ឬ ២ ម៉ាក ប៉ុន្តែមិនទាន់មានមិត្តណាម៉ាក ធ្វើយតបជាវិជ្ជមានមក
វិញនៅឡើយសោះ ។

៣. ការបើកស្រាវមសំបុត្រ

គ.ន.បានសង្កេតដោយស្វាយនូវការយឺតយ៉ាវខ្លះ ដែលបណ្តាលមកពីការបើកស្រាវ
សំបុត្រ ដែលរហូតមកទល់នឹងពេលនេះ មានតែមិត្តតំណាងម៉ាកប៉ុណ្ណោះមានសិទ្ធិ ។
គ.ន.សូមស្នើឱ្យមិត្តតំណាងរងបើកសំបុត្របានផង ហើយដោយថាហេតុចាត់ការផង ក្នុង
ករណីដែលមិត្តតំណាងមិននៅ ។

ក្នុងឆ្នាំនេះ អាស្រ័យអាកប្បកិរិយាដ៏ត្រឹមត្រូវរបស់យើង ដែលឈរតែលើប្រយោជន៍
ជាតិ ប្រយោជន៍មហាជននឹងប្រយោជន៍សមាជិក ហើយអាស្រ័យការខ្លះខ្លះរបស់គ.ន.ផ្សំ
នឹងការទប់ទល់របស់មិត្តតំណាង និងមិត្តសមាជិកទាំងឡាយផង សមាគមយើងបានស្គាល់នូវ
ជោគជ័យមួយគួរជាទីពេញចិត្ត ។ យើងសូមសង្ឃឹមថា ស.ស.ខ. យើង ក្រោមការណែនាំ
នាំរបស់ គ.ន. ក្រោយនឹងកាន់តែប្រមូលបាននូវលទ្ធផលដ៏ប្រសើរថែមទៀតជាប្រាកដ ។

ជយោ សមាគមសាស្ត្រាចារ្យខ្មែរ !
ជយោ វប្បធម៌ជាតិ !

សេចក្តីរាយការណ៍ខាងហិរញ្ញវត្ថុ

ឡើងវិញ

ក. បំណុល :

1.	វិទ្យាល័យ	ព្រះអង្គខ្នង					5. 830	រៀល
2.	-	ព្រះស៊ីសុវត្ថិ	1.660		2.160	1.080	4. 800	-
3.	-	ព្រះសីហនុ			2.000	2.480	4. 480	-
4.	-	កំពង់ធំ	1.600	500	1.000	200	500	3. 800
5.	-	ព្រះសុរិយោវង្ស	1.117	1.114	1.079	1.417	4. 817	-
6.	-	ព្រះមុនីវង្ស			1.980	900	2. 880	-
7.	-	ព្រះទ័យ	520	1.000	1.000	1.000	3. 520	-
8.	-	បច្ចេកទេស (ភ្នំពេញ)					4. 000	-
9.	-	សង្គមរាស្ត្រនិយម	1. 020	280	160	680	2. 140	-
10.	-	រាស្ត្រនិយមព្រះសីហនុ (តាខ្មៅ)					1. 360	-
11.	-	ព្រះសុភម្រិត			1.305	1.250	2. 555	-
12.	-	ឥន្ទ្រទេវី	420		420	500	1. 340	-
13.	-	សុរិយោវង្សទី ២					2. 000	-
14.	-	ព្រះហរិរក្សរាម (ខ្មែរ - អង់គ្លេស)					450	-
15.	-	ព្រះរាជសម្ភារ					2. 000	-
16.	-	ព្រះមហាក្សត្រិយានីកុសមៈ					1. 120	-
17.	អនុវិទ្យាល័យ	សន្តិភាព	1. 140		320	500	1. 960	-
18.	-	រាជបូជនីយកិច្ច					770	-
19.	-	គន្ធបុប្ផា			1. 000	1. 470	2. 470	-
20.	-	ស្ទឹងត្រង់			700	1. 000	1. 700	-
21.	-	ទូកមាស					1. 000	-
22.	-	តាំងគោក			1. 560	400	1. 960	-
23.	-	បច្ចេកទេស (កំពង់ចាម)	3. 920		1. 000	800	5. 720	-

24.	អនុវិទ្យាល័យ ព្រែកពោធិ				880 រៀល
25.	— កំពង់ត្របែក			2.560 + 1.860	= 4.420 —
26.	— ទេពប្រណម្យ			340 + 920	= 1.260 —
27.	— ព្រៃដើមថ្កូវ			1.020 + 420	= 1.440 —
28.	— រស្មីសោភ័ណ			1.840 + 740	= 2.580 —
29.	— ព្រះនរោត្តម			600 + 1.200	= 1.800 —
30.	— ស្រុង			2.500 + 2.900	= 5.400 —
31.	— ពាមដឹកង	1 107		+ 332 + 474	= 1.913 —
32.	— នេតយ៉ង់				560 —
33.	— ពារាំង	800		+ 160 + 420	= 1.380 —
34.	— បរិបូរណ៍				100 —
35.	— ដ្យូរថ្មី			1.340 + 560	= 1.900 —
36.	— ដំបូរីន			200 + 600	= 800 —
37.	— សាលាលេខ១ ប្រាំ	520		+ 490 + 320 + 860	= 2.190 —
38.	— ព្រែកសណែ្តក			1.160 + 1.000	= 2.160 —
39.	— រតនគិរី				100 —
40.	— ត្រាំកក់				1.020 —
41.	— កំពង់ក្តី				690 —
42.	— ទឹកឃ្នាំង				540 —
43.	— ក្របខ្នារ				3.540 —
44.	— កោះកុង				1.000 —
45.	— ព្រះមហាក្សត្រិយានីស៊ីសុវត្ថិកុសមៈ				930 —
46.	— ព្រៃទទឹង				1.452 —
47.	— ឆ្នង				1.820 —
48.	— ជ័យវិរ្នុ ទី៧				720 —
49.	— ស្ពាន				1.240 —
50.	— ឧដុង្គ				950 —
51.	មហាវិទ្យាល័យ គរុកោសល្យ	2.200		+ 1.500 + 4.040 + 2.000	
				500 + 500	= 10.740 —

52. ញើប ម៉ៅ		520 រៀល
53. និស្សិត សាស្ត្រាចារ្យ		400 -
54. ឆ្លុយ រ៉ូ		100 -
	សារុប	117.217 រៀល
១. ចំណាយ	ចំណាយទាំងអស់	89.523 -
	សំណល់	27.694 -
	ប្រាក់សល់ក្នុងហិបតីមុនមក	80.563 -
គ. ប្រាក់មានក្នុងហិបសព្វថ្ងៃ		108.257 -

ក្នុងប្រាក់ទាំងអស់នេះ យើងបានយកទៅទិញបណ្ណាគនាគារអស់ ៥០.០០០ រៀល ហើយគិតជាកម្រៃ ៤% ។ ឯប្រាក់សល់ពីនោះ យកទៅផ្ញើនៅធនាគារខ្មែរខាងពាយ័ព្យ កម្មគណនី ឡឺក រ៉ែន លេខ D. 462 ពុំត្រូវបានកម្រៃអ្វីទេ ។

ភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ១៧ សីហា ១៩៦៥

អគ្គហោរញ្ញក : ឡឺក រ៉ែន

បណ្ណាគារ ភា អ៊ែ

លេខ 443 មហាវិថីព្រះមុនីវង្ស ភ្នំពេញ មានសេចក្តីរករាយ នឹងចុះថ្លៃ 20% ជូនសមាជិកនៃ **ស.ស.ខ.** យើង ដែលទៅទិញ សៀវភៅនៅបណ្ណាគារនេះ ។

សូមបង្ហាញបណ្ណសមាជិក !

ពិធីជប់លៀង ទី ២៥ 25-8-65

- ជារៀងរាល់ឆ្នាំ គណៈកម្មាធិការនាយកនៃស.ស.ខ. តែងតែបានរៀបចំធំពីជប់លៀង
- ជារៀងរាល់ឆ្នាំ ក្នុងឧទាហរណ៍សប្តាហ៍ប្រចាំឆ្នាំ ដើម្បីនឹងធ្វើបដិសណ្ឋារកិច្ចដល់
- មិត្តយើងដែលមកពីខេត្ត ក៏ដូចជាដើម្បីនឹងរឹតបំណងសាមគ្គីភាពរវាងមិត្តនៅខេត្តនឹងមិត្ត
- នៅក្នុងពេញ ។ ពិធីជប់លៀងឆ្នាំនេះ បានធ្វើឡើងពីថ្ងៃក្រោយមហាសន្និបាត (គឺថ្ងៃ២៥-៨-៦៥) នៅលើព្រៃលានដំបូលនៃបដិសណ្ឋារមណ្ឌលនៃ "សមាគមបុគ្គលិកសិក្សាខ្មែរ AMCEK" ចំកណ្តាលរាជធានី ជាទីដែលមិត្តយើងមួយចំនួនធំបានស្នាក់អាស្រ័យនៅ ។
- សភាពថ្មីនៃពិធីជប់លៀងឆ្នាំនេះ មិនមែនបីតនៅតែក្នុងចំនួនមិត្តយើងដែលមកចូល

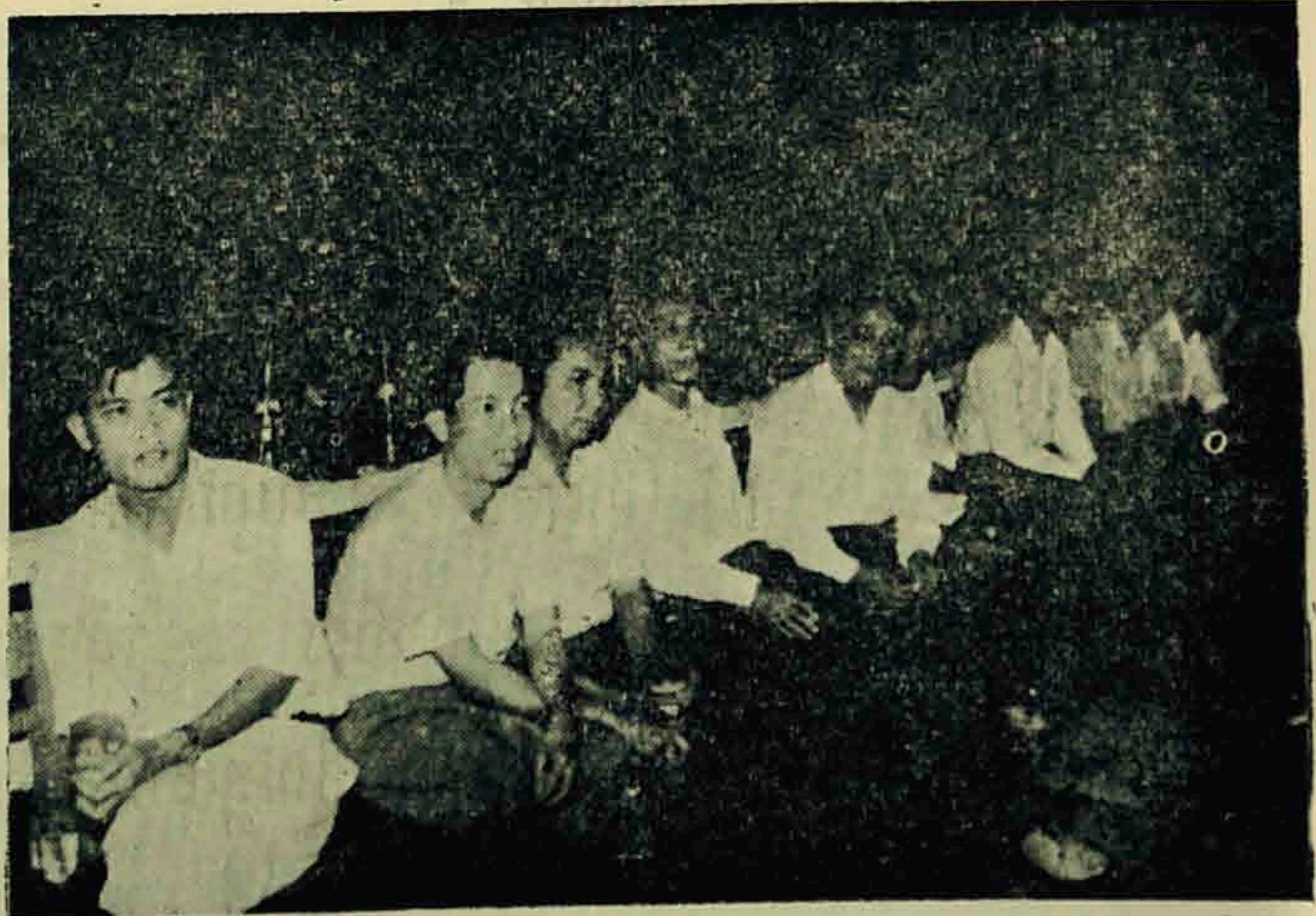
រួមដំកុះករ (ប្រមាណ ១៥០ នាក់) នឹងក្នុង ការលើកទឹកភ្នែងពី ភោជនីយដ្ឋានចិន មកទីស្នាក់ការរបស់ សមាគមសិក្សាតែប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែសភាព ថ្មីបីតនៅជាពិសេស ក្នុងការយកចិត្តទុក

ដាក់របស់មិត្តយើងរាល់គ្នាក្នុងការចាត់ចែងពិធី
 នេះ តាមសមត្ថភាពរៀងៗខ្លួន ។ យើងនៅចាំ
 បាននៅឡើយថា ក្រៅពីមិត្តកងគ.នាយក មាន
 មិត្តជាច្រើនទៀតដូចជា មិត្ត ម៉ុក ម៉ៅ សេង ប៊ុន
 ថន ខែក ប៊ុន តាន់ ទ្រី យី យន់ ប៊ូ ម៉ក់ ព្រំសង្ការ
 សាំងរិន ម៉ែ លន់ នេត សៃប អ្នកស្រី រាម យុស្សា
 មិត្តហូ ងឿ លី គឹមអ៊ី ជាដើម បានខ្ចោះខ្ចែងកង
 ការប្រមូលឈ្មោះនឹងភាគទានរបស់មិត្តយើង ក៏
 ដូចជាក្នុងការរៀបចំខាងសម្ភារៈផ្សេងៗ ទៀត ។
 ឯគណៈកម្មាធិការរៀបចំមាន មិត្ត អ៊ុល ចន្ទ

ទទួលការខាងមហា មិត្ត ព្រំ សង្ការ ខាងកែវបាន មិត្ត ទីវ អុល នឹងកែ គឹម ហួត ខាងកេសដ្ឋៈ
 មិត្ត ម៉ែ លន់ ខាងតាក់តែងទឹកខ្លែង អ្នកស្រី ស ថៃ សេង ព្រំ សង្ការ ទីវ អុល ម៉ែ លន់ ខាងបង្កើម
 មិត្ត ធុច រិន ធុម រ៉ាន់ដន គង់ សុគន្ធ ខាងរៀបចំតុកៅអី ។ គណៈកម្មាធិការដប់លៀងមានពិតមែន
 ប៉ុន្តែ ក្នុងពិធីដប់លៀង មិត្ត វ៉ាន់ ឡាយ បានធ្វើការ គ្រប់ៗតែគ្នា មើលទៅមិនដឹង ថាសរណា

ជាអ្នករៀបចំសរណាជាញឹក
 ឡើយ ។ គេសាកសួរសុខ
 ទុក្ខគ្នា គេថ្លែងសេចក្តីនឹក
 រលឹករកគ្នា គេនិយាយអំពី
 វិញ្ញាណសាប្រឡង គេនិយាយ
 អំពីកម្មវិធីសិក្សា គេនិយាយ
 អំពីវិប្បធម៌ជាតិ គេសើចលេង
 សប្បាយ... ។ ពិធីដប់លៀង
 បានប្រព្រឹត្តទៅ រហូត ដល់
 ម៉ោង ២៣ ទើបចប់សព្វគ្រប់
 ក្នុងបរិយាកាសដ៏រីករាយ ។

ដំណើរ

ពីរថ្ងៃបន្ទាប់ពីមហាសន្និបាត

ហើយបីថ្ងៃបន្ទាប់ពីពិធីដប់

លៀងមក គណៈកម្មាធិការនាយក ក៏បានរៀបចំដំណើរការស្ថាប័នមួយទៅ
 គឺរដ្ឋ ។ មិត្តយើងទាំងប្រុសទាំងស្រី ប្រមាណជាង ៨០ នាក់ បានជិះរថយន្ត
 ដឹកនាំពីរជំនួយគ្នាមួយ ។

គណៈកម្មាធិការនាយក សូមប្រឹងប្រែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ
 ចំពោះមិត្ត កែ សុខន (អតីតប្រធាន) និងមិត្ត ឡឹក វ៉ែន (អតីតអគ្គ-
 ហោរញ៉ាក) ដែលបានទិតទំផ្តល់នូវវិភាគទានរបស់ខ្លួន ដោយអស់
 សមត្ថភាពដោយរន្ធត់មកហើយ ដើម្បីធ្វើឱ្យ ស.ស.ខ. យើង
 បានស្គាល់នូវសមត្ថភាព និងវិទ្យុសភាព ។

កំសាន្តលោកីរម្យ 28-8-65

នៅកីរម្យ មិត្តយើងបានស្នាក់នៅទទួលបានបាយថ្ងៃត្រង់ នៅវិមានសំរាកនៃ ក្រុមហ៊ុន សុភាគារខ្មែរ ដែលគណៈកម្មាធិការនាយកសម្រេចបានពីខ្លួន ។ ធ្វើតតាមនេះ ស.ស.ខ. សម្រេចដំណាក់កាល ជាថ្មីម្តងទៀតចំពោះលោកនាយកនៃ ក្រុមហ៊ុនសុភាគារខ្មែរ SKD ដែលមានសមាសចិត្តចំពោះយើងជាទាំង ។ កម្មវិធីក្រោយពេលបាយ គឺការដើរទស្សនាទីក្រុង ។ មិត្តយើងទាំងឡាយបានត្រឡប់មកដល់ទីស្នាក់ការវិញនៅវេលាម៉ោង ១៨ ប្រកបដោយសុវត្ថិភាព ដោយនាំយកមកជាមួយខ្លួន នូវទឹកចិត្តសាមគ្គីភាពនិងអនុស្សាវរីយ៍ដ៏ល្អនៃប្អូនយើង ។ ដំណើរកំសាន្តនេះទៀត ក្រៅពីបាននាំសេចក្តីសប្បាយរីករាយដល់មិត្តយើងទាំងអស់គ្នា ក៏បានធ្វើឲ្យមិត្តគ្នាគណៈកម្មាធិការនាយកកាន់តែបានរួមសាមគ្គីភាពគ្នាឡើងទៀត សាមគ្គី

ភាព នៅក្នុងការ
ហត្ថកម្មនានា មាន
ការរត់ជួលរថយន្ត
ការអាំងម៉ា និងការ
អាំងប្រហុក និង
ការដាំបាយមួយ
យប់ទាល់ភ្លឺ ។

មិត្ត តំណាង !

គណៈកម្មាធិការនាយកស្នមសំដែងសេចក្តីរករាយ នឹងសរសេរ
 ជំនួយ ចំពោះការប្រឹងប្រែងរបស់មិត្តកងការបំរើសមាគមរបស់យើង
 រាល់គ្នានេះ ។ ថ្វីដ្បិតតែមានមិត្តខ្លះ ពុំទាន់បានដឹងដំណឹងផ្សេងៗ
 នឹងដើរភាគទានមកយើងនៅឡើយក៏ដោយ ក៏មិត្តភាគប្រើបានដើរ
 ព័ត៌មាននានា នឹងភាគទានមកដល់យើងហើយ ។

ក៏ប៉ុន្តែ ក្នុងការដើរ អាណត្តិប្រាក់ភាគទាន មកគ.នាយក មិត្តខ្លះ
 គ្រាន់តែហារហែ :

“លោកប្រធានសមាគមសាស្ត្រាចារ្យខ្មែរ” តែប៉ុណ្ណោះ ។

ការសរសេរឈ្មោះបែបខាងលើនេះ នាំឱ្យមានការលំបាកប្រើ
 ពីព្រោះបុសគេតម្រូវឱ្យយើងប្រគល់លក្ខន្តិកៈផង នឹងសំបុត្របញ្ជាក់
 ពីសាលាក្រុងផង ទើបគេព្រមបើកប្រាក់នោះឱ្យ ។

ដូចនេះ លើកក្រោយ ។ សូមមិត្តមេត្តាដើរ អាណត្តិភាគទាន
 ផ្សេងៗ មកមិត្ត អគ្គហោរពាក់យើង គឺ :

“លោក ខៀវ កុមារ ព្រឹទ្ធាចារ្យនៃមហាវិទ្យាល័យ វិទ្យាសាស្ត្រ
 នឹងបច្ចេកទេស ភ្នំពេញ”

សូមអរគុណ !

ដំណើរ ខ្លីៗ . . .

សេចក្តីស្នើ បង្កើត សមាគម មណ្ឌលភ្នំ

ភ្នំខ្មែរ ស.ស.ខ.

តាមសេចក្តីស្នើរបស់មិត្ត វ៉ាន់ សុខយ៉ន នៃអនុវិទ្យាល័យព្រៃដើមថ្លង់ និងតាមសំណូម
នៃសន្និបាតប្រចាំខែរបស់មិត្តនាយក និង ចាង ហ្វាន់ នៃអគ្គនាយកខេត្តកណ្តាលនៅតារាង
ក្នុងខែមុនៗនេះ គ.ន.បានសំរេចនៅក្នុងការប្រជុំមួយរបស់ខ្លួន

— ថានឹងបង្កើតអង្គការមួយក្នុងផ្ទៃនៃ ស.ស.ខ. ដើម្បីនឹងជួយទប់គម្ពសមាជិកនឹង
គ្រួសារនៅពេលមរណភាព ។

— ប្រគល់ភារៈរៀបចំសេចក្តី ព្រៀងលក្ខន្តិកៈទៅមិត្ត គង់ សុគន្ធ និង ឌឹម វ៉ាន់ដន ។

— ហើយថានឹងផ្ញើសេចក្តីព្រៀងលក្ខន្តិកៈនេះ ទៅសូមយោបល់ពីមិត្តយើងទាំងអស់
ដើម្បីនឹងតែងលក្ខន្តិកៈមួយជាសំរេច ។

ក្នុងពេលបណ្តោះអាសន្ននេះ គ.ន.សំរេចថានឹងជួយទប់គម្ព ១.០០០ រៀលដល់សមា
ជិកអនិច្ចកម្ម ហើយ ៥០០ រៀលដល់ប្តីឬប្រពន្ធសមាជិកអនិច្ចកម្ម (ដែលមិនមែនជាសមាជិក
ស.ស.ខ.) ។

ដូចនេះ សូមមិត្តគ្រៀមចាំជួយពិភាក្សា អំពីខ្លឹមសារនៃសេចក្តីព្រៀងលក្ខន្តិកៈនេះផង
ដើម្បីសេចក្តីចំរើនទាំងអស់គ្នា ។ យើងសូមបញ្ជាក់តាំងពីពេលនេះទៅ ថាមិត្តណាដែល
បានចូលក្នុងសមាគមមណ្ឌលភ្នំខ្មែរសមាគមបុគ្គលិកសិក្សាហើយ បើចង់មកចូលខាង
ស.ស.ខ. វិញក៏បាន មិនបាច់ក៏បាន ឬចូលទាំងពីរក៏បាន ។ ក្នុងករណីក្រោយនេះ មិត្ត

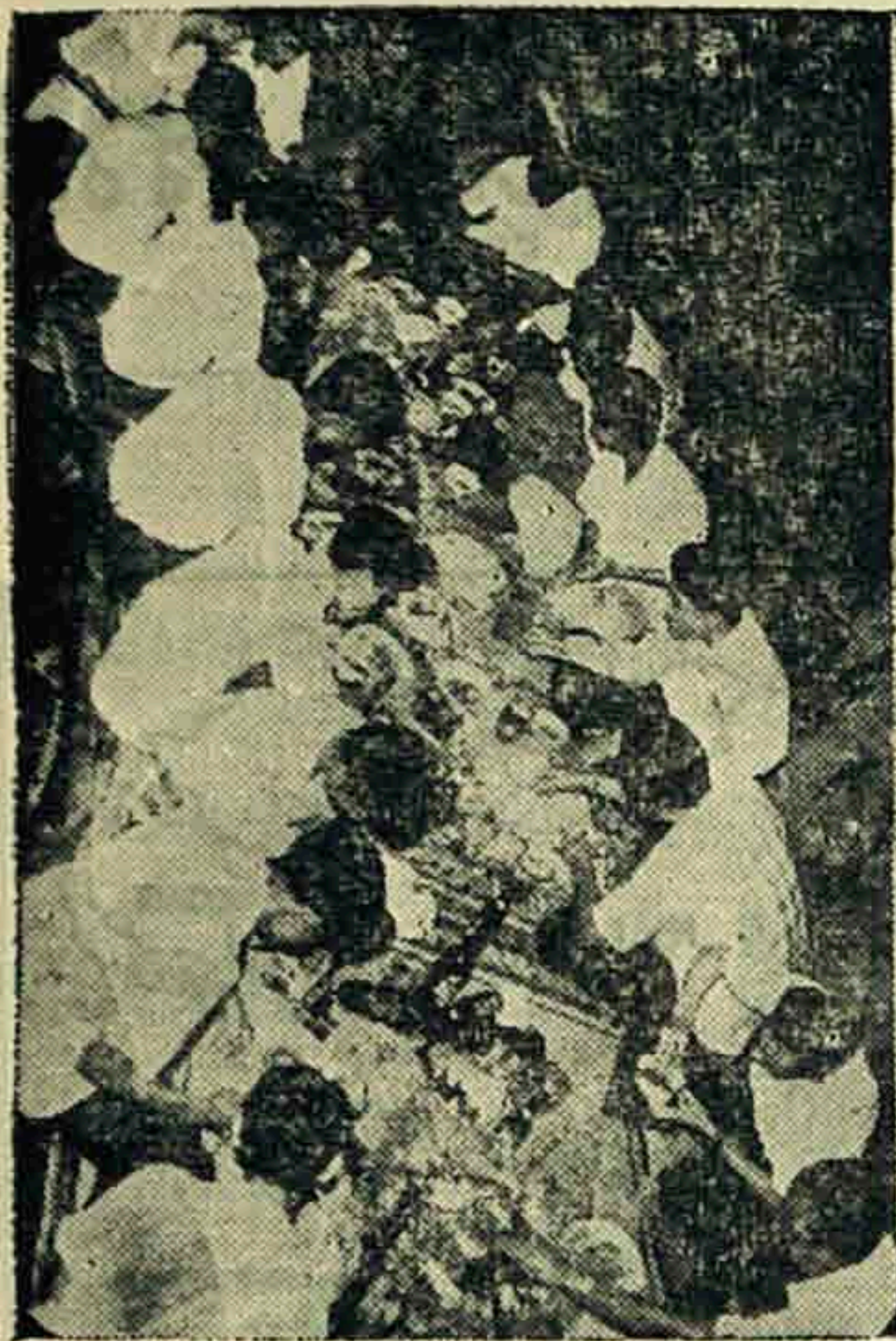
ក៏នឹងបានទទួលផលពីរគ្រូដែរ !

ការសន្ទនាជាមួយលោក ហ្សង់ហ្គឺរ

កាលពីល្ងាចថ្ងៃសុក្រ ៣ ធ្នូ ១៩៦៥ ម៉ោង ១៦ រសៀល នៅទីស្នាក់ការសមាគមបុគ្គលិកសិក្សា (ភ្នំពេញ) មានការជួបសន្ទនាមួយរវាង លោក អាល់ប៊ែរ ហ្សង់ហ្គឺរ (Albert Junger) មកពីស្រុកបារាំង ជាអគ្គលេខាធិការនៃសហព័ន្ធអន្តរជាតិនៃការសិក្សា (Ligue internationale de l'Enseignement) ជាមួយលោក សូ-ណៃម នឹង លោក វ៉ែលន់ ជាតំណាងសមាគមបុគ្គលិកសិក្សា នឹង លោក មាស ឌឹម នឹង ខៀវ កុមារ ជាតំណាងសមាគមសាស្ត្រាចារ្យខ្មែរ ។ បន្ទាប់ពីបានបញ្ជាក់ពីលក្ខណៈឯកជន នឹងគោលបំណងនៃ (Ligue internationale de l'Enseignement) មក លោក អាល់ ប៊ែរ ហ្សង់ហ្គឺរ បានប្រាប់ថា សមាគមលោកប្រវត្តិ នឹងធ្វើសេចក្តីអញ្ជើញមកសមាគមគ្រូទាំង ២ ដើម្បីសូមបញ្ជូនគណៈប្រតិភូទៅមហាសន្និបាតគេ ដែលនឹងធ្វើនៅខែ កក្កដា ១៩៦៦ ខាងមុខ ។ គេនឹងទទួលបានស្នាក់អាស្រ័យលើបន្ទុកគេ ថ្មីនៃសេហ្វិយដំណើរនៅលើយើង ។ គេច្រើនអញ្ជើញសមាគមសិក្សានៅអឺរ៉ុប-អាហ្វ្រិក នឹងអាមេរិកឡាទីន ។ មហាសន្និបាតគេប្រវត្តិ នឹងពិភាក្សាអំពីទិដ្ឋភាពគ្រប់យ៉ាងនៃការសិក្សា តាំងពីសិទ្ធិសិក្សានៅក្រៅជំនឿ អក្ខរកម្មរហូតដល់កីឡា - ការកំសាន្ត - ភាពយន្តនឹងទូរទស្សន៍ ។

ដោយយើងពុំទាន់ស្គាល់ច្បាស់នូវនិទ្ទាភារនៃអង្គការរបស់គេផង ដោយហិបប្រាក់យើងក៏ខ្វះខាតខ្សោយផង យើងប្រហែលមិនបញ្ជូនគណៈប្រតិភូទៅមកនឹងមហាសន្និបាតនេះទេ ។ ក្នុងឱកាសបដិសណ្ឋារកិច្ចនេះ សហជីវិន សូ-ណៃម បានជូនពានប្រាក់មួយជាអនុស្សាវរីយ៍ដល់ភ្ញៀវយើង ។

កាលពីប៉ុន្មានថ្ងៃមុននេះ សហព័ន្ធអន្តរជាតិបានធ្វើសេចក្តីថ្លែងអំណរគុណមក ស.ស.ខ. យើង ព្រមទាំងបានអញ្ជើញយើងជាផ្លូវការផង ។ ស.ស.ខ. យើងប្រហែលជានឹងចាត់មិត្ត អៀង គន្ធសាគី ដែលនៅប្រទេសបារាំងស្រាបៀបឱ្យចូលរួមមហាសន្និបាតនេះជាឯកជន។

ពិធីជប់លៀងជូនដំណើរ

មិត្ត យ៉ន គីមតេក

កាលពីខែមុននេះ មិត្ត យ៉ន គីមតេក ដែលទើបតែ
នឹងចេញពីមហាវិទ្យាល័យគរុកោសល្យ ទៅ
បង្រៀននៅវិទ្យាល័យព្រះគន្ធបុប្ផា (ព្រៃទទឹង
កំពង់ចាម) បានត្រូវផ្លាស់ទៅបង្រៀននៅអនុវិទ្យា-
ល័យកំពង់ត្របែក ព្រៃវែង ។

ក្នុងឱកាសបែកគ្នា មិត្តយ៉ននៅវិទ្យាល័យ

នោះ បានមូលមតិគ្នាធ្វើពិធីជប់លៀងមួយដើម្បីនឹងជូនដំណើរអ្នកដែលត្រូវចេញ ។ មហា
អាហារតិចតួចស្នូចស្នើសុំមែនពិត ប៉ុន្តែទឹកចិត្តសាមគ្គីភាពមានព្រំដែនទូលំទូលាយណាស់ ។
មិត្តយ៉នគង់បានដឹងហើយថា នៅក្នុងវិទ្យាល័យព្រះគន្ធបុប្ផា ក្រោមកិច្ចឧបត្ថម្ភរបស់
មិត្ត ឈឹម នឹម (នាយក) ស.ស.ខ. យ៉នបានស្គាល់នូវការរីកចំរើនពុំចេះឈប់ឈរ ។

សារាចរបញ្ជាក់អំពីការធ្វើប្រាក់បំណាច់ គ្រួសារជូនបុគ្គលិកសិក្សា

N°- 3.996 - Cpté/S.

Phnom-Penh, le 9 Septembre 1965

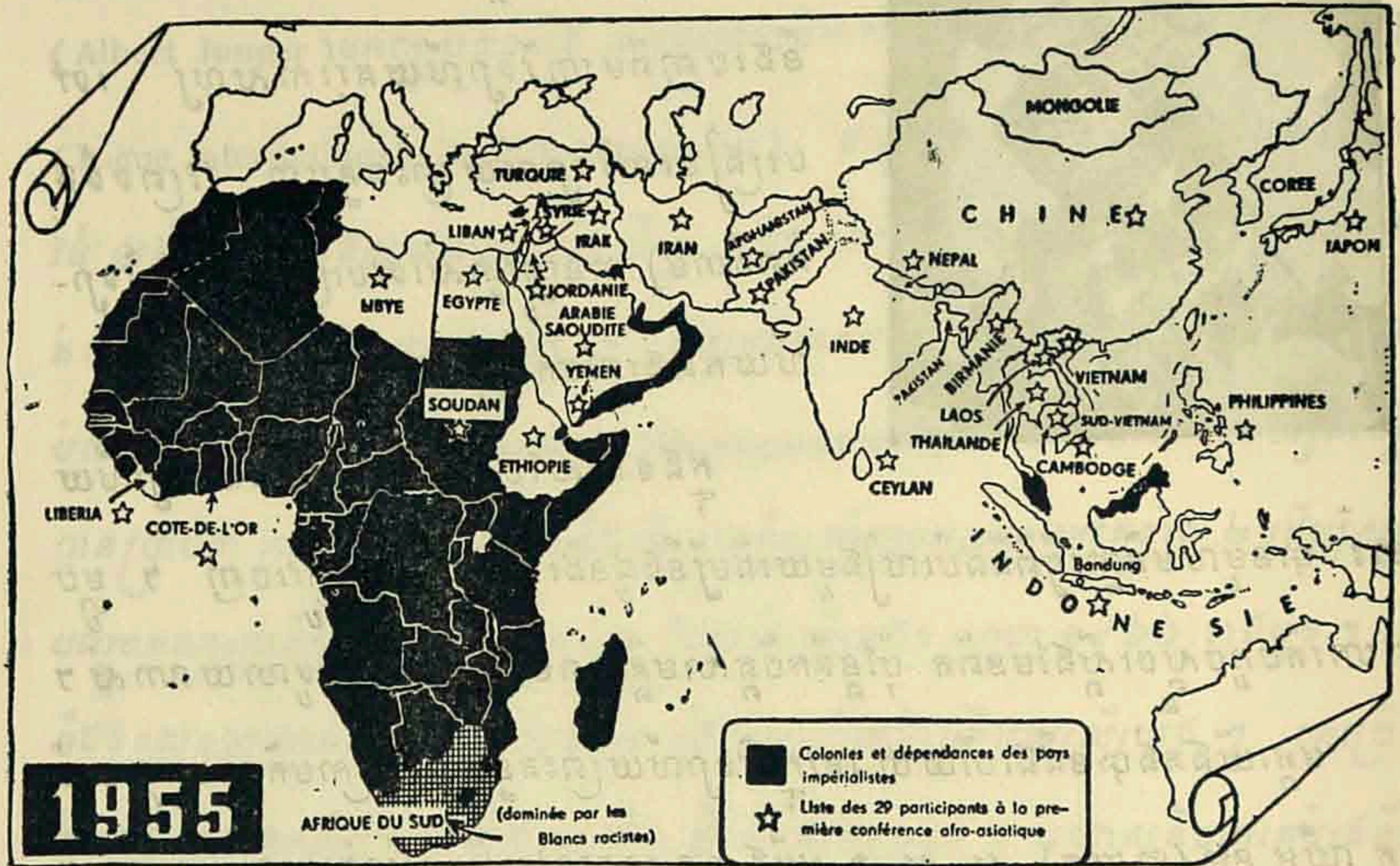
LE MINISTRE D'ETAT CHARGE DE L'EDUCATION NATIONALE

A Monsieur le Directeur Général de l'Education

O B J E T : Mandatement de l'allocation familiale et de différence de solde
REFERENCE: Ma lettre n° — 3238 cpté/S. du 5 Juillet 1965.

La deuxième paragraphe de ma circulaire citée en référence a men-
tionné que pour pallier à l'éventualité du manque de crédits pour le paiement
du traitement du personnel pour les deux derniers mois du dernier trimestre
de l'année en cours, le Département «décide de suspendre pour le moment
le paiement des nouvelles allocations familiales et tout autre changement de

ការប្រជុំប្រលងនា ទ្វីបអាស៊ី

ថ្ងៃ ១៨ មេសា ១៩៦៥ នេះ ជាថ្ងៃខួបទី ១០ នៃសន្និសីទអាស៊ី-អាហ្វ្រិក ដែលបានបើកធ្វើឡើងនៅទីក្រុងប៉ាន់ឌុន (ឥណ្ឌូណេស៊ី) កាលពីថ្ងៃ ១៨ មេសា ១៩៥៥ ។ នៅពេលនោះ មានប្រទេសអាស៊ី-អាហ្វ្រិកចំនួនតែ ២៧ ទេដែលបានទៅចូលរួម ។

ដូចយើងឃើញស្រាប់ នៅពេលនោះ ប្រទេសអាហ្វ្រិកភាគច្រើនកំពុងតែត្រូវបិតនៅក្រោមនឹមអាណានិគមនិយមនៅឡើយ ។

ក្នុងរយៈពេល ១០ ឆ្នាំកន្លងទៅនេះ មានប្រទេសអាស៊ី-អាហ្វ្រិកចំនួន ៣៥ បានទាមទារបាននូវឯករាជ្យរបស់ខ្លួនថែមទៀត តាមគំនិតនៃសន្និសីទប៉ាន់ឌុន ។

(ផែនទីស្រង់ពី «ព័ត៌មានប៉េកាំង» លេខ 17/1965)

situation du personnel survenu en cours de l'année au titre de différence de traitement résultant de la nomination, du versement, de la promotion, du reclassement et de la titularisation»

J'ai l'honneur de vous faire connaître que :

1° — Il ne s'agit nullement de la suspension de l'octroi des allocations familiales ni de la suppression desdites allocations.

2° — Il n'est non plus question de non mandatement de différence de solde et accessoires résultant de tout changement de situation du personnel.

3° — Ces allocations familiales et ces différences de solde et accessoires visées plus haut seront toujours mandatées au profit du personnel bénéficiaire intéressé au fur et à mesure que le Département dispose des crédits disponibles à cet effet.

4° — La circulaire du Département susvisée vise à éviter que les services procédant au mandatement des nouvelles allocations familiales et de différence de solde et accessoires des nouveaux changements de situation du personnel sur les crédits engagés dès le début de l'année, objet de l'état 3 lequel ne prévoit que les dépenses suivant la situation initiale du personnel au début de l'année, crédits délégués chaque trimestre pour ces fins, car toutes dépenses non prévues à l'état 3 doivent être l'objet de nouveaux engagements.

5° — Le mandatement des nouvelles allocations familiales et des différences de solde et accessoires pour les nouveaux changements de situation du personnel doit donc être subordonné aux nouveaux engagements de dépenses faits par le Département suivant les disponibilités budgétaires et au vu de la demande supplémentaire de crédits avec pièces justificatives réglementaires faites par les provinces intéressés.

Je vous prie en conséquence de vouloir bien communiquer d'urgence ces précisions à tout le personnel placé sous vos ordres et l'inviter à ne plus, à ce sujet, faire circuler des bruits tendancieux susceptibles de porter atteinte au renom du Département. Désormais, les auteurs de ces bruits s'ils venaient à être découverts, seraient exposés à des sanctions disciplinaires pour diffamation./—

Signé : SISOWATH SIRIK MATAK

បណ្ណាគារ វិជ្ជាសាគល

257 វិថីព្រះបាទសីហនុ ភ្នំពេញ

បណ្ណាគារ សុភមិត្ត

367 C ផ្លូវកម្ពុជាក្រោម ភ្នំពេញ

បណ្ណាគារទាំង ២ នេះ នឹងចុះថ្លៃ 10% ជូនមិត្តយើងដែលទៅទិញ

សៀវភៅខ្មែរ នៅបណ្ណាគារទាំងនេះ ហើយដែលបានបង្ហាញ

បណ្ណាសមាជិកផង ។

ប្រធានវិញ្ញាសា ប្រឡងបឋម

សិក្សាប្រក ភាគទី ២

ក - ផ្នែក « ទស្សនវិជ្ជា » (PHILO) - សម័យថ្ងៃ ១៦-៨-៦៥

១. វប្បធម៌ឥណ្ឌា-ខ្មែរ (១ ម៉ោងកន្លះ)

តាមការជ្រើសរើសនៃបេក្ខជន :

ប្រធានទី ១ : ការសិក្សាវប្បធម៌ អរិយធម៌ឥណ្ឌា មានផលប្រយោជន៍

ដូចម្តេចខ្លះ ចំពោះការសិក្សាវប្បធម៌ អរិយធម៌ខ្មែរ ?

ចូរអធិប្បាយ ។

ប្រធានទី ២ : លទ្ធិវេទនិយមបានដឹកនាំមនុស្សធម៌ប្រព្រឹត្ត ខ្លះអំពើ

អ្វីខ្លះ ? ខ្លះសីលធម៌អ្វីខ្លះ ?

ប្រធានទី ៣ : តើអ្វីខ្លះដែលជាគោលមូលដ្ឋានក្នុងព្រហ្មញ្ញនិយម ?

២. ការតែងខ្លាចទស្សនវិជ្ជា (៤ ម៉ោង)

1er sujet.— D'Alembert recommandait comme bonne méthode de formation intellectuelle de « s'exercer aux démonstrations rigoureuses » et de « ne pas s'y borner ».

Expliquez et appréciez cette opinion.

2e sujet.— Expliquer la définition de la sensation donnée par ARISTOTE : « C'est l'acte commun du sentant et du senti ».

3e sujet.— Quelle est la signification et quelle est la valeur de ce conseil fréquemment donné : « Pensez par vous-mêmes » ?

៣. វិទ្យាសាស្ត្រ ធម្មជាតិ (១ ម៉ោងកន្លះ)

1er sujet— La rétine: structure; rôle de ses différents constituants.

2e sujet.— La cellule végétale: sa structure et ses principaux constituants morphologiques.

3e sujet. — La chlorophylle: extraction, séparation des pigments, spectre d'absorption, rôle dans la photosynthèse.

៤. រូបវិទ្យា (១ ម៉ោងកន្លះ)

1er sujet.— Propriétés chimiques de l'éthylène.

Application numérique

On enflamme un mélange de 2 litres de l'éthylène et de 4 litres de chlore dans les conditions normales de température et de pression.

1°— Indiquer la nature et la masse des produits formés,

2°— Même question lorsqu'on abandonne ce mélange à la lumière diffuse.

On donne: $H = 1$; $Cl = 35,5$.

2e sujet.— L'acide acétique: propriétés chimiques et préparations.

Application numérique.

On ajoute peu à peu une solution de NaOH (solution normale) à 10 cm³ de vinaigre blanc additionné de phthaléine du phénol. La coloration rouge est obtenue lorsqu'on y verse exactement 13,2 cm³ de NaOH. Déduire de ce dosage la masse d'acide acétique par litre de vinaigre.

3e sujet.— Chaleur et travail: expérience de Joule; calcul du travail transformé en chaleur; calcul de la quantité de chaleur Q.

Application numérique.

Un mobile de masse 10 tonnes est animé d'une vitesse de 45 km/h. Calculer l'énergie cinétique en joules de ce mobile.

On arrête brusquement ce mobile et on suppose que toute son énergie se transforme en chaleur, calculer cette quantité de chaleur.

ខ. វិទ្យាសាស្ត្រគណិតវិទ្យា (MATHS ÉLEM)

១. ការតែងខាងទស្សនវិទ្យា (៣ ម៉ោង)

1er sujet.— La place si élevée que l'homme occupe sur l'échelle animale, lui permet-elle d'arriver à la connaissance de la vérité.

Quel est le souverain bien de cette vérité ?

2e sujet.— Avantages et dangers d'une culture mathématique.

3e sujet.— « En tant que les théorèmes des mathématiques se réfèrent à la réalité ils ne sont pas exacts. En tant qu'ils sont exacts, ils ne se réfèrent pas à la réalité » (EINSTEIN).

២. រូបវិទ្យា (៤ ម៉ោង)

Questions de cours (au choix des candidats)

1er sujet.— Théorème de l'énergie cinétique. Applications.

2e sujet.— Pendule pesant : étude expérimentale.

Calcul de la période.

3e sujet.— Lois relatives aux déterminations des masses moléculaires :

Loi d'Avogadro - Ampère, lois de Raoult. Densité d'un gaz par rapport à l'air, densité d'un liquide vaporisable, cryoscopie.

Problème obligatoire

L'analyse de 0,290 gr d'une substance organique S composée uniquement de carbone, d'hydrogène et d'oxygène, a donné les résultats suivants :

La masse du tube à ponce sulfurique a augmenté de 0,270 gr ;

La masse des tubes à potasse a augmenté de 0,660 gr ;

D'autre part, 0,15 gr de ce même corps S, opéré par la méthode de Meyer, permet de recueillir 62,4 cm³ d'air mesurés sur la cuve à eau à 17°C, sous la pression de 752 mm de mercure. La tension de la vapeur saturante d'eau est $f=15$ mm de mercure à 17°C ; le litre d'air, dans les conditions normales de pression et de température (0°C, 760 mm de mercure), est $a_0=1,293$ gr.

On demande de calculer :

- 1° — La composition centésimale du corps S;
- 2° — Sa densité de vapeur et sa masse moléculaire;
- 3° — Sa formule brute et les isomères possibles de S, en supposant les 2 atomes de carbone voisins unis entre eux par une seule liaison;
- 4° — Un de ces isomères est un réducteur. Dire quelles sont les propriétés chimiques caractéristiques permettant de l'identifier.

On donne : C = 12

H = 1

O = 16

៣. គណិតវិទ្យា (៤ម៉ោង)

Questions de cours (au choix des candidats)

1er sujet. — Progression géométrique : définition, expression de la somme, limite quand le nombre de termes de cette somme augmente infiniment :

2e sujet. — Divisibilité d'un polynôme $P(x)$ par $x - a$.

3e sujet. — Résolution de l'équation :

$$a \cos x + b \sin x = c.$$

Relation entre a, b, c , pour que l'équation admette des solutions.

Problème obligatoire

On considère la fonction $y = f(x)$ définie de la façon suivante : $y = x(x - 210 \log x)$ pour $x > 0$; $y = 0$ pour $x = 0$.

1° — Calculer la limite de y quand x tend vers 0. En déduire que la fonction est continue $[0, +\infty[$

2° — Calculer la dérivée de la fonction y .

Désignant cette dérivée par z , étudier les variations de la fonction z . Construire le graphe de cette fonction.

3° — Étudier les variations de la fonction y ; construire le graphe de cette fonction. On désigne par (Γ) la courbe de y .

4° — Étudier suivant les valeurs de m , le nombre de tangentes à la courbe (Γ) ayant pour coefficient angulaire m .

5° — On considère $F(x)$ définie de la façon suivante :

$$F(x) = \frac{x^3}{3} + \frac{x^2}{2} (1 - 2 \log x) \text{ pour } x > 0 ; F(0) = 0$$

Démontrer que $F(x)$ est une primitive de $f(x)$.

Application au calcul de l'aire, S , du domaine limité par le segment de droite OA et l'arc OA de la courbe (Γ) , où A est le point de la courbe d'abscisse 2.

(NB. — $\log x = \logarithme \text{ népérien de } x$).

៤. វិទ្យាសាស្ត្រធម្មជាតិ (២ម៉ោង)

- 1er sujet.— Propriétés des muscles striés.
Etude graphique de la contraction musculaire.
- 2e sujet.— Mécanisme optique de la vision : formation des images et mise au point des images.
- 3e sujet.— Absorption intestinale et fonction glycogénique du foie.

គ. វិទ្យាសាស្ត្រពិសោធន៍ (SCIENCES EXP)

១. ការតែងខាងទស្សនវិជ្ជា (៣ម៉ោង)

- 1er sujet.— « On expérimente avec sa raison »
(CLAUDE BERNARD)
- 2e sujet.— Un fait, une loi, une théorie. Définir brièvement le sens de ces trois termes selon qu'ils sont employés en logique ou en morale
- 3e sujet.— La philosophie est - elle pour le penseur « un refuge » loin du tumulte de la vie ou doit - elle être regardée comme une méditation des problèmes posés par l'actualité ?

២. រូបវិទ្យា (៤ម៉ោង)

Questions de cours (au choix des candidats)

- 1er sujet.— L'aldéhyde acétique : Préparations et propriétés chimiques.
- 2e sujet.— L'acétamide: propriétés chimiques et préparations.
- 3e sujet.— Energie cinétique: Théorème ; applications au solide en mouvement de translation et de rotation autour de son axe.
Applications.

Problème obligatoire :

Un volant dont la masse est $M=500$ kg et peut être considérée comme entièrement répartie sur toute sa périphérie, a un diamètre de 2 mètres. Il tourne autour de son axe horizontal avec une vitesse constante de 50 tours à la minute.

On demande de calculer :

1°— l'accélération de son mouvement ;

2°— son énergie cinétique en joules et la quantité de chaleur, en calories, développée au cours de l'arrêt du volant sous l'action d'un frein agissant par frottement ;

3°— quelle serait la masse d'un projectile dont la vitesse est de 30 m/s, pour que son arrêt brusque puisse dégager la même quantité de chaleur, et par suite posséder l'énergie cinétique précédemment calculée ?

4°— un treuil de masse négligeable, de rayon $r = 20$ cm, de même axe que celui du volant, est solidaire à ce dernier. Le volant peut être mis en mouvement par une masse $m = 100$ kg attachée à un fil inextensible passant sur ce treuil. Le système étant au repos, et on agit sur m qui descend d'une hauteur $h = 1$ m.

Quelle est alors la vitesse de m ?

On prendra :

$$J = 4,2 \text{ J/cal. ;}$$

$$g = 9,80 \text{ M.K.S. ;}$$

$$\tilde{\pi}^2 = 9,9 \text{ ;}$$

On négligera les forces de frottement.

៣. គណិតវិទ្យា (៣ ម៉ោង)

1.— Etudier la fonction : $y = x - 1 + \frac{9}{x}$

Construire la courbe représentative .

Calculer l'aire de la surface comprise entre la courbe, l'asymptote oblique et les droites d'équation $x = 1$ et $x = e$.

On prendra $e = 2,7$.

2.— Soit une progression arithmétique de 7 termes $u_1, u_2, u_3, u_4, u_5, u_6, u_7$

On pose $u_4 = a$.

a)- Calculer en fonction de a la raison r de la progression arithmétique sachant que :

$$(u_1 + u_2 + u_3)(u_5 + u_6 + u_7) = 9r(1-4) .$$

Déterminer la somme des 7 termes.

b)- Vérifier la formule :

$$\frac{u_3 u_6 - u_2 u_5}{2u_4} = r .$$

3.— Dans une loterie de 70 billets, il y a 6 lots.

On prend 3 billets.

Quelle est la probabilité :

a)— de gagner un lot et un seul.

b)— de ne rien gagner.

៤. វិទ្យាសាស្ត្រធម្មជាតិ (៣ម៉ោង)

1er sujet.— Température du corps ; la régulation thermique.

2e sujet.— Description sommaire de l'appareil urinaire ; physiologie de l'élimination urinaire.

3e sujet.— Le pancréas et ses fonctions.

បណ្ណាគារ គីម គី

លេខ 95 វិថីព្រះយុគន្ទ ភ្នំពេញ

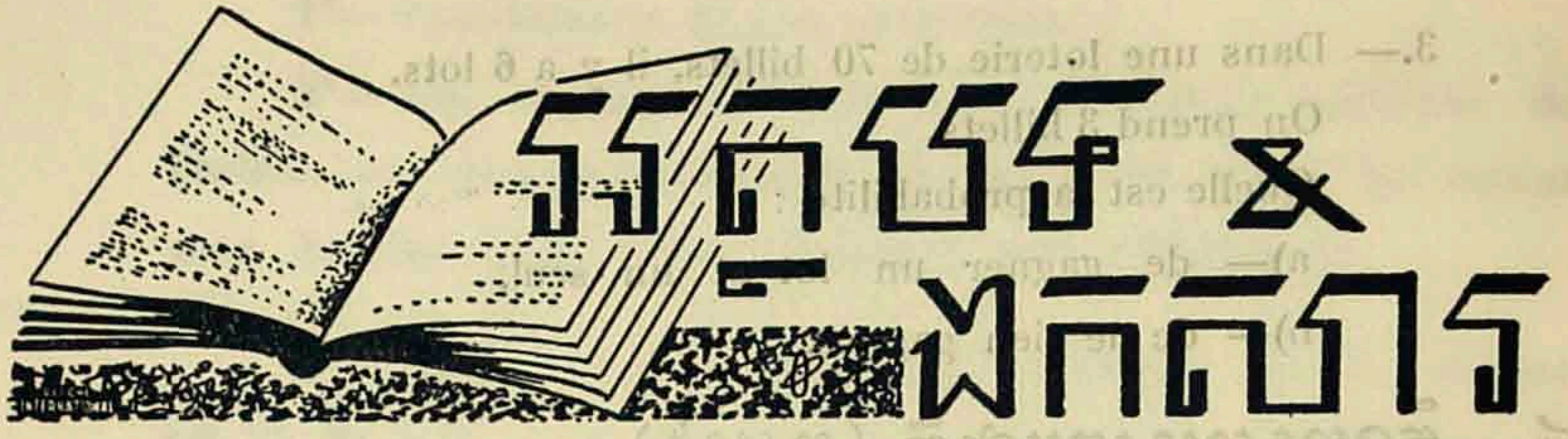
បណ្ណាគារ គីម សេង

លេខ 223 មហាវិថី ព្រះមុនីវង្ស ភ្នំពេញ

មានសេចក្តីរីករាយនឹងចុះថ្ងៃ 20% ជូនសមាជិកនៃ **សមាគម**

សាស្ត្រាចារ្យខ្មែរ ដែលទៅទិញសៀវភៅខ្មែរនៅបណ្ណាគារទាំងនេះ ។

សូមបង្ហាញបណ្ណសមាជិក !

ប្រវត្តិវិទ្យា

ការប្រកួតប្រណាំងអន្តរជាតិ
ពីឆ្នាំ 1904 ដល់ឆ្នាំ 1914

សេចក្តីផ្តើម

ដោយ ម៉ែ លន់

ឆ្នាំ ១៩០៤ - ១៩០៥ ជាឆ្នាំដែលប្រទេសបារាំងនឹងចក្រភពអង់គ្លេសបានខិតចូលជិតគ្នា ជាឆ្នាំដែលប្រទេសរុស្ស៊ីត្រូវទទួលបានបរាជ័យមួយយ៉ាងដ៏ធ្ងន់ធ្ងរ ក្នុងចម្បាំងជប៉ុន - រុស្ស៊ី នៅម៉ង់ជូរី ជាឆ្នាំដែលធ្វើឱ្យនយោបាយនៅទ្វីបអឺរ៉ុប ឈានចូលក្នុងទំព័រប្រវត្តិសាស្ត្រថ្មីមួយទៀត ជាឆ្នាំដែលប្រកបទៅដោយវិបត្តិផ្សេងៗ ទៅដោយស្ថានភាពតឹងតែងជាលំដាប់ ។

ក. មហាអំណាចទ្វីបអឺរ៉ុប

មកដល់ឆ្នាំ ១៩១៤ នៅទ្វីបអឺរ៉ុប មានរដ្ឋតែ ៥ ទេ ដែលជាមហាអំណាចក្នុងលោកយើងនេះ ហើយមហាអំណាចទាំងនោះ ជាអ្នកដឹកនាំនយោបាយសាកលលោកទាំងមូលតែម្តង ។ ប៉ុន្តែមហាអំណាចទាំង ៥ ខាងលើនេះ មានការលូតលាស់មិនស្មើគ្នាឡើយ ។

១. ប្រទេសរុស្ស៊ីនិងអូទ្រីស - ហុងគ្រី - ប្រទេសទាំងពីរនេះ ទើបតែចាប់ផ្តើមរៀបចំសេដ្ឋកិច្ចរបស់ខ្លួនឱ្យទាន់សម័យ ឱ្យមានលក្ខណៈជាសេដ្ឋកិច្ចរៀបចំទើប ។ ឧស្សាហកម្មមានសកាតអនុថយនៅឡើយ ។ រោងចក្រមានតិចតួចស្តាប់ស្តើងតាមទីក្រុង

ទាំងឡាយ ។ ផ្លូវថ្នល់ត្រូវស្រួលលាស់ ហើយភាគច្រើននៃប្រជាពលរដ្ឋ ជាអ្នកស្រែចំការ ប្រកបមុខរបរកសិកម្ម ។

២. សាធារណរដ្ឋប្រជាជាតិ ជាប្រទេសប្រកបដោយទស្សនាវដ្តីទំនើប ហើយ មានមធ្យោបាយដឹកនាំលូតលាស់យ៉ាងក្រៃលែង ។ កសិកម្មមានការវិវត្តយឺតយ៉ាវ ។ កសិកម្មរៀបចំទំនើបក៏ត្រូវមានដែរ ។ តែសាធារណរដ្ឋប្រជាជាតិ ជាមហាអំណាចអាណា និគមមួយខ្លាំងពូកែ មានទឹកដីឯនាយសមុទ្រច្រើន រាយប៉ាយគ្រប់ទ្វីប ។ ប្រាក់ប្រាក់ទៀត សោត មានជំហររឹងមាំ ទឹកជ្រាលជ្រៅណាស់ជាតិ ដូចប្រាក់ដុល្លារស្តារឡើងនេះ ។

៣. ចក្រភពអង់គ្លេស ជាមហាអំណាចអាណានិគមមួយ មានបូព៌ានុភាព ខ្លាំងណាស់ ។ មកទល់នឹងដើមសតវត្សទី ២០ ចក្រភពអង់គ្លេស ជាមហាអំណាចលេខ ១ ខាងសេដ្ឋកិច្ច នៅក្នុងទ្វីបអឺរ៉ុប ។ ការបដិវត្តន៍ខាងសេដ្ឋកិច្ច បានប្រព្រឹត្តនៅចក្រភព អង់គ្លេសមុនគេបង្អស់ គឺចាប់តាំងពីដើមសតវត្សទី ១៧ មកម៉្លោះ ។ ម៉្លោះហើយចក្រភព អង់គ្លេសមានទស្សនាវដ្តីលូតលាស់ជាងគេ (មានទស្សនាវដ្តីច្រើន-ធួន-ដៃកថែប លេខ ១ ក្នុងលោក) ។

ម្យ៉ាងទៀត ចក្រភពអង់គ្លេសមានប្រទេសជាមិត្តជាងគេ (៣១ លានគីឡូម៉ែត្រ- ក្រឡា-៣០០ លាននាក់) គឺ ១ ភាគ ៤ នៃមនុស្សក្នុងលោកយើងទាំងមូល ។ ប៉ុន្តែមកដល់ ឆ្នាំ ១៩១៤ មហាអំណាចចក្រភពអង់គ្លេស ត្រូវមានគេកំហែងគំរាមដំហានរបស់ខ្លួន គឺ អាណ្លីម៉ាញ ។

៤. អាណ្លីម៉ាញ ក្នុងដើមសតវត្សទី ២០ ប្រទេសអាណ្លីម៉ាញជាប្រទេសមួយ ដែល មានប្រជាពលរដ្ឋច្រើនជាងគេ នៅអឺរ៉ុបប៉ែកខាងលិច (៦៧ លាននាក់) ។ ជាប្រទេស ប្រកបដោយភោគទ្រព្យធនធានច្រើន ។ ទស្សនាវដ្តីអាណ្លីម៉ាញលូតលាស់យ៉ាងឆាប់រហ័ស ក្រៃលែង ។ ពាណិជ្ជកម្ម និងទស្សនាវដ្តីអាណ្លីម៉ាញតែងតែប្រកួតប្រជែង និងទស្សនាវដ្តី

នឹងពាណិជ្ជកម្មអង្គភាព ហើយច្រើនតែទទួលបានជាគុណយោជន៍ ។ ប្រទេសអាណ្លីម៉ង់
 ជាប្រទេសមានកងទ័ពច្រើនជាងគេ ប្រកបដោយអាវុធយុទ្ធភ្នកណ្តាស់ទំនើប ហើយមាន
 នាយដឹកនាំនឹងវិន័យយ៉ាងហ្មត់ចត់ ។ ប្រទេសអាណ្លីម៉ង់ចង់ត្រួតត្រាសមុទ្រថៃមទៀត ។
 នាវាអាណ្លីម៉ង់ជានាវាទ័ពកងលោក បន្ទាប់ពីចក្រភពអង្គរ ដែលជាហេតុធ្វើឱ្យចក្រ
 ភពអង្គរ មានសេចក្តីព្រួយបារម្ភជាច្រើន ។

ខ. ការប្រឆាំងប្រល័យខ្មែរសេដ្ឋកិច្ច

ដូចយើងបានឃើញត្រួតស្រាវ មកខាងលើ មហាអំណាចទាំង ៥ ខំពង្រឹងហើយពង្រីក
 ទស្សនាវិទ្យាមួយចំនួន ។ ទាំងអស់គ្នា គេខំធ្វើឱ្យទស្សនាវិទ្យាមួយចំនួន រហូតលាស់ឆាប់រហ័ស
 ទាន់សម័យ ដើម្បីយកឈ្មោះតែសព្វខ្លួន ។ នៅប្រទេសអាណ្លីម៉ង់ ការលូតលាស់មាន
 សន្ទុះលឿនណាស់ ដែលជាហេតុនាំឱ្យមហាអំណាចដទៃទៀត ព្រួយបារម្ភជាខ្លាំង ។ ការ
 ប្រណាំងប្រជែងរវាងមហាអំណាចទាំងនេះ មានសភាពរឹតតែស្វិតស្វាញឡើងៗ ។ កង
 ព័កពលលោកយើងទាំងមូល គេប្រកួតប្រណាំងដណ្តើមផ្សារគ្នា ដណ្តើមសម្បទានអណ្តូងរ៉ែ
 ឬផ្សារទេះភ្នំ ។ គេប្រណាំងគ្នា ដណ្តើមទទួលបានការសាធារណៈឱ្យប្រទេសណា
 ដែលត្រូវការ គេដណ្តើមគ្នាលក់អាវុធយុទ្ធភ្នកណ្តាស់ទៅដល់ប្រទេសនានា ។ ល ។

ជួនកាល រដ្ឋាភិបាលជួយការពារផលប្រយោជន៍ជនជាតិរបស់គេ ក៏ការប្រកួត
 ប្រណាំងដណ្តើមគ្នានេះ ដែលជាហេតុនាំឱ្យការប្រណាំងប្រជែងខាងសេដ្ឋកិច្ច ប្រែក្លាយ
 ទៅជាការប្រណាំងប្រជែងខាងនយោបាយទៀតផង ។

គ. ការប្រឆាំងប្រល័យខ្មែរអាណានិគម

នៅដំណាច់សតវត្សទី ១៧ សាកលលោកទាំងមូលត្រូវបានបែងចែកជាស្រេច រវាង
 មហាអំណាចអង្គរ បារាំង រុស្ស៊ី អាណ្លីម៉ង់ អ៊ីតាលី សហរដ្ឋអាមេរិក ។ ប្រទេស

អាណាម៉ាញ បានចំណែកតិចជាងគេ គឺតិចជាងចក្រភពអង់គ្លេស និងសាធារណរដ្ឋបារាំង ។

ចក្រភពអង់គ្លេស ត្រូវបានទទួលចំណែកធំជាងគេខាងអាណានិគម ។ ប្រទេសអង់គ្លេសជា

ប្រទេសលេខ ១ ក្នុងលោក ក្នុងវិស័យពាណិជ្ជកម្ម ហើយនឹងការដឹកមូលធនចេញទៅរកស្តី

នៅក្រៅប្រទេស ។ ក្នុងករណីនេះ ប្រទេសអាណាម៉ាញ ដែលមានគំនិតចង់សើរើបែងចែក

ពិភពលោកម្តងទៀត មុខតែប្រទេសនឹងទប់ស្កម្មយ៉ាងសំបើម គឺចក្រភពអង់គ្លេសនេះឯង ។

នៅដើមសតវត្សទី ២០ ទំនាស់រវាងមហាអំណាចអាណានិគមទាំងឡាយ មានសភាព

រឹតតែខ្លាំងឡើង ។ យ៉ាងណាមិញ ការលូតលាស់យ៉ាងឆាប់រហ័សនៃទស្សវិស័យកម្ពុជា

បានបង្កើតឱ្យមានចក្រភពត្តិវិស័យម ពោលគឺនយោបាយរុករានយកប្រទេសដទៃមកធ្វើជា

អាណានិគមរបស់ខ្លួន ។

ក្នុងករណីនេះ ប្រទេសអង់គ្លេសដែលមានអារ្យធម៌ខាងទស្សវិស័យកម្ពុជា ដណ្តើម

បានប្រទេសអាណានិគមច្រើនជាងគេដែរ ក្នុងលោកយើងនេះ ហើយចក្រភពអង់គ្លេស

ត្រូវតែយាមល្បាតអាណានិគមរបស់ខ្លួន ដោយប្រកាន់ខ្ជាប់នូវគោលការណ៍នយោបាយ

ពីរយ៉ាង គឺ ម្យ៉ាងរក្សាទុកតម្លាភាពលើសមុទ្រ និងមហាសាគរទាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀតគឺពិនិត្យ

ត្រួតត្រាផ្លូវឆ្ពោះទៅកាន់ប្រទេសឥណ្ឌា ។

ចំណែកប្រទេសបារាំង គេចង់បង្កើតការស្ថាបនាអាណានិគមរបស់គេ នៅទ្វីប

អាហ្វ្រិកដោយភ្ជាប់ប្រទេសម៉ារ៉ុកឱ្យចូលមកក្នុងអំណាចរបស់គេ ។ ប្រទេស អ៊ីតាលី

ដែលត្រូវគេទាត់ចេញពីប្រទេស ទ្រុយនីស៊ីនីប្រទេស អេស្ស៊ី (Ethiopie) បានវាតយក

ប្រទេសទ្រីបូលីតន (Tripolitaine) ហើយបានគ្រប់គ្រងលើផ្លូវសមុទ្រ អាទ្រីយ៉ាទិក

(Mer Adriatique) ឆ្នេរសមុទ្របែកបស្ទិមនៃដំបង់បាល់កង ។

ម្យ៉ាងទៀត ទៀបកោះបាល់កង (Presqu'île balkanique) ជាដំបង់មួយគ្មានស្ថិរ

ភាពបន្តិចណាឡើយ ហើយជាដំបង់ដែលប្រទេសរុស្ស៊ី និងប្រទេសអូទ្រីសវាតឆ្លងតាម

របស់ខ្លួន ។

ប្រទេសរុស្ស៊ីដែលបានទទួលបរាជ័យយ៉ាងដួរចត់នៅចុងបូព៌ាប្រទេស ក្នុងចម្បាំង
រុស្ស៊ី - ជប៉ុន (១៩០៥) បានត្រឡប់មករកគោលដៅចាស់របស់ខ្លួនវិញ គឺវាតយកទីក្រុង
កុងស្តង់ទីណូប (Constantinople) និងប្រកសមុទ្រដេត្រូ (les Détroits) ។

ប្រទេសអូទ្រីសចង់ដណ្តើមយកប្រទេស សាឡូនីក (Salonique) ហើយនឹងគ្រប់
គ្រងលើប្រទេស ស៊ែរីប៊ី (Serbie) ដែលរាំងផ្លូវខ្លួន ។ នេះជាបញ្ហាសុក្រស្នាញមួយ
ពីព្រោះនៅក្នុងប្រទេសអូទ្រីសមានជនជាតិ យូហ្គាស្លាវ រាប់លាននាក់ដែលនិយមក្រឡេក
សម្លឹងតែប្រទេសស៊ែរីប៊ី (Serbie) ជារដ្ឋសេរី ។

ចំណែកប្រទេសអាល្លឺម៉ាញវិញ មិនត្រឹមជាមហាអំណាចលើទ្វីបប៉ូណោះទេ គឺចង់
បានជាមហាអំណាចលើសមុទ្រ និងលើពិភពលោកយើងទាំងមូលថែមទៀត ។ ដោយ
គ្មានដីសេសសល់នឹងត្រួតត្រា មហាអំណាចអាល្លឺម៉ាញ បានសម្លឹងរមិលមើលគ្រប់ទិស
ទី គឺសម្លឹងមើលប្រទេសទួរគីភាគអាស៊ី តែក្នុងជំហាននោះ ទបសគ្គបានរង់ចាំខ្លួនជាស្រេច
គឺប្រកាសអង្គការសន្តិភាពប្រទេសរុស្ស៊ី សម្លឹងលើប្រទេសម៉ារ៉ុក តែត្រូវពារលើសាធារណ
រដ្ឋបារាំង សម្លឹងលើប្រទេសអាល្លឺម៉ាញប្រកបដោយសុរិយាវិថី តែត្រូវតែបណ្តេញអ្នកត្រួតត្រានៅទី
នោះដោយបឋម គឺប្រទេសបែលស៊ិក និងប្រទេសពរទុយហ្គាល (Belgique - Portugal) ។

ចក្រពត្តិនិយមអាល្លឺម៉ាញ ជាចក្រពត្តិមួយដែលមានកម្មវិធីសំញ៉ាត់ច្បាស់លាស់ឡើយ
តែមានមូលដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ចខ្លាំងជាងគេ ហើយមានកងទ័ពសាហារ៉ាទៀតផង ។

ដូចនេះហើយបានជា តាំងពីឆ្នាំ ១៩០៤ ដល់ឆ្នាំ ១៩១៤ ទ្វីបអឺរ៉ុបទាំងមូលបាន
រស់ក្នុងការកំហែងគំរាមនៃចម្បាំងជានិរន្តរ៍ ។ វិបត្តិមួយហើយមួយទៀត ដែលបានកើត
ឡើងដោយបញ្ហាម៉ារ៉ុក និងបញ្ហាបាល់កង បានធ្វើឲ្យសង្គ្រាមសាកលលោកហៀបតែនឹង
ផុះជាច្រើនលើក ។

ព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗ ក្នុងរយៈសម័យនេះមានដូចតទៅ :

ការឡើងគោកនៃចក្រព្រាត្រាធិរាជអាណ្លីមីង ហ្គីយូមទី២ (Guillaume II) ក្នុងឆ្នាំ១៨៧៥ បានបើកឱ្យមានវិបត្តិជាលើកដំបូងមួយ គឺវិបត្តិអំពីបញ្ហាម៉ារ៉ុក ។ សន្និសីទនៅទីក្រុង អាណូហ្សូស៊ីក ឆ្នាំ១៨៧៥ បានដោះស្រាយឱ្យចាកផុតពីវិបត្តិនេះ ដែលជាហេតុនាំឱ្យ មានសេចក្តីព្រមព្រៀងរវាងប្រទេសអង់គ្លេស និងប្រទេសរុស្ស៊ី (ឆ្នាំ ១៨៧៧) ហើយនឹង ការស្ថាបនានៃសម្ពន្ធត្រីភាគីមួយ ។

ក្រោយមក មានវិបត្តិមួយទៀតបានកើតឡើងនៅទៀបកោះបាល់កង់ដោយប្រទេស អូទ្រីសភ្ជាប់ចូលក្នុងប្រទេសខ្លួននូវប្រទេស បុស្សនី-ហ្គែរហ្សេហ្សីន (Bosnie Herzégovine) ក្នុងឆ្នាំ ១៨៧៨ ។

ក្នុងឆ្នាំ ១៨៧៧ កងទ័ពបារាំងបានលុកចូលក្នុងទីក្រុងហ្វេស ដែលជាហេតុនាំឱ្យ ប្រទេសអាណ្លីមីង បញ្ជូននាវាចម្បាំងរបស់ខ្លួនមកចតចំមុខផែអាហ្គាឌៀរ ដើម្បីកំហែងគំរាម បារាំង ។ វិបត្តិទី២ អំពីបញ្ហាម៉ារ៉ុកនេះ ត្រូវបានដោះស្រាយដោយការព្រមព្រៀងរវាងប្រ- ទេសបារាំងនិងប្រទេសអាណ្លីមីង ស្តីពីបញ្ហាម៉ារ៉ុកនិងបញ្ហាកុងហ្គោ ។

ក្រោយមកទៀត មិនយូរប៉ុន្មាន មានការស្រុតស្រាយមួយបានកើតឡើងនៅភូមិភាគ មជ្ឈិម :- ប្រទេសអ៊ីតាលី បានចូលគ្រួសារលើប្រទេសទ្រីបូលីតន (ឆ្នាំ១៨៧៧) ចម្បាំង រវាងប្រទេសអ៊ីតាលីនិងប្រទេសទួរគី (១៨៧៧ - ១៨៧៩) សម្ពន្ធនៃប្រទេសបាល់កង់ច្បាំង នឹងប្រទេសទួរគី (១៨៧៩ - ១៨៨១) ច្បាំងនឹងប្រទេសប៊ុលហ្គារី (១៨៨១) ។ ការ ពង្រីកនៃប្រទេសស៊ែរេស៊ី - ប្រទេសក្រិច ប្រទេសរូម៉ានី ទាំងនេះគឺជាហេតុការណ៍មួយដែល ប្រទេសអូទ្រីសមិនអាចអត់ឱនបានឡើយ ។

វេយ្យាករណ៍

សេចក្តីសង្កេតអំពីស្រៈខ្មែរ ដែលមានរៀបរាប់ក្នុងសៀវភៅវេយ្យាករណ៍ដូចៗ

ក្តីប ម៉ៅ

ដោយបានអានសៀវភៅវេយ្យាករណ៍ខ្មែរ ដែលមានសព្វថ្ងៃនេះ ខ្ញុំបានសង្កេតឃើញ ថាមានឯកភាពឡើយ ចំពោះការរៀបរាប់អំពីស្រៈខ្មែរយើង ។ ខ្ញុំបានកត់សំគាល់សភាព ប្លែក ។ គ្នាដូចតទៅនេះ :

១. អំពីប្រភេទវិភាគនៃស្រៈ:

ក) តាមសៀវភៅវេយ្យាករណ៍របស់លោក អៀវ កើស មិនបានបញ្ជាក់ថាមាន ប៉ុន្មានពួកឱ្យច្បាស់លាស់ទេ ។

១) តាមវេយ្យាករណ៍ពិសេសថាមាន ២ ពួកគឺ :

- និស្ស័យសរ: (ស្រៈមិនពេញតួ)
- នឹងសុទ្ធសរ: (ស្រៈពេញតួ) ។

គ) តាមកម្ពុជវេយ្យាករណ៍ថាមាន ៣ ពួកគឺ :

- ស្រៈពេញតួ
- ស្រៈនិស្ស័យ
- ស្រៈផ្សំ

២. អំពីចំនួនស្រៈ:

ក) តាមវេយ្យាករណ៍លោក អៀវ កើស មាន ២១ អង្គ ហើយបើគិតតាមសម្លេង ត្រូវមានរហូតដល់ ៤២ អង្គ ។

១) តាមកម្ពុជវេយ្យាករណ៍ថា :

- ស្រ:ពេញតួមាន ១៨ តួ

- ស្រ:និស្ស័យមាន ២១ តួ

- ស្រ:ផ្សំមាន ៦ តួ ។

គ) តាមវេយ្យាករណ៍ពិសេសថា :

- ស្រ:និស្ស័យមាន ២១ តួ

- ស្រ:ពេញតួមាន ១៤ តួ ។

ឃ) តាមវេយ្យាករណ៍លោក ពូ អ៊ុំថា :

- ស្រ:ពេញតួមាន ១៥ តួ

- ស្រ:និស្ស័យមាន ២០ តួ ។

ង) តាមវេយ្យាករណ៍លោក សៀង ខ័នឌីថា :

- ស្រ:ពេញតួមាន ១៤ តួ

- ស្រ:និស្ស័យមាន ២០ តួ ។

ច) តាមវចនានុក្រមថា :

- ស្រ:និស្ស័យមាន ២១ តួ

- ស្រ:ពេញតួមាន ១៥ តួ ។

៣. អំពីរូបរាងនៃស្រ:ពេញតួ :

ក) តាមវេយ្យាករណ៍លោក អៀវ កើស មានដូចតទៅនេះ !

- អ អា អិ អឹ អី អ៊ អុ អួ អ្ន អើ អឿ អៀ អេ

អែ អៃ អោ អៅ អុំ អ័ អាំ អះ ។

- មានស្រ្តីពេញគ្នាខាងលើនេះខ្លះអាចមានរូបរាងដូចតទៅ :

តិ ត្រី តុ ត្ថិ ឯ ត្រ ត្និ ត្និ ដោយបន្ថែមស្រ្តី: ប្រ ប្រ ព្រ ព្រ ។

១) តាមវចនានុក្រមថា ប្រែកតិវេយ្យាករណ៍ លោក អៀវ កើស តែត្រង់ស្រ្តីខ្លះ

ដូចតទៅ :

តិ ត្រី តុ ត្ថិ ឯ ត្រ ត្និ ត្និ + ប្រ ប្រ ព្រ ព្រ ត្និ

គ) តាមវេយ្យាករណ៍ពិសេសមានដូចតទៅនេះ :

អ អា តិ ត្រី តុ ត្ថិ ប្រ ប្រ ព្រ ព្រ ឯ ត្រ ត្និ ត្និ ។

ឃ) តាមកម្ពុជវេយ្យាករណ៍ថាមានដូចតទៅ :

អ អា តិ ត្រី តុ ត្ថិ ប្រ ប្រ ព្រ ព្រ ឯ ត្រ ត្និ ត្និ អុំ អុំ អាំ អះ ។

៤. អំពីសម្លេងវែង-ខ្លីនៃស្រ្តី:

ក) តាមវេយ្យាករណ៍លោក អៀវ កើស ថា :

- ស្រ្តីខ្លីមាន ១០ គ្នាគឺ: អិ អ៊ិ អ៊ិ អុ អៃ អោ អុំ អុំ អាំ អះ ។

- ស្រ្តីវែងមាន ១១ គ្នាគឺ: អ៊ អ៊ា (អ៊) អ៊ អ៊ អ៊ អ៊ អ៊ អ៊ អ៊ អ៊ អ៊ អ៊ ។

ខ) តាមវេយ្យាករណ៍ពិសេសថា :

- ស្រ្តីខ្លីមាន ៤ គ្នាគឺ: ។

- ស្រ្តីវែងមាន : ។

គ) តាមលោក ញ៉ាត ថែម ថា :

- ស្រ្តីខ្លីមាន ៦ គ្នាគឺ: ។

- ស្រ្តីវែងមាន ១៧ គ្នាគឺ: ។

៥. អំពីស្រៈសុទ្ធ និង ស្រៈផ្សំ :

ក) តាមវេយ្យាករណ៍លោក អៀវ កើសថា :

- ស្រៈសុទ្ធគឺ : អ អា អិ អី អុ អួ (៦ តួ)

- ស្រៈផ្សំគឺ : អ៊ី អ៊ួ អ៊ឿ អ៊ៃ អ៊ៅ (៥ តួ)

ខ) តាមលោក ញ៉ុក ថែម :

- ស្រៈសុទ្ធ លោកមិនបានបញ្ជាក់ទេ

- ស្រៈផ្សំ គឺ : អ៊ី + យ = ឿ

អា + វិ = អ៊ៅ

អុ + វិ = អ៊ួ ។

៦. អំពីការរៀបចំស្រៈ

ក) តាមវេយ្យាករណ៍លោក អៀវ កើស នឹងកម្ពុជវេយ្យាករណ៍ដាក់ស្រៈ ឌី បន្ទាប់ស្រៈ ឌី

ខ) តាមវេយ្យាករណ៍លោក ញ៉ុក ថែម ដាក់ស្រៈ ឌី បន្ទាប់ស្រៈ ឌី ។

យើងតែងចង់ចាំទុកថា : " វេយ្យាករណ៍ខ្មែរជាក្បួនបង្រៀនវិធីអក្ខរៈ ដើម្បីនិយាយ ត្រឹមត្រូវ សរសេរត្រឹមត្រូវក្នុងភាសាខ្មែរ " ។ ចុះបើឌីមានសៀវភៅវេយ្យាករណ៍ប្លែកៗ ត្រាយ៉ាងនេះទៅហើយ តើយើងអាចនិយាយ សរសេរត្រឹមត្រូវបានឬទេ ?

ហេតុដូច្នេះ ក្នុងសម័យដែលយើងកំពុងភ្ញាក់រលឹក ចាប់រៀបចំភាសាជាតិជាថ្មីឡើង វិញនេះ ជាបឋមគួរតែយើងនាំគ្នាតែងវេយ្យាករណ៍ឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ប្រកបដោយ វិចារណញ្ញាណសិន នោះទើបការរៀបចំភាសាមានឯកភាពល្អ ។

អត្ថបទអនុពាក្យ

បញ្ហានៃការបង្កើតពាក្យថ្មី

ភាសាណាក៏ដោយ ក៏ត្រូវចោទនឹងដោះស្រាយបញ្ហានៃការបង្កើតពាក្យថ្មីនេះដែរ ពីព្រោះភាសាតែងតែផ្លាស់ប្តូរទៅតាមការផ្លាស់ប្តូរចំរើនលូតលាស់ នៃសង្គមមនុស្ស ។

ជីវភាព គ្រឿងប្រដាប់ប្រើប្រាស់ វិទ្យាស្យង្ស តិចនិក សេដ្ឋកិច្ច ការរៀបចំសង្គម ការប្រស័យទាក់ទងរវាងជាតិនានា ពោលគឺវប្បធម៌និងសង្គមធម៌ទាំងមូលតែងតែមានប្រវត្តិផ្លាស់ប្តូរ បង្កើតនូវសភាពលក្ខណៈថ្មីៗ ពុំចេះអស់ពុំចេះហើយសោះឡើយ ។ ដូច្នេះភាសាត្រូវបង្កើតពាក្យថ្មីៗ ដើម្បីសំគាល់នូវសភាពថ្មីៗ ក៏ដូចជាស្រដៀងនឹងសង្គមមនុស្ស ចាប់តាំងអំពីកំណើតនៃភាសាហូរហែទៅតាមដំណើរសង្គមមនុស្សនេះឯង ។

ម្យ៉ាងវិញទៀត ដំណើរផ្លាស់ប្តូរនៃភាសាពុំមែនចេះតែប្រព្រឹត្តទៅ ដោយឥតលំនាំឥតវិធីអ្វីសោះក៏ទេដែរ ប៉ុន្តែបិតនៅលើមូលភាពនិងធម៌ភាពរបស់ភាសាដ៏ច្បាស់លាស់ ។ ឯការពុំគោរពនូវសភាពនិងលំនាំនៃភាសាខ្មែរក៏បានប្រព្រឹត្តឡើងដែរ ជាហេតុនាំឲ្យមានការបង្កើតពាក្យថ្មីច្រើនបែបយ៉ាង ម្តងបែបនេះ ម្តងបែបនោះ ហើយទើបទាស់គ្នាថែមទៀត ។

នេះហើយគឺជាបញ្ហានៃការបង្កើតពាក្យថ្មីដែលមានចោទឡើងសព្វថ្ងៃនេះ ចំពោះភាសាខ្មែរ ។

កេង វ៉ាន់ សាក់

អត្ថបទជ្រើសរើស (មូលភាពនៃការបង្កើតពាក្យថ្មី)

ដោយ ញ៉ុប ម៉ៅ

យើងទើបនឹងទទួលជាចុងក្រោយបំផុតនូវដំណឹងអំពី អាពាហ៍ពិពាហ៍របស់ :

- មិត្ត ឈួន ឆាយ ទ្រី នឹងកញ្ញា ឈឿន វចក្រយ

- មិត្ត ឯក សំអុល " ម៉ក់ ថុងឡេង

- មិត្ត ជាម ងួនលី " សេង សីមា ។

សូមប្រសិទ្ធិពរ ឲ្យគូទាំងបីនេះ បានជួបតែនឹងសុភមង្គលវិបុលសុខកុំបីយៀង យូរ
ឡើយ ។

ខេមរេបណ្ណាគារ

លេខ 174 វិបីខេមរេភូមិន្ទ ភ្នំពេញ

មានសេចក្តីរីករាយនឹងប៉ះប៉ៃ 15 % ចំពោះសៀវភៅខ្មែរ ជូនដល់មិត្ត
ណាដែលទៅទិញសៀវភៅខ្មែរនៅបណ្ណាគារនេះ ហើយដែលបានបង្ហាញ
បណ្ណាសមាជិក !

លេខ ៦៩ វិថីខេមក្រូមិន្ទ ភ្នំពេញ

បើមិត្តសមាជិក ស. ស. ខ. កាន់ប័ណ្ណ

សមាជិក ៧ ទី ញ ១ ខា អា ៧ ៧ ហា ង ៧ ៧ ៖

ហាងនេះ មានសេចក្តីរករាយ ហើយនឹង

ក៏គ្រប់គ្រងចុះថ្ងៃជូនមិត្តយ៉ាងពេញចិត្ត ។

សូមអញ្ជើញសាកមើល !

Mrs. Chamroeun Lambat
23 C, V-Samdech Penn-1.P
Tlx. 1200 44